

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ν'

Παρασκευή 7 Δεκεμβρίου 2001

Αθήνα, σήμερα στις 7 Δεκεμβρίου, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.45' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 6/12/2001 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΜΘ' συνεδριάσεώς του, της 6ης Δεκεμβρίου 2001, σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο της πρότασης του Προέδρου της Βουλής «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής».).

Παρακαλείται η κυρία Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τη Γραμματέα της Βουλής κα Φωτεινή Γεννηματά, Βουλευτή Α' Αθηνών, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Καρύστου Εύβοιας ζητεί την άμεση εκτίμηση των ζημιών που υπέστη η περιοχή του από τις πρόσφατες βροχοπτώσεις και την άμεση αποκατάστασή τους.

2) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Κυπαρισσίας Μεσσηνίας ζητεί χρηματοδότηση για την κατασκευή Πολιτιστικού Κέντρου στο Δήμο του.

3) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Αρτέμιδος Μαγνησίας ζητεί την παροχή εργοταξιακού ρεύματος στα οικήματα μη πλακοσκεπούς στέγης τα οποία έχουν χαρακτηρισθεί παραδοσιακού οικισμού.

4) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Ενοικιαζομένων Δωματίων και Επιπλωμένων Διαμερισμάτων Θεσσαλίας και Βορείων Σποράδων – Πηλίου του Νομού Μαγνησίας διαμαρτύρεται για την υποχρεωτική ασφάλιση των επιχειρηματιών ενοικιαζομένων δωματίων στο ΤΕΒΕ.

5) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Κάτοικοι του Δημοτικού Διαμερίσματος Αγίας Τριάδας Μώλου Νομού Φθιώτιδας διαμαρτύρονται για

παράνομες ενέργειες της Κοινοπραξίας Α.Σ. ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ με τις οποίες δημιούργησε προβλήματα στην περιοχή κατά την κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Τιθορέας – Λιανοκλαδίου.

6) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενοικιαζομένων Δωματίων – Διαμερισμάτων Αιδηψού Εύβοιας ζητεί τη μη υποχρεωτική ασφάλιση των μελών του στον ΟΑΕΕ.

7) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Νομού Λακωνίας διαμαρτύρεται για τη μη χρηματοδότηση των δημοπρατηθέντων και εκτελεσθέντων έργων στην περιοχή του.

8) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εκδοροσφαγών Μεσολογγίου και Περιχώρων «Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» ζητεί την ίδρυση Ταχύρυθμης Σχολής Κρέατος στο Αγρίνιο προκειμένου να αποκτήσουν τα μέλη του τις βεβαιώσεις του παραδοσιακού εκδοροσφαγέα.

9) Ο Βουλευτής Αιτωλίας κ. ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ζητεί την αναγνώριση των ετών υπηρεσίας πολλών μελών ΔΕΠ στο εξωτερικό.

10) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ζητεί την αναγνώριση των ετών υπηρεσίας πολλών μελών ΔΕΠ στο εξωτερικό.

11) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ζητεί την αναγνώριση των ετών υπηρεσίας πολλών μελών ΔΕΠ στο εξωτερικό.

12) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ και ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Ακτιμώνων Καλλιεργητών Πολυδαμείου Φαρσάλων ζητεί επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δικαιωθέντες ακτήμονες για την εξαγορά ανταλλαξιμων κτημάτων στην αγροτική περιοχή Πολυδαμείου Φαρσάλων.

13) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Νάουσας Ημαθίας διαμαρτύρεται για την έλλειψη διοικητικού – νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού καθώς και τεχνολογικού εξοπλισμού από το ΙΚΑ Νάουσας.

14) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΡΙΦΤΑΡΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Νομαρχιακό Συμβούλιο Θεσπρωτίας ζητεί την ένταξη του κτιριακού Λυκειακού Συγκροτήματος Ηγουμενίτσας στο Τομεακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας κ.λπ.

15) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Επαγγελματίες Βιοτέχνες, Έμποροι και Συνταξιούχοι των Νομών Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Δράμας, Σερρών, Πιερίας και Ημαθίας ζητούν την επίλυση φορολογικών και λοιπών προβλημάτων τους.

16) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Ορφανοτροφείων Ελλάδας ζητεί τη συνέχιση της λειτουργίας των 12 υπολειπόμενων Ορφανοτροφείων της χώρας και την άμεση επαναλειτουργία των καταργηθέντων.

17) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Έπαρχος Θήρας ζητεί την ακτοπολιτική σύνδεση της Σαντορίνης με την Κρήτη.

18) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι κάτοικοι Νάξου διαμαρτύρονται για ζημιές σε οικοσχευές τους λόγω υψηλής τάσης από λάθος της ΔΕΗ.

19) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων ζητεί οικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση του Επαρχιακού Δικτύου του Επαρχείου Άνδρου.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στις με αριθμό 168/2001, 351/2001 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2011/14-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις 168/2001 και 351/2001 ερωτήσεις, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίους Δ. Σιούφα και Σ. Ταλιαδούρο, για τα θιγόμενα σ' αυτές θέματα σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Τα Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων εγκρίθηκαν για τους Νομούς Λάρισας, Φθιώτιδας, Ιωαννίνων, Γρεβενών, Άρτας, Θεσπρωτίας και Πρέβεζας, αφού λήφθηκαν υπόψη:

α) Τα στοιχεία του Ινστιτούτου Περιφερειακής Ανάπτυξης, που εμφανίζουν στη συγκεκριμένη περιοχή υψηλούς δείκτες βιομηχανικής παρακμής και

β) Η Έκθεση του Ινστιτούτου Εργασίας (ΙΝΕ) της Γ.Σ.Ε.Ε. για τους δείκτες ανεργίας της ως άνω περιοχής.

2. Το ποσοστό επιχορήγησης, που καταβάλλεται στους Νέους Ελεύθερους Επαγγελματίες, διαφέρει έναντι αυτού που καταβάλλεται σε όσους εντάσσονται στα Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων, λόγω των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζονται (περιοχές με βιομηχανική παρακμή, υψηλοί δείκτες ανεργίας).

3. Ήδη έχουν τεθεί σε εφαρμογή σε όλη την επικράτεια, συμπεριλαμβανομένου και του Νομού Καρδίτσας, τα παρακάτω προγράμματα:

α) Πρόγραμμα επιχορήγησης νέων ελευθέρων επαγγελματιών (Ν.Ε.Ε. 2001)

β) Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας 8.300 ανέργων, ηλικίας έως 30 ετών, πτυχιούχων Α.Ε.Ι.- Τ.Ε.Ι. διπλωματούχων Ι.Ε.Κ., αποφοίτων Τ.Ε.Λ. (με ειδικότητα), Ε.Π.Λ. (με ειδικότητα) και Τ.Ε.Ε. Β' Κύκλου (STAGE 2001), τα οποία εγκρίθηκαν αντιστοίχως με τις αριθμ. 30825/27-6-2001 και 30824/27-6-2001 (ΦΕΚ 856/Β/14-7-2001) Αποφάσεις του Υπουργού Εργα-

σίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η δε προθεσμία υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερομένους για την υπαγωγή τους σε αυτά λήγει στις 14-9-2001.

Ο Υπουργός

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ»

2. Στις με αριθμό 333/6-7-01, 577/18-7-01 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 55/20-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις ερωτήσεις 333/6.7.2001 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος και 577/18.7.2001 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Νίκος Νικολόπουλος, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κυρίους Βουλευτές σε θέματα της αρμοδιότητάς μας και σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ/σης Συντήρησης Οδικών Έργων (Δ3) του ΥΠΕΧΩΔΕ και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας τα εξής:

1. Σύμφωνα με το ν. 2503/97 το ΥΠΕΧΩΔΕ είναι αρμόδιο για το Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο της χώρας, ενώ χρηματοδοτεί μέσω των διαθέσιμων πόρων του ΤΕΟ εργασίες συντήρησης του λοιπού Εθνικού Οδικού Δικτύου, οι οποίες εκτελούνται από τις αρμόδιες ΔΕΣΕ των Περιφερειών.

Στα πλαίσια των ως άνω αρμοδιοτήτων το ΥΠΕΧΩΔΕ ενέκρινε πρόσφατα πίστωση 100 εκατ. δρχ. για την εκτέλεση των πλέον αναγκαίων εργασιών συντήρησης της 31 Εθνικής οδού Αιγίου – Φτέρης – Καλαβρύτων, τμήμα της οποίας ανήκει στην Επαρχία Καλαβρύτων. Ήδη με εγκατεστημένη εργολαβία έχει αρχίσει η εκτέλεση των σχετικών εργασιών.

2. Στο οδικό δίκτυο 1,5 χλμ. πριν το Μ. Σπήλαιο, όγκος αμμοχάλικων και χώματος (περίπου 800 κ.μ.) κατέβαλε το οδοστρωμα, αποκόπτοντας στην κυκλοφορία. Ομοίως στο Μ. Σπήλαιο, επικλινής στέγη από σκυρόδεμα υπέστη ζημία, λόγω κατολίπησης και καταπλακώθηκαν πέντε (5) Ε.Ι.Χ. οχήματα τουριστών.

Κινητοποιήθηκαν άμεσα συνεργεία και μηχανήματα του Δήμου Καλαβρύτων και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας, τα οποία εντός της επομένης ημέρας αποκατέστησαν πλήρως την κυκλοφορία και απομάκρυναν τους όγκους χωμάτων.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, ιδιαίτερες ζημιές δεν υπήρξαν όσον αφορά στο Επαρχιακό Οδικό δίκτυο και όσες συνέβησαν αποκαταστάθηκαν άμεσα.

Ο Υπουργός

Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ»

3. Στην με αριθμό 301/4-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 731/19-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 301/4.7.2001, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπύρος Σπύρου, σχετικά με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως μας πληροφόρησε ο Αντιπρόεδρος της Δ.Ε. του Ιονίου Πανεπιστημίου με σχετικό έγγραφο του:

Το στεγαστικό πρόβλημα του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας αντιμετωπίζεται άμεσα από τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου με εργασίες επισκευής των κτιρίων «Οικία Καποδίστρια» και «πρώην Τροχαίας» στα Παλαιά Ανάκτορα.

Το «HOTEL Αχίλλειο» θα αποτελούσε μία άμεση λύση. Μετά από έρευνα όμως της Διοίκησης διαπιστώθηκε ότι δεν ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού, αλλά στην Εταιρεία «Τουριστικά Ακίνητα», η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Ο σχεδιασμός και η πορεία του στεγαστικού προγράμματος του Ιονίου Πανεπιστημίου έχει ως εξής:

- Έχουν προγραμματιστεί οι απαραίτητες πιστώσεις από τους πόρους του Π.Δ.Ε. καθώς και του ΕΠΕΑΕΚ για ο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, για την απόκτηση οικοπέδων και την κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων.

- Έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Κέρκυρας οικόπεδο επί της

οδού Αβραμίου, στο οποίο έχει εκπονηθεί και εγκριθεί το κτιριολογικό πρόγραμμα, κτιριακών εγκαταστάσεων 4.500 τ.μ., οι οποίες με το υπάρχον κτίσμα 1.800 τ.μ. περίπου, θα στεγάσουν τα Τμήματα Ιστορίας κα Αρχαιολογίας – Βιβλιοθηκονομίας.

- Ολοκληρώνονται οι διαπραγματεύσεις για την πρόσκτηση ακινήτου 5.000 τ.μ., στο οποίο θα ανεγερθούν οι κτιριακές εγκαταστάσεις (περίπου 3.800 τ.μ.) που θα καλύψουν τις ανάγκες του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας. Εκπονείται ήδη το κτιριολογικό πρόγραμμα.

- Προχωρούν οι διαπραγματεύσεις για την πρόσκτηση συνεχόμενου ακινήτου 27.000 τ.μ. για την κάλυψη και των λοιπών στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου (Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Βιβλιοθήκη, Φοιτητική Λέσχη κλπ.).

- Παρελήφθη πρόσφατα το κτίριο της Ιονίου Ακαδημίας, το οποίο ανακατασκευάστηκε και εξοπλίζεται για να στεγάσει τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου και τα Πανεπιστημιακά όργανα.

Ο Υπουργός
ΠΕΤΡΟΣ Δ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ»

4. Στην με αριθμό 321/5-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22728/24-9-01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της 321/5-7-01 ερώτησης του Βουλευτή κ. Β. Πολύδωρα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Η πρόσληψη Εξειδικευμένου Νομικού Συμβούλου αφορά την παρακολούθηση των συμβάσεων παραχώρησης οι οποίες περιλαμβάνονται στο διαγωνισμό παραχώρησης τριών συνδυασμών οδικών αξόνων που έχει προκηρυχθεί από τον αρμόδιο φορέα « ΕΥΔΕ αυτοκινητόδρομος ΠΑΘΕ» της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ.

2. Το ΥΠΕΘΟ εδώ και ενάμισι χρόνο είχε προβεί στην προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού με βάση το π.δ. 346/98 για τον εξειδικευμένο νομικό σύμβουλο προκειμένου αυτός να είναι σε θέση να προσφέρει το έργο του σε όλα τα στάδια των προαναφερμένων διαγωνισμών. Ο διεθνής αυτός διαγωνισμός κατέστη άγονος προ τριμήνου περίπου.

3. Σε συνέχεια αυτής της εξέλιξης και παρά το γεγονός ότι το ΥΠΕΘΟ θα μπορούσε βάσει της σχετικής νομοθεσίας να προσλάβει νομικό σύμβουλο με απ' ευθείας ανάθεση, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και διαφάνειας, προτίμησε να ακολουθήσει για την πρόσληψή του τις διαγωνιστικές διαδικασίες προχωρώντας σε διεθνή δημοσίευση στις 13 Ιουνίου 2001 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τ. S111 με αριθμό 75900/2001 και στον ημερήσιο ελληνικό Τύπο) και θέτοντας νομίμως ως καταληκτική προθεσμία την 25/6/2001.

4. Πρέπει να επισημανθεί ότι η δημοσίευση της πρόσκλησης αυτής, δεν είναι υποχρεωτική από τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. Εντούτοις, το ΥΠΕΘΟ προτίμησε να εξαντλήσει όλα τα όρια της απαιτούμενης διαφάνειας.

5. Επισημαίνεται ότι επίσημο αίτημα για παράταση της προθεσμίας δεν υπεβλήθη στο ΥΠΕΘΟ μέσα στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία της διεθνούς δημοσίευσης μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών.

6. Η προσφορά, που κατατέθηκε εμπρόθεσμα και σύμφωνα με τους όρους του Τεύχους Προδιαγραφών, αξιολογήθηκε από την αρμόδια Επιτροπή του ΥΠΕΘΟ, η οποία αποφάσισε ομόφωνα υπέρ της επιλογής της κοινής προσφοράς των ανωτέρω Εταιρειών Δικηγόρων προς περαιτέρω διαπραγμάτευση σύμφωνα τους όρους του Τεύχους Προδιαγραφών. οι εταιρείες «Εταιρεία Δικηγόρων Γ.Δ. Καλλιμόπουλος, κ. Λουκόπουλος, Α. Χιωτέλλης» και «SIMMONS & SIMMONS» μετά από διαδικασία διαπραγματεύσεων αποδέχθηκαν τους όρους του ΥΠΕΘΟ, όπως αυτοί τέθηκαν από την ανωτέρω Επιτροπή, και τελικά επελέγησαν για την ανάθεση της Σύμβασης Εξειδικευμένου Νομικού Συμβούλου για το έργο των συμβάσεων των συνδυασμών παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων της « Ε.Υ.Δ.Ε. αυτοκινητόδρομος ΠΑΘΕ» στην Ελλάδα.

7. Ο Εξειδικευμένος Νομικός Σύμβουλος θα παρέχει τις υπηρεσίες του με τη συστηματική απασχόληση εικοσιπέντε (25) νομικών προερχόμενων και από τις δύο εταιρείες δικηγόρων

για χρονική διάρκεια τριών (3) τουλάχιστον ετών Το αντικείμενο του, σύμφωνα με τη σύμβαση περιλαμβάνει:

Παροχή νομικής υποστήριξης στο Ελληνικό Δημόσιο και τους Συμβούλους αυτού, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος για Προεπιλογή Συμμετεχόντων, καθώς και σε θέματα αδειοδοτήσεων, όπως χωροθετήσεων, έγκρισης περιβαλλοντικών όρων κλπ.

Κατάρτιση των Σχεδίων Τευχών Δημοπράτησης Β' Φάσης (Πρόσκληση Υποβολής Προσφορών Β' Φάσης, Σχέδιο Σύμβασης Παραχώρησης και Παραρτήματα αυτής) στην Ελληνική και μετάφραση στην Αγγλική γλώσσα σύμφωνα με τους όρους (εμπορικούς, τεχνικούς, κλπ) που θα επεξεργάζεται και θα εισηγάται ο Χρηματοοικονομικός Σύμβουλος σε συνεργασία με τους λοιπούς Εξειδικευμένους Συμβούλους και οι οποίοι θα εγκρίνονται από το Ελληνικό Δημόσιο. Οριστικοποίηση των Τευχών Δημοπράτησης Β' Φάσης κάθε Συνδυασμού Παραχώρησης, που θα αποτελέσουν και τη βάση για την υποβολή των προσφορών εκ μέρους των Διαγωνιζόμενων, όπως αυτά θα διαμορφωθούν λαμβάνοντας υπόψη και τις προτάσεις τους κατά τη διάρκεια της Περιόδου Διαβουλευσεων.

Συνδρομή του Ελληνικού Δημοσίου και των λοιπών Συμβούλων αυτού κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών Β' Φάσης που θα υποβληθούν, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των νομιμοποιητικών στοιχείων των Διαγωνιζόμενων καθώς επίσης και της εκπλήρωσης από αυτούς των απαιτήσεων των Διαγωνισμών, με σκοπό την ανακήρυξη Προσωρινού (ών) Αναδόχου (ων).

Συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις για την οριστικοποίηση των Συμβάσεων Παραχώρησης και των λοιπών (εάν απαιτηθούν) Συμβάσεων στις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο είναι αντισυμβαλλόμενο μέρος, καθώς και των υπολοίπων Συμβατικών Κειμένων του Έργου συμπεριλαμβανομένων των Χρηματοδοτικών και Εξασφαλιστικών Συμβάσεων.

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και υποστήριξης του Ελληνικού Δημοσίου σε όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες (σύμφωνα με το Ελληνικό και Κοινοτικό Δίκαιο) για τη σύνταξη και υπογραφή των Συμβάσεων Παραχώρησης στην Ελλάδα και των λοιπών ως άνω συμβάσεων, μέχρι και την θέση αυτών σε ισχύ.

Γενικά, κάθε άλλη νομική εργασία που θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση του ανωτέρω Έργου. Όλες οι ανωτέρω νομικές υπηρεσίες θα παρέχονται με γνώμονα την αποκλειστική, από κάθε άποψη, νομική εξασφάλιση και εξυπηρέτηση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

8. Επισημαίνεται ότι τα στελέχη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο ΥΠΕΘΟ, που είναι σαφώς λιγότερα στον αριθμό από τον προαναφερόμενο αριθμό στελεχών που θα διαθέσει ο Εξειδικευμένος Νομικός Σύμβουλος, καλύπτουν μία πληθώρα άλλων θεμάτων, όπως άλλωστε και τα στελέχη της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Άλλωστε στην Επιτροπή Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της σύμβασης του Εξειδικευμένου Νομικού Συμβούλου προεδρεύει Σύμβουλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

9. Όσον αφορά την αμοιβή του εξειδικευμένου νομικού συμβούλου, που προσδιορίζεται στο ύψος των 500 εκατομμυρίων δραχμών για την παροχή νομικών υπηρεσιών κατά τη διάρκεια τριών τουλάχιστον χρόνων, όπως προαναφέρεται. Τονίζεται ότι, σύμφωνα με τη σύμβαση, η αμοιβή αυτή θα παραμείνει σταθερή έστω και εάν χρειασθεί να παρασχεθούν υπηρεσίες και για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών. Τέλος, επισημαίνεται ότι η αμοιβή αυτή αντιστοιχεί στα κατώτατα όρια αμοιβών αγοράς νομικών υπηρεσιών σε ευρωπαϊκή κλίμακα λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του τεύχους προδιαγραφών, το οποίο ως δημόσιο έγγραφο είναι στη διάθεση οποιουδήποτε το αναζητήσει.

Ο Υφυπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ»

5. Στην με αριθμό 350/6-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 31/20-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 350/6-7-01 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Μελάς, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σε θέματα της αρμοδιότητας μας και σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ/σης Μελετών Έργων Οδοποιίας τα εξής:

Το κυκλοφοριακό πρόβλημα που παρατηρείται στην περιοχή της οδού Μυρτιδιωτίσσης με κατεύθυνση προς Μικρολίμανο και Καστέλα δεν προέκυψε από τη λειτουργία του τμήματος της Λεωφ. Ανδρ. Παπανδρέου αλλά οφείλεται στην αυξημένη κίνηση και άναρχη στάθμευση επί της Ακτής Δηλαβέρη κυρίως κατά τις νυκτερινές ώρες, λόγω της ιδιομορφίας χρήσεων γης της περιοχής (νυκτερινά κέντρα-ταβέρνες).

Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας αφού έλαβε υπόψη και τις προτάσεις του Εξωραίστικου Σύλλογου Καστέλας προχώρησε στις παρακάτω συμπληρωματικές κυκλοφοριακές ρυθμίσεις.

1. Στη μονοδρόμηση της οδού Φιλίππου από την Ακτή Δηλαβέρη προς και μέχρι την οδό Τζαβέλλα, δημιουργώντας δεύτερη είσοδο προς Καστέλα και δεύτερη έξοδο προς Παραλιακή με εγκατάσταση και λειτουργία φωτεινής σηματοδότησης στη συμβολή των οδών Φιλίππου και Τζαβέλλα.

2. Στον καθορισμό προτεραιότητας της ευθύγραμμης κίνησης στην Ακτή Δηλαβέρη (είσοδος στο Μικρολίμανο) έναντι της αριστερόστροφης κίνησης από την Ακτή Δηλαβέρη προς την οδό Πανουργιά.

3. Στον καθορισμό προτεραιότητας της οδού Φιλίππου έναντι όλων των καθέτων της, εκτός των οδών Τζαβέλλα και της Ακτής Δηλαβέρη.

Με τις παρεμβάσεις αυτές τα κυκλοφοριακά προβλήματα τουλάχιστον από το πρωί μέχρι το βράδυ έχουν αντιμετωπισθεί. Για τις βραδινές ώρες απαιτείται αστυνόμευση της στάθμευσης κατά μήκος της Ακτής Δηλαβέρη.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω το ΥΠΕΧΩΔΕ θα προχωρήσει άμεσα σε συμπληρωματικές μελέτες κυκλοφοριακών παρεμβάσεων, προκειμένου να διευκολυνθεί η κίνηση (έξοδος) από την Ακτή Δηλαβέρη βελτιώνοντας περισσότερο την πρόσβαση προς Καστέλα, σε συνεννόηση με τους τοπικούς φορείς και ειδικότερα με την Εξωραίστικο Σύλλογο Καστέλας, ενώ είναι υπό εξέλιξη, η μελέτη για την εγκατάσταση Φωτεινής Σηματοδότησης, στον κόμβο Βασ. Παύλου-Επιδαύρου στον Cavo d' oro.

Κατά μήκος του άξονα της Λεωφ. Ανδρ. Παπανδρέου έχουν τοποθετηθεί δύο πεζογέφυρες για την εξυπηρέτηση της διέλευσης των πεζών στις θέσεις όπου υπήρχε εξυπηρέτηση αυτών και προγενέστερα.

Επιπλέον εάν αυτό απαιτηθεί, θα τοποθετηθεί στον άξονα αυτόν και άλλη πεζογέφυρα.

Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο πάντως, ότι η παράδοση στην κυκλοφορία του τμήματος της Λεωφ. Ανδρ. Παπανδρέου (Τροχιοδρόμων) μήκους 2 χλμ. περίπου με πολλαπλές εισόδους-εξόδους διευκόλυνε γενικά την κυκλοφορία προς και από τον Πειραιά και το λιμάνι.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ»

6. Στην με αριθμό 365/9-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1028/20-9-01 έγγραφο από την Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 365/9-7-01 που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Μ. Καρχιμάκη, σχετικά με τη μετάταξη του κ. Μαγκώνη Γεωργίου, υπαλλήλου του Γ.Ν.Ν.-Κ.Υ. Σητείας, από τον κλάδο ΥΕ Φυλάκων στον κλάδο ΔΕ Οδηγών, σας γνωρίζουμε ότι για την προαναφερόμενη μετάταξη έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 21 του Π.Δ/τος 50/2001 (ΦΕΚ 39/2001 τΑ) «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του δημόσιου τομέα», καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 70, 71 και 73 του ν. 2683/99 (ΦΕΚ 19/99 τΑ).

Η Υφυπουργός
Χ. ΣΠΥΡΑΚΗ»

7. Στην με αριθμό 440/11-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 448/19-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την ερώτηση 440/11-7-01 του Βουλευτή κ. Π. Λαφαζάνη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. έχει διαβίβασει στην Υπηρεσία μας, για διατύπωση απόψεων, τη Β' φάση της Μελέτης ΓΠΣ της περιοχής τέως Κοινότητας Δαρά-τους Ν. Χανίων. Εντός των ορίων της υπό μελέτη περιοχής εμπίπτει και η περιοχή των Αγίων Αποστόλων. Η μελέτη έχει αποσταλεί στην αρμόδια για την περιοχή ΚΕ ' ΕΠΚΑ και αναμένεται η εισήγησή της.

Ειδικά η περιοχή των Αγ. Αποστόλων έχει εντοπισμένες από παλιά, μη οριοθετημένες, αρχαιοίτητες και επιβάλλεται η διενέργεια συστηματικής επιφανειακής έρευνας (έχει ήδη προγραμματισθεί), προκειμένου να δρομολογηθεί η διαδικασία λήψης μέτρων προστασίας των αρχαιοτήτων της περιοχής. Ως προς τις διαφαινόμενες προθέσεις για εκποίηση έκτασης 584 στρεμμάτων ιδιοκτησίας του Ε.Ο.Τ., σημειώνεται ότι ήδη από τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ. έχει ενημερώσει τον Ε.Ο.Τ. ότι για οποιαδήποτε αλλαγή της υφιστάμενης κατάστασης προαπαιτείται η έγκριση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, γιατί η εν λόγω περιοχή αποτελεί αρχαιολογικό χώρο κηρυγμένο ήδη από το 1973.

Επισημαίνεται τέλος, ότι στην υποβληθείσα μελέτη του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., η περιοχή των Αγ. Αποστόλων προβλέπεται να θεσμοθετηθεί ως χώρος περιαστικού πρασίνου, χρήση που κατ' αρχάς (και με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων της προ-σέχους αρχαιολογικής έρευνας) βρίσκει σύμφωνες τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»

8. Στην με αριθμό 466/12-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 545/10-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 466/12-7-01 του Βουλευτή κ. Π. Λαφαζάνη και σ' ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Οι αρχές της Ταϊβάν κάνοντας χρήση διάταξης διεθνούς κανονισμού για πρόκληση ρύπανσης έθεσαν απαγόρευση εξόδου από τη χώρα σε μέλη του πληρώματος του πλοίου «ΑΜΟΡΓΟΣ» σημαίας Παναμά.

Δεν πρόκειται για παράνομη κράτηση ούτε για «ομηρία» και το θέμα εκφεύγει των συνήθων πλαισίων αρωγής σε Έλληνες ναυτικούς (λόγω ιδιαιτερότητας της Ταϊβάν, ύπαρξης διεθνών κανονισμών και διαβούλευσης εταιρείας με εκεί αρχές).

Το Υπουργείο Εξωτερικών πρόβη ήδη, από τις 19.1.2001, σε εφοδιασμό των μελών του πληρώματος με ισχύοντα ταξιδιωτικά έγγραφα, με μέριμνα του Γενικού Προξενείου του Χονγκ Κονγκ.

Μέχρι στιγμής έχει επαναπατριστεί το μεγαλύτερο μέρος του πληρώματος και παραμένουν οι κύριοι Λαζαρίδης και Σαρδής, πλοίαρχος και Α' μηχανικός αντίστοιχα, οι οποίοι ουδέποτε έθεσαν θέμα ομηρίας ούτε διαμαρτυρήθηκαν για κακομεταχείρισή τους από τις επιτόπιες αρχές επιδιώκοντας τον επαναπατρισμό τους.

Τα συγκεκριμένα άτομα με ισχύοντα ταξιδιωτικά έγγραφα θα μπορούν να αναχωρήσουν μόλις οι Αρχές της Ταϊβάν άρουν την απαγόρευση εξόδου. Ο μόνος όρος που αυτές θέτουν είναι η χορήγηση εκ μέρους της πλοιοκτητικής εταιρείας εγγυητικής επιστολής ότι αποδέχεται επίλυση της διαφοράς δια της δικαστικής οδού.

Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει αρμοδιότητα που εντοπίζεται στην τύχη Ελλήνων ναυτικών στο εξωτερικό. Καθοδήγηση τρίτων για ενέργειες προς διευθέτηση ιδιωτικών ναυπλιακών οικονομικών διαφορών εκφεύγει από το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εξωτερικών και εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, το οποίο εποπτεύει τα ναυτικά φυλλάδια και τη ναυτολόγηση Ελλήνων ναυτικών σε ελληνικές πλοιοκτητικές εταιρείες, που προτιμούν να έχουν τα

πλοία τους με ξένη σημαία.

Ο Υπουργός
ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

9. Στην με αριθμό 477/12-7-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 452/31-8-2001 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ. αριθμ. 477/12-7-2001 ερώτηση του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Λαφαζάνη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η χερσόνησος Πούντα αποτελεί το δυτικό άκρο του Κλεισθέσιου δήμου της Αιξωνής, όπου υπάρχουν βεβαιωμένες, ορατές και μη, αρχαιότητες, που μαρτυρούν τη συνεχή κατοίκηση του χώρου από την Πρωτοελλαδική έως τη Βυζαντινή περίοδο.

Όσον αφορά το ιστορικό της υπόθεσης το υπάρχον ξενοδοχειακό συγκρότημα «ΑΣΤΕΡΙΑ» καθώς και λουτρικές εγκαταστάσεις του Ε.Ο.Τ. έχουν χτιστεί ήδη από τη δεκαετία του 1950 στη χερσόνησο της Πούντας. Η έκταση, που καταλαμβάνουν, ανήκει στον Ε.Ο.Τ., που τη διαχειρίζεται δια της «ΑΣΤΗΡ Α.Ε.», θυγατρική Εταιρεία της Εθνικής Τράπεζας, η οποία ανέθεσε το 1993 στην ιδιωτική Εταιρεία «ΕΣΤΡΕΛΙΑ Α.Ε.» τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του υπάρχοντος συγκροτήματος. Η Εταιρεία αυτή το έτος 1997 ζήτησε την άδεια της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας για τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση της ξενοδοχειακής μονάδας και των λουτρικών εγκαταστάσεων, καταθέτοντας σχετική μελέτη.

Με αφορμή το αίτημα της συγκεκριμένης Εταιρείας πραγματοποιήθηκε στην ανωτέρω έκταση αυτοψία από τον τότε Γενικό Γραμματέα του ΥΠ.ΠΟ. τα μέλη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και από εκπροσώπους της Β' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

α) Εντός της έκτασης του Ε.Ο.Τ δεν υπήρχαν άλλες ορατές αρχαιότητες πλην του αρχαίου λατομείου στην ακτή.

β) Ενδείξεις ύπαρξης αρχαιοτήτων είχαν εντοπιστεί από τη Β' ΕΠΚΑ στο νότιο τμήμα της χερσονήσου, στο λοφίσκο. όπου σύμφωνα με το αίτημα της Εταιρείας επρόκειτο να ανεγερθεί το κυρίως ξενοδοχειακό συγκρότημα.

Το θέμα εξετάστηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο στην 9/3.2.98 συνεδρία του και εκδόθηκε ΥΠΠΟ/ ΑΡΧ/ Α1/Φ02/ 10291/585/27.2.98 Υ.Α. σύμφωνα με την οποία δόθηκε κατ' αρχάς έγκριση για την έναρξη της α' φάσης εργασιών για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό του ξενοδοχειακού συγκροτήματος ΑΣΤΕΡΙΑ και των λουτρικών εγκαταστάσεων στο γήπεδο του Ε.Ο.Τ. με ορισμένους όρους, εκ των οποίων ο πρώτος αναφέρεται στην ανάγκη πρώτα ανασκαφικής έρευνας σε όλα τα επίμαχα μέρη της ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αποκάλυψης αρχαιοτήτων. Από τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής θα εξαρτηθεί η χωροθέτηση των κτιρίων της β' φάσης.

Στη συνέχεια διενεργήθηκε ανασκαφική έρευνα σε διάφορα σημεία έκτασης του Ε.Ο.Τ. τα αποτελέσματα της οποίας ήταν η αποκάλυψη οικιστικών καταλοίπων των Πρωτοελλαδικών χρόνων και συγκεκριμένα τμημάτων δύο περιβόλων. Επιπλέον, στη θέση όπου επρόκειτο να κατασκευαστεί η κολυμβητική δεξαμενή του συγκροτήματος εμβαδού 4.500 τ.μ.. οι δοκιμαστικές τομές που διενεργήθηκαν από τη Β' ΕΠΚΑ έφεραν στο φως τμήμα ορθογωνίου περιβόλου, επίσης Πρωτοελλαδικής περιοχής, όπως χρονολογείται από την ανευρεθείσα κεραμική. Έως τώρα έχουν ερευνηθεί οι τρεις από τους τέσσερις τοίχους του περιβόλου, ενώ στον τέταρτο έχουν κατασκευαστεί εντός και εγκάρσια του τοίχου συνολικά 34 ρωμαϊκοί τάφοι με κτερίσματα. η συνολική έρευνα των οποίων δεν έχει ολοκληρωθεί. Εκτός του περιβόλου, ακριβώς στο όριο του γηπέδου και της παραλιακής λεωφόρου αποκαλύφθηκε τμήμα τοίχου οικίας προϊστορικών χρόνων.

Μετά από αίτημα της Β' ΕΠΚΑ, κρίθηκε αναγκαία η μετατόπιση της δεξαμενής προς ΝΔ., ενώ η ανασκαφική έρευνα στο χώρο αυτό δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα ώστε να σχηματιστεί μία συνολική εικόνα για το χαρακτήρα και την έκταση των εκεί ευρισκομένων αρχαιοτήτων. Πρόσφατα η εταιρεία «ΕΣΤΡΕΛΙΑ

Α.Ε.» κατέθεσε τροποποιημένη μελέτη σχετικά με τον χώρο της κολυμβητικής δεξαμενής καθώς και των κτισμάτων που συνδέονται με αυτήν, όπου οι επεμβάσεις είναι ηπιότερης μορφής, και τα ύψη των κτισμάτων αυτών χαμηλότερα από την αρχική κατατεθείσα μελέτη.

Σημειώνεται, τέλος, ότι τα αποτελέσματα γενικότερα των ερευνών της Β' ΕΠΚΑ τόσο στην έκταση χωροθέτησης της κολυμβητικής δεξαμενής, όσο και στην υπόλοιπη έκταση, όπου σύμφωνα με την αρχική μελέτη που κατατέθηκε από την «ΕΣΤΡΕΛΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.» θα ανεγερθούν οι υπόλοιπες μονάδες του σχεδιαζόμενου ξενοδοχειακού συγκροτήματος, θα είναι καθοριστικά για την περαιτέρω πορεία χωροθέτησης των κτηρίων της β' φάσης.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

10. Στην με αριθμό 478/12-7-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1835/18-9-2001 έγγραφο από τον Υφυπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 478/12-7-2001 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Π. Λαφαζάνης για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο Δασάρχης Πειραιά με την αρ. 6187/20.11.98 πράξη χαρακτηρισμού χαρακτήρισε έκταση συνολικού εμβαδού 278 στρ. στη θέση «Αοστέρια Γλυφάδας» ως χορτολιβαδική μη εμπίπτουσα στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Κατά της πράξεως χαρακτηρισμού ηγέρθησαν αντιρρήσεις ενώπιον της Α' Βάθμιας Επιτροπής Ε.Δ.Α.Ν. Πειραιά με την αρ. 2349/17.2.99 απόφαση της Γεν. Δ/σης Περιφέρειας Αττικής. Η Α' Βάθμια Επιτροπή με την αρ. 31/1999 απόφασή της χαρακτηρίζει ως κατωτέρω:

- Την έκταση που απεικονίζεται με πράσινο χρώμα στο τοπ. διάγραμμα που συνοδεύει τη φωτ/νεία του Δασολόγου κ. Κ. Μπαλόγιαννη, ως Δάσος αναδασωτέα έκταση των παρ.1 και 5 αρ. 3 ν. 998/79.

- Τις εκτάσεις που απεικονίζονται στο διάγραμμα με πράσινο χρώμα, ως δασική φυτεία του αρ. 3 παρ. 4 ν. 998/79.

- Τις εκτάσεις που απεικονίζονται με κίτρινο χρώμα στο παραπάνω διάγραμμα, ως μη δασικές εκτάσεις της παρ. 6β του αρ. του ν. 998/79.

Κατά της αρ. 31/1999 απόφαση της Α' Βάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. προσέφυγαν:

Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, η εταιρεία «ΕΣΤΡΕΛΙΑ Α.Ε.» και άλλοι στην Β' θμια Επιτροπή Ε.Δ.Α.Ν. Πειραιά.

Η Δευτεροβάθμια Επιτροπή με την αρ.1 του 2001 απόφασή της εξαφανίζει την αρ. 31/1999 απόφαση της Α/Βαθμίου Επιτροπής Ε.Δ.Α.Ν. Πειραιά και αποφαιίνεται ότι επί της εκτάσεως του τουριστικού κτήματος επί του οποίου το Ελληνικό Δημόσιο συνέστησε δικαίωμα επικαρπίας προς πλήρη χρήση, κάρπωση και εκμετάλλευση αυτού υπέρ της επωνύμου εταιρείας ΑΣΤΗΡ Ανώνυμος Τουριστική και Ξενοδοχειακή Εταιρεία δυνάμει των από 29.10.94 και 5.2.1955 συμβάσεων που κυρώθηκαν με το ν. 3159/55, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 998/79. Η πιο πάνω απόφαση για να καταστεί τελεσίδικη θα πρέπει να μην έχουν ασκηθεί προσφυγές στο ΣτΕ εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Επ' αυτού αναφέρεται συμπληρωματικά ότι αυτή επεδόθη στους ενδιαφερόμενους την 9.5.01 και δημοσιεύθηκε στα φύλλα των εφημερίδων «Χρονογράφος» και «Κοινωνική» στις 10.5.01. Η Γεν. Δ/ση Περιφέρειας Αττικής έχει υποβάλει σχετικό ερώτημα προς τη Γραμματεία του ΣτΕ.

Συνημμένα υποβάλλεται το σχετικό ερώτημα.

Ο Υφυπουργός
Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

11. Στην με αριθμό 482/13.7.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ'

αριθμ. 4512/12.9.01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην 482/13.7.01 ερώτηση η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Γ. Γιακουμάτο σχετικά με ελλείψεις διοικητικού, υγειονομικού και ιατρικού προσωπικού στα Υποκαταστήματα ΙΚΑ Πτολεμαΐδας και Ληξουρίου, την καθυστέρηση έγκρισης παροχής λουτροθεραπείας από τις Υγειονομικές Επιτροπές, καθώς και τη μετεστεγάση των υπηρεσιών των παραπάνω Υποκαταστημάτων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α) Στο Υποκατάστημα ΙΚΑ Πτολεμαΐδας και στο Παράρτημα ΙΚΑ Ληξουρίου προβλέπονται αναλυτικά κατά Μονάδα οι εξής οργανικές θέσεις διοικητικών υπαλλήλων και υπηρετούν αντίστοιχα:

ΤΟΠΙΚΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

Προβλέπονται: 22 θέσεις διοικητικών υπαλλήλων

Υπηρετούν:.....15 διοικητικοί υπάλληλοι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΚΑ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ (ΠΑΛΛΙΚΗΣ)

Προβλέπονται:.....4 θέσεις διοικητικών υπαλλήλων

Υπηρετούν:.....6 διοικητικοί υπάλληλοι.

Β) Όσον αφορά την έλλειψη υγειονομικού προσωπικού στην Τοπική Μονάδα Υγείας ΙΚΑ Πτολεμαΐδας, σας γνωρίζουμε ότι για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων της περιοχής, αποσπώνται εκ περιτροπής μία νοσηλεύτρια και μία παρασκευάστρια από τη Νομαρχιακή Μονάδα Υγείας ΙΚΑ Κοζάνης, που είναι η πιο κοντινή όμορη Μονάδα.

Επίσης σας γνωρίζουμε ότι με την αριθμό ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.7/249/οικ. 16434/25.7.01 απόφαση της Τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, εγκρίθηκε η πρόσληψη 802 διοικητικών και υγειονομικών υπαλλήλων στο ΙΚΑ, οι οποίοι θα κατανεμηθούν στις Μονάδες του, σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψής τους.

Γ) Στην Τοπική Μονάδα Υγείας ΙΚΑ Πτολεμαΐδας υπηρετούν 31 γιατροί ειδικότητας σε ισάριθμες προβλεπόμενες οργανικές θέσεις, αριθμός λίαν ικανοποιητικός.

Στο Παράρτημα ΙΚΑ Ληξουρίου (Παλλική) προβλέπεται 1 οργανική θέση ειδικότητας παθολόγου και 1 οργανική θέση ειδικότητας οδοντίατρου και υπηρετούν ένας γιατρός άνευ ειδικότητας και ένας οδοντίατρος.

Η Διοίκηση του Ιδρύματος έχοντας υπόψη τις ανάγκες σε ιατρικό προσωπικό που αντιμετωπίζουν οι Μονάδες Υγείας του καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του και θα εξετάσει μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της την πρόσληψη ενός ιατρού παθολόγου.

Δ) Όσον αφορά τις κτιριακές εγκαταστάσεις του Υποκαταστήματος ΙΚΑ Πτολεμαΐδας και του Παραρτήματος ΙΚΑ Ληξουρίου (Παλλικής) σας γνωρίζουμε τα εξής:

1) Στην Πτολεμαΐδα βρίσκεται σε εξέλιξη διαγωνισμός για τη μεταστέγαση των υπηρεσιών του Υποκαταστήματος και στους χώρους που θα εκκενωθούν θα αναπτυχθούν 6 επί πλέον ιατρεία της Τοπικής Μονάδας Υγείας για την αποσυμφόρηση της και τη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας της.

2) Σχετικά με το Παράρτημα ΙΚΑ Ληξουρίου (Παλλικής) η Διοίκηση του Ιδρύματος προκειμένου να λειτουργήσει σε σύγχρονο κατάλληλο κτίριο έχει δρομολογήσει τις αναγκαίες διαδικασίες για τη μεταστέγασή του. Με τη μετεγκατάσταση του Παραρτήματος σε νέο κτίριο θα βελτιωθεί ικανοποιητικά η λειτουργία της Υγειονομικής του Υπηρεσίας.

Ε) Όσον αφορά τις καθυστερήσεις ως προς την έγκριση της λουτροθεραπείας των ασφαλισμένων του ΙΚΑ Πτολεμαΐδας από την αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή, όπως μας γνώρισε η Διοίκηση του Ιδρύματος υπήρξε κάποια δυσλειτουργία κατά τη διάρκεια της απεργίας των γιατρών αλλά ήδη μετά τη λήξη της οι επιτροπές λειτουργούν κανονικά και οι ασφαλισμένοι εξυπηρετούνται άμεσα.

Ο Υφυπουργός
Ν. ΦΑΡΜΑΚΗΣ»

12. Στην με αριθμό 496/13.7.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1017/20.9.01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και

Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 496/13.7.2001 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίους Α. Τζέκη και Γ. Χουρμουζιάδη αναφορικά με το πόσιμο νερό του Νομού Φλώρινας σας πληροφορούμε τα εξής:

Για την καταλληλότητα ή μη των υδρευτικών δικτύων του Ν. Φλώρινας και κατ' επέκταση της ποιότητας του πόσιμου νερού, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στην Κοζάνη στις 3.8.01, στην οποία συμμετείχε και εκπρόσωπος από το Υπουργείο μας, όπου επισημάνθηκαν τα παρακάτω:

Καταλληλότητα ή μη δικτύου ύδρευσης δεν προσδιορίζεται μόνο από μία ή δύο μικροβιολογικές και χημικές αναλύσεις και μάλιστα όχι πλήρεις. Απαιτείται συνεχής παρακολούθηση και επαναλαμβανόμενοι έλεγχοι διακεκριμένων –ανάλογα με την περίπτωση- μικροβιολογικών και χημικών παραμέτρων του πόσιμου νερού, σε συνδυασμό με εμπειριστατωμένη υγειονομική έρευνα των πηγών και του δικτύου, της προέλευσης του νερού ή των νερών, αν πρόκειται για μίξη από πολλές γεωτρήσεις κ.λπ.

Πολλά προβλήματα που διατυπώθηκαν θα μπορούσαν να οφείλονται σε πλημμελή ή παντελή έλλειψη χλωρίωσης, σε μη αποδοτική λειτουργία των συστημάτων επεξεργασίας, που μπορεί να οφείλεται και σε πολλούς τεχνικούς λόγους, σε συνεχείς διακοπές παροχής κ.λπ.

Η ύπαρξη μιας μόνο μελέτης με περιορισμένους προσδιορισμούς παραμέτρων και μόνο δεν αποτελεί τεκμηριωμένη απόδειξη. Αποτελεί όμως μια πρώτη ένδειξη για εντοπισμό των ερευνών σε συγκεκριμένα σημεία και βέβαια με τις διαδικασίες και στα πλαίσια που καθορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

Δόθηκαν οδηγίες για τα απαραίτητα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από όλους του συναρμόδιους φορείς (υγειονομική έρευνα των περιοχών που υπάρχουν πηγές, συνεχής χλωρίωση, καθαρισμός δεξαμενών, κ.λπ), προκειμένου να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά το πρόβλημα, με στόχο την παροχή υγιεινού νερού σε μόνιμη βάση.

Από το Υπουργείο μας έχει σταλεί εγκύκλιος (Υ2/4052/8.11.2000) προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού, για τον έλεγχο του πόσιμου ύδατος και των συστημάτων ύδρευσης και τη λήψη μέτρων για την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Ο Υφυπουργός
Δ. ΘΑΝΟΣ»

13. Στην με αριθμό 511/16.7.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1842/18.9.01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 511/16.7.01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. Καρατζαφέρης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σε ό,τι αφορά το αντικείμενο της συγκεκριμένης έκθεσης αυτή αναφέρεται στο κοινοτικό σύστημα επιτήρησης της ΣΕΒ που ίσχυε πριν από τον 1.1.01 και έχει ήδη εγκαταλειφθεί σε κοινοτικό επίπεδο επειδή θεωρήθηκε ανεπαρκές και αναποτελεσματικό.

Ειδικότερα η έκθεση αναφέρεται στο σύστημα παθητικής επιτήρησης που ίσχυε κατά την περίοδο 1998-2000 (σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής 98/272/ΕΚ) και το οποίο είχε εγγενείς αδυναμίες και αντικειμενικούς περιορισμούς και γι' αυτό και εγκαταλείφθηκε.

Τα αίτια αυτών των ελλείψεων πρέπει να αναζητηθούν στην κοινότητα, η οποία θέσπισε το σύστημα επιτήρησης, παρά να αποδίδονται στην Ελλάδα, η οποία κλήθηκε να εφαρμόσει ένα ατελές και αναποτελεσματικό σύστημα.

Ούτως ή άλλως, το σύστημα αυτό εγκαταλείφθηκε και μετά την απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας στις 4 και 21 Δεκεμβρίου 2000 όλες οι χώρες και η Ελλάδα, εφαρμόζουν το νέο αυστηρό σύστημα για τη ΣΕΒ, για το οποίο όλες οι χώρες θα επιθεωρηθούν το Σεπτέμβριο τρέχοντος έτους. Δεν είναι τυχαίο ότι όμοιες εκθέσεις με επισημάνσεις έγιναν για τις περισσότερες χώρες.

Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο της συγκεκριμένης έκθεσης,

ήδη οι Ελληνικές αρχές έχουν δώσει τεκμηριωμένες απαντήσεις και έχουν ανατρέψει ένα προς ένα όλα τα δυσμενή σημεία της έκθεσης που αφορά την επιτήρηση της ΣΕΒ στην Ελλάδα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση στηρίχθηκε σε επιθεώρηση δύο κοινοτικών ελεγκτών, οι οποίοι επισκέφθηκαν 2 από τα 155 ελληνικά σφαγεία, για 4 ημέρες (12-16 Φεβρουαρίου). Για το σχέδιο της έκθεσης συναντήθηκαν και συζήτησαν στις Βρυξέλες ο Υπουργός Γεωργίας με τον Επίτροπο Υγείας, προς τον οποίο δόθηκαν όλες οι αναγκαίες πληροφορίες και συμφωνήθηκαν συγκεκριμένα βήματα αναμόρφωσης του ελληνικού συστήματος υπηρεσιών. Ήδη τα βήματα αυτά υλοποιούνται.

Σε ό,τι αφορά το τρέχον σύστημα ελέγχου και διασφάλισης κατά της ΣΕΒ, που τέθηκε σε εφαρμογή σε κοινοτικό επίπεδο από 1/1/2001, αυτό ανατρέπει ριζικά το προηγούμενο σύστημα επιτήρησης και εισάγοντας την ενεργητική επιτήρηση, εγγυάται πλέον την ανίχνευση όλων των περιπτώσεων ΣΕΒ στον ζωικό πληθυσμό.

Σημειώνεται ότι, με βάση το νέο σύστημα ενεργητική επιτήρησης, η Ελλάδα εξέτασε το Α' εξαμήνο του 2001 περίπου 7000 δείγματα και ανίχνευσε 1 μόνο κρούσμα ΣΕΒ, το οποίο μάλιστα δεν παρουσίαζε κανένα εμφανές σύμπτωμα της νόσου.

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, το Υπουργείο Γεωργίας διαβεβαιώνει κατηγορηματικά ότι τα ισχύοντα μέτρα επιτήρησης, ελέγχου και διασφάλισης κατά της ΣΕΒ στη χώρα μας τηρούνται σχολαστικά και εγγυώνται αφενός την έγκαιρη ανίχνευση τυχόν κρουσμάτων ΣΕΒ στον ζωικό πληθυσμό –όπως έγινε πρόσφατα στην περίπτωση του Κιλκίς- και αφετέρου την πλήρη προστασία των καταναλωτών από τον παράγοντα της ΣΕΒ που επιτυγχάνεται με:

α. τον έλεγχο όλων των βοοειδών ηλικίας άνω των 30 μηνών που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

β. σε κάθε περίπτωση, την αφαίρεση και καταστροφή των Υλικών Ειδικού Κινδύνου από όλα τα βοοειδή ηλικίας άνω των 12 μηνών που διατίθενται στην κατανάλωση.

Είναι γνωστό ότι το πρόβλημα της ΣΕΒ ξεκίνησε και αφορά άλλα κράτη μέλη. Λόγω της ενιαίας εσωτερικής αγοράς όμως τα μέτρα –που έχουν μεγάλο κόστος- εφαρμόζονται απ' όλες τις χώρες, ακόμα και από εκείνες, που όπως η Ελλάδα, δεν θεωρούνται προβληματικές χώρες για ΣΕΒ.

Τέλος τονίζεται ότι η ασφάλεια των τροφίμων, η υγεία των καταναλωτών, η υγιεινή του ζωικού κεφαλαίου και ο ζωικός πολιτισμός, αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους της πολιτικής του Υπουργείου Γεωργίας.

Ο Υφυπουργός
Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ»

14. Στις με αριθμό 533/17-7-01, 534/17-7-01 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 50/20-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις ερωτήσεις 533/17-7-01 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ηλίας Καλλιώρας και 534/17-7-01 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος Γιαννόπουλος, παρακαλούμε να πληροφορησέτε τους κυρίους Βουλευτές σε θέματα της αρμοδιότητάς μας και σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΥΔΕ/ΠΑΘΕ τα εξής:

1. Δημοπρατήθηκε το έργο κατασκευής αυτοκινητοδρόμου ΠΑΘΕ τμήμα Λογγός – Σκάρφεια μήκους 21 χλμ., που περιλαμβάνει τις παρακάμψεις Αγ. Κων/νου και Κ. Βούρλων, με το σύστημα της προεπιλογής.

Η ολοκλήρωση της πρώτης φάσης δημοπράτησης θα γίνει το Δεκέμβριο του τρέχοντος έτους και η ανάθεση του έργου θα έχει ολοκληρωθεί εντός του Α' εξαμήνου του 2002.

2. Ανατίθεται άμεσα η ολοκλήρωση των μελετών στα τμήματα «Α.Κ. Θερμοπυλών – Νέα κοίτη Σπερχειού» μήκους 9 χλμ. περίπου και «Α.Κ. Ροδίτσας – Αρχή Α.Κ. Αγ. Μαρίας Στυλίδας» μήκους 8,5 χλμ. Όστε να δημοπρατηθούν τα δύο αυτά επείγοντα τμήματα στις αρχές του 2002, για τα τμήματα αυτά έχουν συντελεστεί απαλοτριώσεις σε μεγάλο τμήμα τους.

3. Ανακοινώθηκε στην επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η δημοπράτηση μελετών με ανοικτή διαδικασία με

έναρξη διαδικασίας το Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους, για τα υπόλοιπα τρία τμήματα του «Πετάλου Μαλιακού» τα οποία λόγω των δυσκολιών που παρουσιάζουν απαιτούν μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα και εύρος μελετών. Η ολοκλήρωση των μελετών αυτών εκτιμάται ότι θα γίνει κατά το τέλος του 2002.

Τα τμήματα αυτά είναι:

α) Σκάρφεια - Αρχή Α.Κ. Θερμοπυλών (17 χλμ. Περίπου)

β) Νέα κοίτη Σπερχειού - Α.Κ. Ροδίτσας (3,8 χλμ. Οδού και ανάπτυγμα κόμβου)

γ) Α.Κ. Αγ. Μαρίας Στυλίδας - Α.Κ. Ραχών (19,5 χλμ.)

4. Για όλες τις παραπάνω παρεμβάσεις έχουν διασφαλιστεί οι απαιτούμενες δαπάνες από Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους.

5. Πρόκειται σύντομα να εφαρμοσθεί σχετική μελέτη του Α.Π.Θ. για άμεσα μέτρα σημειακών παρεμβάσεων σήμανσης – ασφάλισης κλπ στο τμήμα του «Πετάλου» και έχουν διασφαλιστεί πόροι της τάξης του 1 δις δρχ. για την εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ»

15. Στη με αριθμό 557/17-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 458/14-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την αριθμό 557/17-7-01 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αναστάσιου Νεράντζη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το 1996 παραχωρήθηκε από την ΚΕΔ στο ΥΠ.ΠΟ. η χρήση του ΒΚ 91 δημόσιου ακινήτου συμπεριλαμβανομένων και δύο κτιρίων του παλιού Καποδιστριακού Σχολείου καθώς και νεότερου κτίσματος με σκοπό την στέγαση Αρχαιολογικού Μουσείου στην Σαλαμίνα. Το παλαιό κτίριο επισκευάστηκε για να φιλοξενήσει έναν ενιαίο εκθεσιακό χώρο και κατάσταση πωλητέων ειδών ενώ η πρόβλεψη για το νεώτερο κτίσμα ήταν να καθαιρεθεί και στη θέση του να ανεγερθεί ένα νέο κτίριο με υπόγειο, ισόγειο και έναν όροφο, συνολικού εμβαδού 469 τ.μ., το οποίο εκτός από εκθεσιακούς χώρους θα περιελάμβανε εργαστήρια, αποθήκες κ.λπ.

Μετά το σεισμό της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 1999 το παλαιό κτίριο υπέστη σοβαρές ζημιές στη φέρουσα τοιχοποιία και στη στέγη με αποτέλεσμα να θεωρηθεί προσωρινώς ακατάλληλο από την Πολεοδομία. Στο παλαιό κτίριο έχουν ήδη αποκατασταθεί οι εξωτερικές ζημιές, έχει ολοκληρωθεί από τη ΔΜΜ έχει ήδη ολοκληρωθεί η αρχιτεκτονική, στατική και ηλεκτρομηχανολογική μελέτη, ενώ εκκρεμεί η ολοκλήρωση της μηχανολογικής.

Το έργο θα υλοποιηθεί από πιστώσεις του Π.Δ.Ε. 2001 (με κωδικό 2114251) 400.000.000 δρχ., ενώ η επιπλέον χρηματοδότηση έχει προταθεί από τις Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ. να εξασφαλισθεί από το ΠΕΠ Αττικής του Γ' ΚΠΣ.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»

16. Στη με αριθμό 911/7-8-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1020/20-9-01 έγγραφο από την Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 911/7-8-2001 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Θ. Λεονταρίδη σχετικά με τη στελέχωση και λειτουργία των Κέντρων Υγείας του Γ.Ν.Ν. Σερρών σας πληροφορούμε τα εξής:

Στο Νομό Σερρών λειτουργούν (9) Κέντρα Υγείας και (47) Περιφερειακά Ιατρεία των οποίων η δύναμη του προσωπικού εμφανίζεται στους συνημμένους πίνακες Α, Β και Γ.

Σχετικά με τις αμοιβαίες μεταθέσεις υπαλλήλων των Κέντρων Υγείας και του Νοσοκομείου σας γνωρίζουμε ότι όσες φορές υποβλήθηκαν στο Γ.Ν.Ν. Σερρών σχετικές αιτήσεις, αυτές εξετάστηκαν θετικά και πάντοτε σχεδόν ικανοποιούνται τα αιτήματα των υπαλλήλων. Όταν όμως πρόκειται να μεμονωμένες αιτήσεις μεταθέσεων, αυτές εξετάζονται πάντοτε με γνώμονα την εξυπηρέτηση του υπαλλήλου και τις λειτουργικές υπηρεσιακές ανάγκες.

Αναφορικά με την άποψη του ότι πιθανόν να προκύψουν προ-

βλήματα στην απρόσκοπτη παροχή της περίθαλψης με την υπαγωγή των Κέντρων Υγείας απευθείας στη διοικητική αρμοδιότητα των ΠΕΣΥ, φρονούμε ότι ο νέος σχεδιασμός του υγειονομικού χάρτη της χώρας έγινε για την αναβάθμιση και τη διασφάλιση της παροχής περίθαλψης υψηλού επιπέδου προς τον ελληνικό λαό, όπου ιδιαίτερα βαρύτητα θα δοθεί στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, δηλαδή στα Περιφερειακά Ιατρεία και στα Κέντρα Υγείας.

Τέλος, όσον αφορά την αύξηση των οργανικών θέσεων προσωπικού στα Κέντρα Υγείας, το Υπουργείο μας, στα πλαίσια της Μεταρρύθμισης του ΕΣΥ, επανεξετάζει τον υγειονομικό χάρτη της χώρας και μελετά την αναδιοργάνωση, αναδιάρθρωση και εμπλουτισμό των Μονάδων Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, σύμφωνα με τις ανάγκες περίθαλψης του πληθυσμού και της γεωγραφικής ιδιαιτερότητας της κάθε περιοχής. Στόχος είναι η προαγωγή της υγείας, για τη βελτίωση του επιπέδου υγείας του ελληνικού πληθυσμού.

Η Υφυπουργός
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΠΥΡΑΚΗ»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Δευτέρας 10 Δεκεμβρίου 2001.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 4 Καν. Βουλής)

1.- Η με αριθμό 224/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ευτύχιου Δαμιανάκη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεξέλεγκτης διακίνησης φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού στη χώρα μας, την καταβολή

αποζημιώσεων στους πληγέντες παραγωγούς κλπ.

2.- Η με αριθμό 217/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κας Παρθένας Φουντουκίδου προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με την καθυστέρηση των διαδικασιών που απαιτούνται για την παραλαβή του βαμβακιού από τα εκκοκκιστήρια κλπ.

3.- Η με αριθμό 221/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής κ. Παναγιώτη Κοσιώνη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τις απεργιακές κινητοποιήσεις των γιατρών του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), την επίλυση των προβλημάτων τους κλπ.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δευτέρου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 4 Καν. Βουλής)

1.- Η με αριθμό 225/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Λεωνίδα Γρηγοράκου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τις ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό στο Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΤΕ) Νεάπολης Λακωνίας.

2.- Η με αριθμό 218/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννη Χωματά προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την αναστολή λειτουργίας του Δημοτικού Σχολείου της Φολέγανδρου λόγω έλλειψης δασκάλου κλπ.

3.- Η με αριθμό 225/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Άγγελου Τζέκη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με την πώληση των καταστημάτων του καταναλωτικού συνεταιρισμού «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ», την εξασφάλιση των θέσεων εργασίας κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Επίκαιρες ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Κύριοι συνάδελφοι, συμφωνείτε να προταθεί η επίκαιρη ερώτηση του κ. Κωνσταντόπουλου προς τον κύριο Πρωθυπουργό, για να αποδεσμευτεί ο κύριος Πρωθυπουργός που έχει συνάντηση με τον κ. Πούτιν;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Σώμα συμφώνησε. Συνεπώς θα συζητηθεί η τέταρτη με αριθμό 231/9/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικολάου Κωνσταντόπουλου προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικώς με τις διαπραγματεύσεις της ελληνικής Κυβέρνησης, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τα αγροτικά προϊόντα, τις πρόσφατες κινητοποιήσεις των αγροτών κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Κωνσταντόπουλου έχει ως εξής:

«Η Κυβέρνηση προσεκλογικά μοιράζει τρισεκατομμύρια στους αγρότες και τους υπόσχεται τη γη της επαγγελίας. Μετεκλογικά τους γυρίζει την πλάτη και θεωρεί τα προβλήματά τους χαμένη υπόθεση.

Σε βάρος των αγροτών συντελείται όλη την τελευταία εικοσαετία ένα διαρκές έγκλημα από την έλλειψη της αγροτικής πολιτικής στο εσωτερικό της χώρας και από την ανικανότητα σωστής διαπραγμάτευσης της ελληνικής Κυβέρνησης υπέρ των ελληνικών προϊόντων στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα σημερινά εκρηκτικά προβλήματα σε όλα τα αγροτικά προϊόντα, γεωργικά και κτηνοτροφικά δεν είναι τίποτε άλλο παρά η αναπόσπαστη του ίδιου του εγκλήματος.

Τις τελευταίες εβδομάδες οι Έλληνες αγρότες και ιδιαίτερα οι παραγωγοί του βαμβακιού, του καπνού, του λαδιού και της ελιάς βρίσκονται σε αναστάτωση και αγωνιούν για την προοπτική του εισοδήματος και της απασχόλησής τους.

Η Κυβέρνηση στις διαπραγματεύσεις εντός των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι μόνο δεν εξασφάλισε τη στήριξη αυτών των προϊόντων αλλά απεναντίας αποδέχθηκε δυσμενείς για τους Έλληνες παραγωγούς ρυθμίσεις.

Η Κυβέρνηση τέσσερα χρόνια μετά τη δημιουργία του Μητρώου Αγροτών, δεν το εφαρμόζει. Δεν υπάρχουν μητρώα ελαιοκαλλιερητών ούτε άλλων προϊόντων.

Ερωτάται ο κύριος Πρωθυπουργός:

Γιατί η Κυβέρνηση δεν εφάρμοσε το Μητρώο Αγροτών και δεν συγκρότησε μητρώα παραγωγών ανά προϊόν;

Γιατί αποδέχθηκε τα απαγορευτικά μέτρα της καλλιέργειας καπνού και τους περιοριστικούς κανονισμούς για το βαμβάκι, το λάδι και άλλα προϊόντα που δημιουργούν συντριπτικές συνθήκες σε βάρος εθνικών προϊόντων και των Ελλήνων αγροτών;

Με τα σημερινά αρνητικά δεδομένα ποιο είναι το εναλλακτικό κυβερνητικό σχέδιο και ποια πολιτική εφαρμόζεται για την αντιμετώπιση των συνεπειών που προκύπτουν στους παραγωγούς καπνού, βαμβακιού, ελαιολάδου;»

Ο κύριος Πρωθυπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Μητρώο Αγροτών υπάρχει. Είναι μία βάση δεδομένων στην οποία αναφέρονται όλα τα στοιχεία των αγροτών. Με βάση αυτήν τη βάση δεδομένων εμείς χαράζουμε και αποφασίζουμε για τα θέματα αγροτικής πολιτικής. Είναι ένα εργαλείο για να υποβοηθήσει στη χάραξη της αγροτικής πολιτικής.

Το Μητρώο Αγροτών έχει συνδεθεί κακώς -ο κύριος Κωνσταντόπουλος το συνδέει επίσης- με τις επιδοτήσεις στους παραγωγούς, δηλαδή με την άποψη ότι δεν θα πρέπει να δίνονται οι επιδοτήσεις σε αυτούς οι οποίοι δεν είναι αγρότες κατά κύριο επάγγελμα. Όμως στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν γίνεται αυτό δεκτό. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι επιδοτήσεις αφορούν στο προϊόν και όλοι όσοι το παράγουν δικαιούνται να παίρνουν επιδοτήσεις. Η μη καταβολή των επιδοτήσεων σε αυτούς θα ήταν παράβαση των κοινοτικών κανονισμών. Επομένως δεν μπορού-

με να χρησιμοποιούμε το Μητρώο των Αγροτών δημαγωγικά λέγοντας ότι αυτό δεν εφαρμόζεται και γιατί δίνονται αλλού οι επιδοτήσεις.

Τώρα, όσον αφορά στο δεύτερο θέμα, ότι δήθεν η Κυβέρνηση δεν φροντίζει τους παραγωγούς, θα αναφερθώ πρώτα στο θέμα του λαδιού. Έχουμε μία νέα κοινή οργάνωση της αγοράς και πετύχαμε την αύξηση των κοινοτικών εισροών για το λάδι από 530.000.000 ευρώ σε 554.000.000 ευρώ. Το ισχύον καθεστώς θα ισχύσει μέχρι το 2003. Όπως γίνεται για όλα τα προϊόντα, όταν υπάρχει κοινή οργάνωση της αγοράς, θα υπάρξει διαπραγμάτευση για το επόμενο καθεστώς.

Έχουμε πετύχει μια πολύ καλή συνεργασία με τις συνεταιριστικές και τις διεπαγγελματικές οργανώσεις, διότι το πρόβλημα είναι ότι δηλώνονται ποσότητες οι οποίες δεν παράγονται. Αυτό προσπαθούμε να το ελέγξουμε για να είναι υψηλά η τιμή του λαδιού.

Όσον αφορά στο θέμα του καπνού, είναι γνωστό ότι εμείς πετύχαμε τη συνέχιση του σημερινού καθεστώτος μέχρι και το 2004. Η ακαθάριστη πρόσδοος των Ελλήνων καπνοπαραγωγών ήταν το 1993, 119.000.000.000 δραχμές και έχει φθάσει στα 171.000.000.000 δραχμές.

Σε ό,τι αφορά στο βαμβάκι, θέλω να θυμίσω ότι το 1981 η τιμή του προϊόντος δεν ξεπερνούσε τις 45 δραχμές. Τα τελευταία είκοσι χρόνια, χάρη στις επιδοτήσεις, η βαμβακοκαλλιέργεια διπλασιάστηκε και υπερτριπλασιάστηκε η παραγωγή βάλβακος. Η τιμή την οποία εισπράττουν τώρα οι παραγωγοί είναι τέσσερις φορές επάνω από την τιμή που ισχύει στην παγκόσμια αγορά. Η φετινή καλλιέργεια απέδωσε πολλά και γι' αυτό είχαμε το πρόβλημα μιας ρύθμισης τέτοιας, η οποία να εξασφαλίζει το γεγονός να μη δηλώνονται ποσότητες, οι οποίες δεν παρήχθησαν.

Τέλος, θέλω να θυμίσω, επειδή ο κ. Κωνσταντόπουλος αμφισβητεί τις διαπραγματευτικές ικανότητες της Κυβέρνησης, ότι στη Σύνοδο του Βερολίνου εξασφαλίσαμε 1.000.000.000.000 δραχμές το χρόνο για ενισχύσεις στα εισοδήματα των παραγωγών -πληρώνονται αυτά, δεν είναι παραμύθια!- και 2.000.000.000.000 δραχμές σε όλη τη διάρκεια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για την ανάπτυξη της υπαίθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κατά τον κύριο Πρωθυπουργό έχουν καλώς τα πράγματα στον αγροτικό τομέα. Κατά συνέπεια οι αγρότες βρίσκονται σε αναστάτωση μόνο και μόνο γιατί παραμυθιάζονται!!!

Παραμύθια δεν λένε οι αγρότες όταν αγωνίζονται για τη ζωή τους και το μέλλον τους. Αν κάποιος λένε παραμύθια, έχουν μεγάλη ευθύνη, γιατί ο αγροτικός τομέας δεν έχει μονοσήμαντη δράση για την παραγωγή προϊόντων, έχει πολύμορφη δραστηριότητα και για την κοινωνική συνοχή και για την ισόρροπη ανάπτυξη. Τα κρίσιμα ερωτήματα μένουν αναπάντητα:

Γιατί η Κυβέρνησή σας ψήφισε το νέο κανονισμό για το βαμβάκι και δεν ζήτησε την αναστολή του, τουλάχιστον για την περίοδο αυτή, αφού όταν ψηφίστηκε είχε αρχίσει η καλλιερητική περίοδος και οι αγρότες δεν το γνώριζαν;

Γιατί η Κυβέρνησή σας δέχτηκε την απαγόρευση καλλιέργειας καπνού στη διάσκεψη κορυφής του Γκέτεμποργκ;

Ποια εναλλακτικά προγράμματα έχετε για τους βαμβακοπαραγωγούς και τους καπνοπαραγωγούς μετά το 2003 και μετά το 2006;

Γιατί δεν εξασφαλίσατε την ουσιαστική αύξηση της ποσότητας στο λάδι και τελικά πήρατε τη μικρότερη αύξηση σε σχέση με την Ισπανία, την Ιταλία και την Πορτογαλία;

Γιατί δεν εφαρμόζετε το Μητρώο Αγροτών; Σας ρώτησα και μου είπατε ότι το Μητρώο Αγροτών υπάρχει. Οι παρακαθήμενοι Υφυπουργοί Γεωργίας ξέρουν πού υπάρχει: Στα ντουλάπια του Υπουργού Γεωργίας. Δεν είναι εργαλείο που εφαρμόζεται. Πρέπει να ξεδέψετε περισσότερα για να το επικαιροποιήσετε, γιατί πέρασαν δύο χρόνια και δεν το εφαρμόσατε. Το Μητρώο Αγροτών οδηγεί τα μητρώα των παραγωγών, ελαιοπαραγωγών,

παραγωγών εσπεριδοειδών, έτσι ώστε να είναι εργαλείο πολιτικής. Εσείς κάνετε την παρανόηση και συνδέετε το μητρώ με τις επιδοτήσεις του προϊόντος. Το μητρώ οδηγεί σε επί μέρους μητρώα των παραγωγών. Γιατί, λοιπόν, δεν το εφαρμόσατε μετά δύο χρόνια; Και γιατί εμπαιζόνται οι ελαιοπαραγωγοί με το παιχνίδι των επιδοτήσεων και είναι αντικείμενα εκβιασμών των διαφόρων μηχανισμών;

Σήμερα τι λέτε στους καπνοπαραγωγούς για το 2003, στους βαμβακοπαραγωγούς για μετά το 2006, στους ελαιοπαραγωγούς και στους παραγωγούς εσπεριδοειδών; Ξέρετε τι λέγατε προεκλογικά στις 15/3/2000 σε συνέντευξή σας, κύριε Πρωθυπουργέ; «Πήραμε το Μάρτη του 1999 7.000.000.000.000 δραχμές και εξασφαλίσαμε έτσι το εισόδημα του αγρότη όσον αφορά τις κοινοτικές επιδοτήσεις για τα επόμενα χρόνια».

Σήμερα οι αγρότες είναι στον αέρα, το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για τους αγρότες δεν άρχισε, οι ενδιάμεσοι φορείς δεν υλοποιήθηκαν και μονάχα κάποιες ανώνυμες εταιρείες, για να βολευτούν πρόσωπα και να διατεθούν κονδύλια, προωθήθηκαν. Η ευθύνη σας στον αγροτικό τομέα παραμένει και δεν μπορείτε να επικαλείστε ότι όλα αυτά δεν τα επιτρέπει η Ευρώπη. Το ερώτημα είναι πώς διαπραγματεύεστε εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κύριος Πρωθυπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως γνωστόν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ισχύουν κοινές οργανώσεις αγορών για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και αυτές οι ενώσεις αγορών, όπως και οι κανονισμοί, προβλέπουν ένα ανώτατο όριο παραγωγής, για να μην παράγεται ένα προϊόν και αυξάνονται οι επιδοτήσεις συνεχώς. Αυτό δεν εισήχθη τώρα, υπάρχει εδώ και πολλά χρόνια σε πολλά προϊόντα και η Ελλάδα πέτυχε στις διαπραγματεύσεις οι αυξήσεις αυτού του ανωτάτου ορίου να είναι κατά περίπτωση ενυϊκές για τη χώρα.

Πολλές φορές οι Έλληνες παραγωγοί προσπαθούν να παρουσιάσουν μεγαλύτερη παραγωγή από αυτή που πράγματι υπάρχει. Είναι υποχρέωση της χώρας, είναι υποχρέωση των συνεταιριστικών οργανώσεων και των ιδίων των αγροτών να δίνουν τα πραγματικά στοιχεία, διότι αν υπάρχουν τα πραγματικά στοιχεία, αυξάνεται πραγματικά το εισόδημά τους.

Υπάρχουν λοιπόν ομάδες συμφερόντων οι οποίες συμμετέχουν σε αυτήν την τεχνητή αύξηση της παραγωγής και στο λάδι και στο βαμβάκι, που θέλουν να προωθήσουν την αποδοχή της μη υπαρκτής παραγωγής. Ε, αυτούς υποστηρίζει ο κ. Κωνσταντόπουλος αυτήν τη στιγμή όταν μιλάει για το λάδι, οι οποίοι λένε ότι η παραγωγή ήταν πολύ μεγαλύτερη. Δεν ήταν μεγαλύτερη. Κάναμε ελέγχους και στο βαμβάκι και στο λάδι, για να προστατεύσουμε τους παραγωγούς. Βεβαίως κάποιος φωνάζουν, αλλά δεν πρέπει να ακούμε και όλες τις φωνές, πρέπει να βλέπουμε ποια είναι η πραγματικότητα.

Και όσον αφορά αυτό που είπατε ότι παραμυθιάζουμε, δεν πήραμε το 1999 ένα τρισεκατομμύριο δραχμές κάθε χρόνο; Δεν εξασφαλίζεται το 40% του εισοδήματος του παραγωγού από τις επιδοτήσεις; Οι βαμβακοπαραγωγοί από ποιον παίρνουν αυτά τα λεφτά τα οποία παίρνουν; Δεν τα παίρνουν από τις επιδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Εγώ βεβαίως δεν είπα ότι όλα έχουν καλώς. Εσείς διαστρέφετε αυτά τα οποία είπα. Υπάρχουν πολλά προβλήματα στον αγροτικό χώρο και τα ανέφερα αυτά άλλες φορές που τα συζητήσαμε, όπως πριν τρεις βδομάδες εδώ στη Βουλή την προσαρμογή στην Κοινή Αγροτική Πολιτική, τις νέες εξελίξεις στο διεθνή οργανισμό εμπορίου, τις εισαγωγές από τρίτες χώρες. Και εκείνο το οποίο κάνουμε είναι να προωθήσουμε μια πολιτική υπαίθρου. Γι' αυτό εξασφαλίσαμε και τα δύο τρισεκατομμύρια από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την πολιτική υπαίθρου. Και εφαρμόζεται, κύριε Κωνσταντόπουλε, αυτό. Υπάρχουν οι διαχειριστικές αρχές, υπάρχουν υπό έγκριση τα προγράμματα, πραγματοποιούνται. Αν δεν τα έχετε δει, τότε δεν έχετε πληροφόρηση. Λοιπόν, δεν μπορούμε να τα παρουσιάσουμε όλα ως αρνητικά.

Πρέπει να δούμε ότι η ελληνική γεωργία είναι σε εξέλιξη και εμείς είμαστε μια παράταξη της αγροτιάς και ενδιαφερόμαστε

για τα πραγματικά συμφέροντά τους και όχι για τα αιτήματα τα ευκαιριακά τη μια ή την άλλη φορά για να δείξουμε ότι είμαστε καλοί. Γιατί έχουμε δείξει από το '81 και μετά ότι πραγματικά βελτιώσαμε στην ύπαιθρο το βιοτικό επίπεδο αρκετά πολύ!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Επόμενη είναι η πρώτη υπ' αριθμ. 228/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Χρήστου Παπουτσή προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικώς με το χαρακτηρισμό ως χώρου πρασίνου οικοπέδου στην περιοχή Αγίου Ελευθερίου, την απόδοσή του για αξιοποίηση στο δήμο Αθηναίων κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Παπουτσή έχει ως εξής:

«Στην περιοχή Άγιος Ελευθέριος, απέναντι ακριβώς από την ομώνυμη εκκλησία και μεταξύ των οδών Αχαρνών και Καβάφη (Οικοδομικό τετράγωνο 60), βρίσκεται οικόπεδο το οποίο περιλαμβάνει ένα μικρό πάρκο-χώρο πρασίνου, και εν μέρει καλύπτεται από μία παλιά αποθήκη-ιδιοκτησία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος εγκαταλελειμμένη εδώ και τρία χρόνια και ένα εργοστάσιο εγκαταλελειμμένο για περισσότερο από δέκα χρόνια.

Οι κάτοικοι της περιοχής, στην οποία οι χώροι πρασίνου και αναψυχής είναι λιγοστοί και πολύτιμοι, έχουν ζητήσει από πενταετίας το χαρακτηρισμό ολόκληρου του οικοδομικού τετραγώνου ως χώρου πρασίνου και την απαλλοτρίωσή του για το σκοπό αυτόν. Με απόφαση του Δήμου Αθηναίων έχει γίνει σχετική εισήγηση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων για τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού, όμως το Υπουργείο δεν φαίνεται να έχει ασχοληθεί επαρκώς με το θέμα.

Ερωτάται η κυρία Υπουργός:

Θα επισπεύσει τις διαδικασίες χαρακτηρισμού του χώρου ως χώρου πρασίνου, απαλλοτρίωσής του και απόδοσής του στο Δήμο Αθηναίων, ώστε να αξιοποιηθεί ως πάρκο προς όφελος των κατοίκων της;»

Η Υφυπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. κ. Ροδόλα Ζήση έχει το λόγο.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Κύριε Πρόεδρε, πρόκειται για οικοδομικό τετράγωνο του οποίου ένας χώρος τεσσάρων χιλιάδων οκτακοσίων τετραγωνικών μέτρων έχει χαρακτηριστεί κοινωφελής και έχει αθλητικές εγκαταστάσεις, είναι όμως διαμορφωμένος με φύτευση και παγκάκια. Το υπόλοιπο οικοδομικό τετράγωνο βάσει του νόμου είναι οικοδομήσιμο. Ο δήμος ήρθε το 1998 και ζήτησε το χαρακτηρισμό άλλου τμήματος του οικοδομικού τετραγώνου ως κοινόχρηστου χώρου, έκτασης οκτακοσίων τετραγωνικών μέτρων, που δεν βρίσκεται σε επαφή με τον παραπάνω χώρο που ανέφερα, τον κοινωφελή. Ήρθε με την πρότασή του αυτή στο ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΥΠΕΧΩΔΕ έστειλε το θέμα στο κεντρικό συμβούλιο και ζητάει συμπληρώσεις του φακέλου. Απορρίπτει αυτήν την πρόταση για καθαρά πολεοδομικούς και λειτουργικούς λόγους, όπως αναφέρεται στο σκεπτικό της εισήγησης του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος και ζητάει από το Δήμο Αθηναίων να αναμορφώσει την πρόταση, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η απαραίτητη πολεοδομική και λειτουργική σύνδεση του προτεινόμενου κοινόχρηστου χώρου με εγκεκριμένο κοινωφελή χώρο στο οικοδομικό τετράγωνο αυτό που αναφέρεται. Βεβαίως πάντα με την παρατήρηση αυτή ότι στην κατεύθυνση της ενοποίησης των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων μέσα στο οικοδομικό τετράγωνο πρέπει να χαρακτηριστεί η περίπτωση του ενδιάμεσου χώρου ως κοινόχρηστου.

Αποστέλλεται η γνωμοδότηση αυτή στο δήμο για τις δικές του ενέργειες. Ο δήμος επανέρχεται το 2001, χωρίς να έχουμε συμπληρώσεις του φακέλου με νέα πρότασή του, που συμπληρώνει στον προς χαρακτηρισμό κοινόχρηστο χώρο και την ενδιάμεση ιδιοκτησία της Εθνικής Τράπεζας έκτασης χιλίων διακοσίων τετραγωνικών μέτρων περίπου ζητώντας παράλληλα από το ΥΠΕΧΩΔΕ να καταβάλει και τη δαπάνη αποζημίωσης του συνόλου του προτεινόμενου χώρου δηλαδή των οκτακοσίων τετραγωνικών μέτρων που είχε ζητήσει και των χιλίων διακοσίων τετραγωνικών μέτρων.

Η νέα πρόταση του δήμου, του 2001, αρχίζει και μελετάται από την Υπηρεσία.

Όμως θέλω να πω εδώ ότι υπάρχουν επιστολές του δήμου –και ξέρετε πως είναι η διαδικασία- σχετικά με το ότι στον οικοδομήσιμο χώρο του ίδιου οικοδομικού τετραγώνου, που βρίσκεται σε επαφή με τον ήδη χαρακτηρισμένο ως κοινωφελή χώρο, ο Δήμος Αθηναίων με τη Διεύθυνση Πολεοδομίας χορήγησε οικοδομική άδεια ανέγερσης πολυδύναμου κινηματογραφικού κέντρου και κατόπιν, κύριε συνάδελφε, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ζητά από το ΥΠΕΧΩΔΕ την αναστολή οικοδομικών εργασιών για τον εν λόγω χώρο, χωρίς όμως και να προτείνει κάποια τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου.

Υπάρχουν οι δηλώσεις του δήμου που λένε ότι δεν υπάρχουν χρήματα από την πλευρά του δήμου και ότι δεν διατίθεται να δημιουργήσει καμία δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού του. Γι' αυτό που είναι υποχρεωμένος, όπως ξέρετε- για τις αποφάσεις που παίρνουν οι δήμοι- θα πρέπει να καταβάλει και κάποιο αντίτιμο γι' αυτούς τους χαρακτηρισμούς και γι' αυτές τις τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Παπουτσήs έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ : Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι έχω πλήρη εμπιστοσύνη στην αξιοπιστία των λόγων της κυρίας Υπουργού, αλλά δεν έχω καμία εμπιστοσύνη στην αξιοπιστία των έργων των υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Θέλω να είμαι απολύτως σαφής. Αυτή η υπόθεση είναι μία υπόθεση, η οποία έχει γίνει διεκδικημένη εδώ και δέκα χρόνια. Από το 1990 μέχρι το 1998 καθυστερεί ο Δήμος της Αθήνας, διότι ορισμένα συμφέροντα δεν θέλουν να προχωρήσουν σ' αυτήν την κατεύθυνση. Εδώ πράγματι υπάρχουν ευθύνες για το Δήμο της Αθήνας και για το Δημοτικό Συμβούλιο και βεβαίως για το Δήμαρχο, που επανειλημμένως ο ίδιος έχει υποστηρίξει αυτό το θέμα, αλλά στην πράξη δεν έκανε τίποτα.

Από το 1998 μέχρι το 2000 αρχίζει η διεκδικημένη μεταξύ του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας και του Δήμου ξανά για τις συμπληρώσεις. Στις 30/11/2000 σας φέρνει και καταθέτει επιτέλους ο Δήμος της Αθήνας τη συνολική του πρόταση. Από τότε, από τις 30/11/2000 μέχρι σήμερα, δεν έχει υπάρξει καμία κίνηση και καμία εξέταση του φακέλου, ο οποίος παραμένει σε ένα συρτάρι κάποιας υπηρεσιακής παράγοντος του Υπουργείου σας, κυρία Ζήση.

Στο μεταξύ όμως βρέθηκε ο χρόνος και ο τρόπος για να εξεταστούν τα σχέδια για τον πολυκινηματογράφο. Βρέθηκαν τα σχέδια για να γίνουν αμέσως όλες οι απαραίτητες ρυθμίσεις, για να δημιουργηθεί λίγο πιο πέρα ένα εννιαόροφο κτίριο κι έτσι οι κάτοικοι της περιοχής συνεχώς διαμαρτύρονται και βρίσκονται σε συνεχή αγωνία, γιατί βλέπουν ότι οι λιγοστές ελπίδες τους δεν πρόκειται ποτέ να ευοδωθούν.

Σας επενθυμίζω ότι πρόκειται για μια περιοχή με πάνω από εκατόν είκοσι χιλιάδες κατοίκους. Το δε πράσινο που υπάρχει στην ευρύτερη περιοχή, απέχει από την περιοχή αυτή τουλάχιστον τρία χιλιόμετρα. Είναι το Πάρκο Προμπονά και υπάρχει και το Πάρκο του Πεδίου του Άρεως, το οποίο είναι το αμέσως πλησιέστερο και πλέον γνωρίζετε, όλοι όσοι κυκλοφορείτε στην Αθήνα, ότι στο Πεδίο του Άρεως δεν μπορεί κανείς να κυκλοφορήσει μετά το απόγευμα.

Δεύτερον, και τελειώνω κύριε Πρόεδρε, αναφέρθηκε η κυρία Υφυπουργός στο θέμα του κόστους. Θέλω να πω ότι η ποιότητα ζωής των ανθρώπων, η ποιότητα ζωής των κατοίκων και ιδιαίτερα στην πόλη της Αθήνας, που οι κάτοικοι πράγματι δεν έχουν και την καλύτερη ποιότητα ζωής, έχει κι αυτή ένα κόστος, όπως έχει και η δημοκρατία.

Εν πάση περιπτώσει, θα χρησιμοποιήσω και μία ρήση, την οποία λέμε στην καθομιλουμένη, «ας μην είμαστε ακριβίοι στα πύουρα και φτηνοί στις κότρες», κυρία Υπουργέ.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η κυρία Υπουργός έχει το λόγο.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Κύριε συνάδελφε, ξεκινώντας από το τελευταίο που είπατε, θα πω ότι όλα έχουν κόστος, αλλά κυρίως το πολιτικό κόστος θα πρέπει να το αναλαμβάνουν εκείνοι που έχουν αυτήν την πολιτική ευθύνη.

Ξίας και Δημοσίων Έργων): Κύριε συνάδελφε, ξεκινώντας από το τελευταίο που είπατε, θα πω ότι όλα έχουν κόστος, αλλά κυρίως το πολιτικό κόστος θα πρέπει να το αναλαμβάνουν εκείνοι που έχουν αυτήν την πολιτική ευθύνη.

Υπάρχει απάντηση του Υπουργείου στο έγγραφο που έστειλε ο Δήμος Αθηναίων και λέει για τροποποίηση του φακέλου με καθαρή εισήγηση, την οποία μπορώ να σας καταθέσω, όπου αναφέρεται για ποιους λόγους πολεοδομικά και τεχνικά δεν είναι δυνατόν να γίνει αυτό που ζητάει ο Δήμος των Αθηναίων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Το θέμα δεν είναι απλά θέμα κόστους. Υπάρχει μία συνεργία, αν θέλετε, στις αρμοδιότητες τις οικονομικές και πολιτικές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της κεντρικής εξουσίας σε ό,τι αφορά τις τροποποιήσεις των σχεδίων, τις απαλλοτριώσεις, τους χαρακτηρισμούς πρασίνου.

Και βεβαίως πρέπει να σας πω ότι εδώ υπάρχουν ελλιπή στοιχεία στο φάκελο που έχει έρθει από το Δήμο Αθηναίων και αντιφατικές, αν θέλετε, προτάσεις σε ό,τι αφορά στο χώρο που κάθε φορά ζητάει ο Δήμος των Αθηναίων –είναι διαφορετικός- και απλώς ρωτάει το Υπουργείο –αν δείτε το έγγραφό του- αν μπορεί να καταβάλει τις δαπάνες για τον αποχαρακτηρισμό αυτού του χώρου και το χαρακτηρισμό του σε κοινωφελή κλπ.

Θέλω να πω ότι θα πρέπει να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας. Οι φάκελοι δεν είναι πλήρεις. Υπάρχει και έγγραφο του 2000 και του 2001 του ΥΠΕΧΩΔΕ που ζητάει επιπλέον στοιχεία. Επιτέλους, ας συμφωνήσουν τι θέλουν να χαρακτηρίσουν και τι μπορούν να δώσουν σ' αυτήν την προσπάθεια, γιατί οι θεωρητικές αγάπες για το περιβάλλον και το πράσινο δεν πείθουν πια, όπως είπατε πολύ σωστά, και για άλλους χώρους. Υπάρχει αυτό το έλλειμμα αξιοπιστίας στο οποίο εσείς αναφερθήκατε, κύριε συνάδελφε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ: Θα σας προσκαλέσω να επισκεφθούμε μαζί την περιοχή, για να διαπιστώσουμε την αλήθεια.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Βεβαίως.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ: Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, να καταθέσει η κυρία Υφυπουργός τα έγγραφα τα οποία ανέφερε και έχουν ημερομηνία 2001.

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. κ. Ροδούλα Ζήση καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Ακολουθεί η δεύτερη με αριθμό 215/5.12.2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Δημητρίου Σιούφα προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τα προβλήματα στο οδόστρωμα της εθνικής οδού Αθηνών – Λαμίας κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Σιούφα έχει ως εξής:

«Όσοι διακινούνται στην εθνική οδό από Αθήνα προς Λαμία και αντιστρόφως –και είναι εκατοντάδες χιλιάδες- διαπιστώνουν ότι το οδόστρωμα έχει ουσιαστικά «μπακλαβαδοποιηθεί» από παρεμβάσεις αντικατάστασης τμημάτων του προφανώς λόγω πρόωρης φθοράς.

Επίσης σε μεγάλα τμήματα κατά περιόδους αντικαθίσταται ολόκληρο το οδόστρωμα όπως συμβαίνει τώρα σε τμήμα μέχρι τις Λιβανάτες. Η περίφραξη της εθνικής οδού παρουσιάζει εικόνα που δεν τιμά κανέναν.

Κατόπιν αυτών, καλείσθε να ενημερώσετε την Εθνική Αντιπροσωπία:

Γιατί παρουσιάζεται σε πρόσφατα κατασκευασθείσα εθνική οδό ευρωπαϊκών προδιαγραφών αυτή η κατάσταση;

Γιατί αντικαθίσταται σε ολόκληρα τμήματα το οδόστρωμα; Και,

Τι συμβαίνει και παρουσιάζεται αυτή η εικόνα με την περίφραξη της εθνικής οδού;»

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Τσακλίδης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΛΙΔΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Κύριε Πρόεδρε, από το 1994

και μετά στα πλαίσια του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης κατασκευάστηκαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ από την Ειδική Υπηρεσία ΠΑΘΕ περίπου τριακόσια εβδομήντα χιλιόμετρα αυτοκινητοδρόμου.

Οι έλεγχοι οι οποίοι υπάρχουν για την ποιότητα του δρόμου είναι αυξημένοι. Είναι και εσωτερικοί, με τους συμβούλους διαχείρισης, με τα εργαστήρια που υπάρχουν επί τόπου. Επίσης από την ΕΥΔΕ-ΠΑΘΕ γίνονται έλεγχοι, από το Κεντρικό Εργαστήριο Δημοσίων Έργων και τα περιφερειακά. Πέραν αυτών είναι οι σύμβουλοι διαχείρισης και υπάρχει επίσης και ο ΕΣΠΕΛ, ο ειδικός σύμβουλος ελέγχου ποιότητας των έργων.

Όλοι οι έλεγχοι που έγιναν και ο τελικός έλεγχος που έγινε από τον ΕΣΠΕΛ έδειξαν ότι τα τμήματα αυτά κατασκευάστηκαν με τον καλύτερο τρόπο, είναι στην κατηγορία Α', χωρίς καθόλου σχεδόν παρατηρήσεις.

Υπάρχει το κομμάτι από Αθήνα-Σχηματάρι και από Κόρινθο-Αθήνα, το οποίο έγινε στα πλαίσια του Α' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, όπου παρατηρήθηκαν πολλές κακοτεχνίες. Μερικές απ' αυτές αποκαταστάθηκαν εις βάρος των εργολάβων, οι οποίοι πλήρωσαν ήδη 2 δισεκατομμύρια για την αποκατάσταση των δομικών βλαβών. Υπάρχουν όμως και άλλες πολλές κακοτεχνίες. Τώρα είμαστε στη φάση οριστικής παραλαβής των έργων, όπου καταλογίζονται με νόμιμες και διαφανείς διαδικασίες άλλα 2,5 δισεκατομμύρια εις βάρος των εργολάβων. Είμαστε έτοιμοι για μία εργολαβία περίπου 30 δισεκατομμυρίων για συμπληρωματικές διαδικασίες στα κομμάτια Κόρινθος-Αθήνα, Αθήνα-Σχηματάρι για να γίνει πράγματι ένας αυτοκινητόδρομος ευρωπαϊκών προδιαγραφών, με όλες τις βελτιώσεις που επιβάλλονται.

Στα υπόλοιπα κομμάτια, κύριε Σιούφα, τα οποία τελείωσαν στα πλαίσια του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και η ποιότητά τους είναι πολύ καλή, όπως προανέφερα, υπάρχουν αυτήν τη στιγμή εργολαβίες 100 δισεκατομμυρίων για συμπληρωματικές εργασίες.

Τα έργα παρελήφθησαν, αλλά τα 100 δισεκατομμύρια προβλέπον εργασίες αντιολισθηρών ταπήτων κυρίως, πρασίνου, έργα άρδευσης πρασίνου, ηλεκτροφωτισμό κλπ. Αυτές οι εργασίες είναι τώρα σε εξέλιξη. Είναι ξεχωριστές, καινούριες εργολαβίες. Δεν έγιναν με τις πρώτες εργολαβίες, γιατί θέλαμε να προετοιμαστούμε καλύτερα από πλευράς τεχνολογίας για τους αντιολισθηρούς τάπητες. Γι' αυτό αποτελούν ξεχωριστές εργολαβίες που γίνονται τώρα.

Δυστυχώς, για να υπάρχει καλύτερη, ασφαλέστερη πρόσφυση, δέσιμο του καινούριου αντιολισθηρού τάπητα με τους παλιούς, πρέπει να γίνει και απόξεση του παλιού τάπητα και εκεί πράγματι γίνεται και διακοπή της κυκλοφορίας. Φροντίζουμε βέβαια να υπάρχει η καλύτερη δυνατή σήμανση, ώστε να μην έχουμε ατυχήματα και προβλήματα. Αυτές οι εργολαβίες όλες έχουν πέρας χρόνου περίπου το πέρας του 2002.

Πιστεύω, κύριε Σιούφα, ότι ορθώς θέσατε την ερώτηση και τις ανησυχίες που δημιουργούνται σε αυτούς που κυκλοφορούν στο δρόμο, αλλά αυτή είναι η αλήθεια που σας προανέφερα.

Σε ό,τι αφορά την περίφραξη, υπάρχουν προβλήματα. Πρέπει να ξέρετε ότι από τη στιγμή που υπάρχει βεβαίωση περάτωσης του έργου έως ότου γίνει η οριστική παραλαβή, μεσολαβεί ένα διάστημα τριών ετών, για το οποίο ο εργολάβος έχει την ευθύνη της συντήρησης της περίφραξης. Υπάρχουν προβλήματα πράγματι. Έχουμε συστήσει και μία ειδική υπηρεσία ΠΑΘΕ, για τη συντήρηση του αυτοκινητοδρόμου.

Νομίζω ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα πράγματα, όσον αφορά τη συντήρηση του δρόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Περισσότερα θα πείτε στη δευτερολογία σας, κύριε Υπουργέ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΛΙΔΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Είμαστε προς μια τέτοια κατεύθυνση και προετοιμασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, με την ερώτησή μου δεν εξέφρασα ανησυχία. Εξέφρασα θλίψη και απογοήτευση για

την εικόνα την οποία παρουσιάζει η εθνική οδός, ευρωπαϊκών προδιαγραφών, διότι αν κανείς μετακινείται το διαπιστώνει αυτό, όχι μόνο στο οδόστρωμα αλλά και με τις περιφράξεις, οι οποίες ουσιαστικά έχουν εγκαταλειφθεί και έχουν πέσει, το διαπιστώνει με τα σπασμένα στηθαία, τα οποία για ένα και περισσότερα χρόνια δεν αντικαθίστανται.

Εσείς έχετε καταφέρει ως Κυβέρνηση να ανατρέψετε το γνωστό ρητό του Ηρακλείτου που λέει «Ουδείς δύναται δις εμβαίνει εις τον ίδιον ποταμό», δηλαδή κανένας δεν μπορεί να μπει στον ίδιο ποταμό δύο φορές. Σας λέω, λοιπόν, ότι πηγαίνοντας στην Καρδίτσα δεν περνώ ποτέ από τον ίδιο δρόμο, γιατί τον βρίσκω κάθε φορά αλλαγμένο. Η λέξη που χρησιμοποιήσα για «μακλαβαδοποίηση» δείχνει του λόγου το αληθές. Βλέπετε παντού αντικαταστάσεις τμημάτων που αυτό δείχνει ότι έχουν γίνει κακοτεχνίες.

Και μια και αναφερθήκατε στον Οργανισμό που εποπτεύει τα έργα, σας σημειώνω ότι στους ελέγχους που έγιναν μεταξύ του 1998 και του 2000, επί χιλίων διακοσίων πενήντα τριών ελέγχων προέκυψε ότι σε αντίστοιχα έργα, σε χίλιες εκατόν είκοσι δύο περιπτώσεις υπάρχουν κακοτεχνίες, ενώ σε κάποιες απ' αυτές δεν υπάρχει δυνατότητα επιδιόρθωσης. Αυτή είναι η μεγάλη σας επιτυχία.

Έρχεστε τώρα και λέτε ότι θα βάλατε άλλα 100 δισεκατομμύρια για να γίνουν συμπληρωματικά έργα με αντιολισθητικό τάπητα. Αυτό δεν το ξέρατε από την αρχή; Άρα, λοιπόν, άλλα 100 δισεκατομμύρια. Συνεπώς το «ράβε, ξήλωνε» είναι το μόνιμο σπορ της Κυβέρνησης. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Για τις ποινές που είπατε ότι βάζετε για τις κακοτεχνίες, αν λογαριάζω σωστά, τριακόσια εξήντα επτά χιλιόμετρα πρέπει να στοίχισαν περισσότερο από 600 δισεκατομμύρια. Συνεπώς σε 600 δισεκατομμύρια έχετε επιβάλει πρόστιμα 5 δισεκατομμυρίων. Όταν τα εννέα από τα δέκα έργα παρουσιάζουν κακοτεχνίες και μάλιστα πολλά απ' αυτά, μη επιδιορθώσιμες κακοτεχνίες, δείχνει ότι ουσιαστικά όλο το σύστημα των υποδομών στους εθνικούς δρόμους είναι τιναγμένο στον αέρα, είναι κακής ποιότητας και χρειάζεται να κάνουμε συνεχώς αλλαγές. Αυτή, λοιπόν, είναι η επιτυχία σας; Εκεί πηγαίνουν τα χρήματα του ελληνικού λαού και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να μπορέσει η χώρα να αποκτήσει ευρωπαϊκές υποδομές και να πετύχει ρυθμούς ανάπτυξης που πράγματι προσδοκά ο Έλληνας πολίτης;

Αν λοιπόν με αυτά εσείς είστε ικανοποιημένοι, είναι δικό σας θέμα. Οι Έλληνες πολίτες και θίβονται και απογοητεύονται από την εικόνα της ποιότητας των έργων που ζουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΛΙΔΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είπα ότι στα έργα που κατασκευάστηκαν στα πλαίσια του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης όλοι οι έλεγχοι, που έγιναν και που ήταν πολύ περισσότεροι απ' ό,τι έγιναν στο Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, απέδειξαν ότι τα έργα αυτά κατασκευάστηκαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και κατατάχθηκαν από τον ΕΣΠΕΛ στην πρώτη κατηγορία. Δεν υπάρχουν λοιπόν κακοτεχνίες.

Οι κακοτεχνίες, κύριε Σιούφα, υπήρχαν στα κομμάτια του Α' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης από Κόρινθο-Αθήνα και από Αθήνα-Υλίκη. Εκεί υπεβλήθησαν κυρώσεις 2 δισεκατομμυρίων και άλλα 2,5 δισεκατομμύρια τώρα με την οριστική παραλαβή.

Στα άλλα κομμάτια που είναι τριακόσια εβδομήντα χιλιόμετρα δεν υπεβλήθησαν κυρώσεις, διότι δεν υπάρχουν κακοτεχνίες. Από εκεί και πέρα εγώ σας είπα την πραγματικότητα. Διότι τα έργα τελείωσαν, αλλά τα συμπληρωματικά έργα δηλαδή αντιολισθηρών ταπήτων, φωτοσημάνσεων, ηλεκτροφωτισμού, πρασίνου, είναι καινούριες εργολαβίες. Δεν ήταν στις πρώτες εργολαβίες καλώς ή κακώς. Η άποψη είναι ότι έπρεπε να έχουμε καλύτερη τεχνολογία για τους αντιολισθηρούς τάπητες. Δεν ήμασταν έτοιμοι. Και γι' αυτό τα ξεχωρίσαμε για να τα κάνουμε σε νέα εργολαβία συμπληρωματική.

Δεν θα δώσουμε 100 δισεκατομμύρια Τα έργα αυτά ήδη εκτελούνται και έχουν πέρας εργασιών το 2002.

Εκεί που έχετε ένα δίκιο είναι ότι πρέπει να δούμε καλύτερα

το θέμα της συντήρησης. Σας είπα ότι για τρία χρόνια –και είμαστε σε αυτό το διάστημα– την ευθύνη συντήρησης την έχουν οι εργολάβοι μέχρις ότου υπάρξει οριστική παραλαβή για όλα τα κομμάτια και δεν εννοώ Αθήνα-Υλίκη και Αθήνα-Κόρινθο. Εκεί υπάρχει κάτι άλλο. Σας είπα ότι έχουμε ήδη μία εργολαβία 30 δισεκατομμυρίων, τα τεύχη δημοπράτησης είναι έτοιμα και εκεί όντως έχουμε προβλήματα, έχουμε κακοτεχνίες, αλλά δεν έχουμε φθάσει στο τέλος. Για τα άλλα όμως κομμάτια οι εργολαβίες είναι σε εξέλιξη. Θα υπάρξει δυστυχώς μια τλαιπωρία και το 2002, γιατί εκεί που βάζουμε αντιολισθητικούς τάπητες πρέπει να σταματάει η κυκλοφορία, δηλαδή να ξύνουμε τον παλιό τάπητα για να υπάρχει καλύτερο δέσιμο.

Στη συντήρηση λοιπόν του δρόμου που είμαστε σε αυτήν τη μεταβατική διαδικασία την ευθύνη την έχουν οι εργολάβοι. Στη δε συντήρηση των αυτοκινητοδρόμων πρέπει να υπάρχει καλύτερος συντονισμός, καλύτερη επίβλεψη και σας διαβεβαιώνω ότι το κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Τρίτη είναι η με αριθμό 219/5-12-2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Γεωργίου Χουρμουζιάδη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση των λειτουργικών προβλημάτων των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ)

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Χουρμουζιάδη έχει ως εξής:

«Ενώ τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια βρίσκονται στον τέταρτο χρόνο λειτουργίας τους και παρ' όλο που διανύουμε τον τρίτο μήνα από την έναρξη της σχολικής χρονιάς, εξακολουθούν να υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις σε καθηγητές, βιβλία, εργαστήρια, στοιχειώδη κτιριακή υποδομή.

Η υποβάθμιση της τεχνοεπαγγελματικής εκπαίδευσης που εκφράζει μία βαθύτερη υποτίμηση της εργασίας και των εργαζομένων, αποτελεί στρατηγικό προσανατολισμό του κεφαλαίου που υλοποιεί η Κυβέρνηση με την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δικαιολογημένα λοιπόν, οι σπουδαστές, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς κινητοποιούνται απαιτώντας την κατάργηση των αντικειμενικών νόμων 2525/97 και 2640/98, τη θέσπιση δημόσιου και δωρεάν ενιαίου δωδεκάχρονου εκπαιδευτικού σχολείου βασικής εκπαίδευσης και συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης μετά το δωδεκάχρονο σχολείο καθώς και άμεση αντιμετώπιση των οξυτάτων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός, ποια μέτρα πρόκειται να πάρει η Κυβέρνηση ώστε να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω προβλήματα;».

Ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γκεσσόλης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζουμε όλοι ότι έγινε μεγάλη τομή στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα στη δευτεροβάθμια, που την ξεκίνησε το ΠΑΣΟΚ έχοντας υπόψη του ότι στο χώρο της εκπαίδευσης τα πράγματα δεν μπορεί να μένουν σταθερά, δεν μπορεί να μένουν στο παρελθόν. Θα πρέπει κάθε φορά να τρέχουμε έτσι ώστε στη νέα κοινωνία που διαμορφώνει τις γνώσεις και τις πληροφορίες με βάση της κοινωνικές ανάγκες και τις απαιτήσεις της αγοράς να διαμορφώνονται και για τα πράγματα στην παιδεία και στην εκπαίδευση.

Έτσι λοιπόν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση οικοδομήθηκαν δύο πυλώνες. Ο ένας το Ενιαίο Λύκειο και ο άλλος τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια.

Σε αυτήν τη νέα προσπάθεια με τα νέα τεχνικά σχολεία έχουμε να πούμε ότι δημιουργήθηκαν ογδόντα τέσσερις νέες ειδικότητες, μια νέα φιλοσοφία στα προγράμματα, στο περιεχόμενο των σπουδών και δημιουργήθηκαν επομένως νέες απαιτήσεις από αυτά τα προγράμματα τόσο στα βιβλία όσο και στα εργαστήρια.

Έτσι, λοιπόν, ξεκινώντας εκείνη η προσπάθεια, η οποία βρίσκεται στη φάση της υλοποίησης, σχεδόν έχει ολοκληρωθεί, συναντήσαμε δυσκολίες και προβλήματα. Προβλήματα ανάπτυξης αυτού του νέου σχολείου, ένα σχολείο το οποίο απαντά,

όπως είπα και νωρίτερα, στις κοινωνικές απαιτήσεις και στις ανάγκες της αγοράς. Ε, λοιπόν σ' αυτήν τη φάση της υλοποίησης αυτού του μεγάλου προγράμματος για τα τεχνικά μας επαγγελματικά εκπαιδευτήρια συναντήσαμε δυσκολίες στα προγράμματα σπουδών που είναι καινούρια και δημιουργούν νέες απαιτήσεις σε βιβλία. Έτσι λοιπόν γράφτηκαν νέα βιβλία από την αρχή. Και μιλάμε για ένα σύνολο προγραμμάτων που απαιτεί εξακόσια είκοσι οκτώ νέα βιβλία.

Υπήρχαν προβλήματα και δυσκολίες. Μιλάμε για νέα προγράμματα τα οποία απαιτούσαν νέα εργαστήρια. Έτσι λοιπόν χρειάστηκε να συγκροτηθούν νέα εργαστήρια σ' όλα αυτά τα καινούρια σχολεία. Χρειάστηκαν νέες ειδικότητες εκπαιδευτικών και εκεί υπήρχαν δυσκολίες. Στη φάση υλοποίησης αυτού του μεγάλου προγράμματος της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης συναντήσαμε δυσκολίες και προβλήματα, αλλά όμως σήμερα έχει ολοκληρωθεί θα έλεγα στο χώρο της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης ένα σύστημα εκπαίδευσης, το οποίο δεν υπολείπεται από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και μπορούμε να πούμε ότι τα επί μέρους προβλήματα δεν μπορούν να αναφέρουν αυτήν τη μεγάλη προσπάθεια η οποία δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά μας να μην υστερούν από τα υπόλοιπα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εγώ κατανοώ και τις ερωτήσεις που γίνονται από τους συναδέλφους. Όταν έχουμε εξακόσια είκοσι οκτώ νέα αντικείμενα και έχουν γραφτεί τα πεντακόσια εβδομήντα βιβλία για παράδειγμα και έχουν πάει στα σχολεία και υπάρχουν ελλείψεις σε ορισμένα βιβλία, σε ορισμένα γνωστικά αντικείμενα τα οποία όμως βρίσκονται υπό μορφή σημειώσεων –είτε τα παίρνουν από το internet είτε δόθηκαν– κατανοώ ότι πρέπει να πάει το βιβλίο, αλλά όμως δεν μπορούμε να πούμε ότι σ' αυτήν τη μεγάλη προσπάθεια που γράφτηκαν πεντακόσια εβδομήντα βιβλία καινούρια βιβλία, νέοι τίτλοι, νέο περιεχόμενο, μπορούμε να το υποβαθμίσουμε.

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό προσωπικό, θέλω να πω το εξής, για να δώσω ένα στοιχείο: Η αναλογία αυτή τη στιγμή στα ΤΕΕ, είναι ένας εκπαιδευτικός ανά εννιά μαθητές, ενώ στην Ευρώπη είναι ένας εκπαιδευτικός ανά δεκαοκτώ μαθητές.

Δέχομαι να συζητήσουμε τα υπόλοιπα μετά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Ο κ. Χουρμουζιάδης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Βέβαια η ερώτησή μας έχει ένα πολιτικό στοιχείο αρκετά σαφές. Δηλαδή πιστεύουμε ότι υπάρχει μια σκόπιμη υποβάθμιση της τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης. Επίσης, γίνεται η πρόταση για την καθιέρωση του ενιαίου δωδεκάχρονου και η μετάθεση της τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης μετά το δωδεκάχρονο. Αλλά έξω απ' αυτό που δεν είναι βέβαια μέσα στην ουσία της διαδικασίας –δεν μπορούμε να το συζητήσουμε τώρα– το πρόβλημα παραμένει υπαρκτό. Έχουμε αυτήν τη στιγμή την πληροφορία και είναι μοναδική σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα ότι στο Β' ΤΕΕ των Αθηνών λείπουν οκτώ καθηγητές και κάνουν τα παιδιά μόνο δύο ώρες μάθημα, δεν ξέρω αν κάνουν όλο το πρόγραμμα ή ένα μέρος του προγράμματος. Συνεχώς υπάρχουν κινητοποιήσεις.

Ζήτησε, κύριε Υπουργέ, μια ομάδα αποφοίτων ή εκπροσώπων, εν πάση περιπτώσει, των ΤΕΕ να σας δει να κουβεντιάσετε. Ο διάλογος εξάλλου είναι μέσα στη λογική σας και την πολιτική και τη φιλοσοφική και την κοινωνική. Γιατί δεν τους δέχασθε, να δείτε πραγματικά το πρόβλημα ενώπιος ενώπιω; Καθημερινά σε κάποια πόλη υπάρχει μια κινητοποίηση μαθητών των τεχνικών σχολών. Το πρόβλημα υπάρχει. Το καλύψατε μ' αυτήν την προοπτική, ότι υπάρχει μια αλλαγή στα σχολεία, οι αλλαγές φέρνουν κλυδωνισμούς, τα προβλήματα ίσως πολλαπλασιάζονται με τις αλλαγές. Ναι, αλλά ως πότε; Η ερώτησή μου σας λέει ότι η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση έχει ήδη μια τριετία λειτουργίας και όμως έχει προβλήματα. Είναι προβλήματα που δεν αφορούν μια λειτουργία απλή αλλά το μέλλον της τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης, δηλαδή τη θεμελίωση τελεκά και του περιεχομένου και της στρατηγικής αλλά και των τακτικών της λειτουργιών. Άρα, το πρόβλημα υπάρχει και δεν καλύπτεται, κύριε Υπουργέ, μόνο με το επιχειρήμα ότι επιχει-

ρούμε μια αλλαγή, άρα έχουμε προβλήματα. Να λυθούν τα προβλήματα. Παράλληλα με την αλλαγή, πρέπει να λύνονται και τα προβλήματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γέτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Θα ήθελα να πω, κύριοι συνάδελφοι, ότι είναι φυσικό, όταν ολοκληρώνεται ένα τέτοιο πρόγραμμα, να συναντά κανείς και προβλήματα και δυσκολίες στην υλοποίηση, που πηγάζουν όμως μέσα από την ανάπτυξη ενός νέου προγράμματος για την εκπαίδευση. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί πολλές φορές δίνεται η εντύπωση ότι μιλάμε για ένα σχολείο που είναι εγκαταλελειμμένο, ένα σχολείο του περιθωρίου. Δεν συμβαίνει αυτό.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Μιλάμε για ένα νέο οικοδόμημα, στο οποίο συναντά κανείς τα προβλήματα της ανάπτυξης του. Το έχω ξαναπεί. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για μένα να τονίσουμε ότι δεν πρόκειται για ένα σχολείο της εγκατάλειψης, αλλά μιλάμε για ένα καινούριο, το οποίο οικοδομούμε και συναντούμε τα προβλήματα της ανάπτυξης, της βελτίωσης, δηλαδή του εκσυγχρονισμού της εκπαίδευσης στο κομμάτι αυτό της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Έχει ιδιαίτερη σημασία αυτό.

Δεύτερον, έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία να πούμε ότι έχουν μπει νέα γνωστικά αντικείμενα και υπάρχει δυσκολία στο εκπαιδευτικό προσωπικό το οποίο πρέπει να πάει σε απομακρυσμένες περιοχές.

Η φιλοδοξία μας ήταν να κάνουμε νέες ειδικότητες που να απαντούν στις ανάγκες της αγοράς. Πράγματι σε ορισμένες περιοχές υπάρχουν τέτοιες δυσκολίες. Μέσω όμως του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, που ολοκληρώθηκε, διορίσαμε μόνιμο προσωπικό. Μπορούμε να έχουμε περιθώριο να διορίσουμε και αναπληρωτές αφού πήραμε τον πίνακα του ΑΣΕΠ με τους μόνιμους. Παράλληλα όμως θέλω να τονίσω το εξής, ότι διορίστηκε και μόνιμο προσωπικό σε μεγάλο αριθμό και αναπληρωτές και ωρομίσθιους και επιπλέον δώσαμε και αύξηση στην ωριαία αντιμισθία, στην υπερωρία των μόνιμων εκπαιδευτικών από 3.000 δραχμές σε 5.000 δραχμές, προκειμένου να καλύψουμε τα κενά όπου υπήρχαν αυτά.

Άρα λοιπόν βλέπετε ότι από την πλευρά της Κυβέρνησης γίνεται μια γιγάντια προσπάθεια, η οποία έχει ως επίκεντρο αυτό το σχολείο που δεν το θεωρούμε σχολείο δεύτερης κατηγορίας. Το αντιμετωπίζουμε ως ένα εκ των δύο πυλώνων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Έτσι το αντιμετωπίζει και η ελληνική κοινωνία, η οποία το έχει αγκαλιάσει. Έχουμε αύξηση του αριθμού των μαθητών και ως εκ τούτου έχουμε προβλήματα από την ανάπτυξη του. Μιλάμε λοιπόν για ένα σχολείο όπου τα προβλήματα του ελαχιστοποιούνται κάθε μέρα, αλλά όμως πρόκειται για ένα νέο σχολείο το οποίο απαντά στις ανάγκες της κοινωνίας αλλά και στην αγορά γι' αυτά τα οποία θέλει. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Επίκαιρες ερωτήσεις δευτέρου κύκλου:

Η πρώτη με αριθμό 227/5.12.2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Θεόδωρου Κολιοπάνου προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με την πρόσφατη απόφαση της διοίκησης των Ελληνικών Ταχυδρομείων να καταργήσει το ταχυδρομικό γραφείο της Κοινότητας Μιλανών Νομού Άρτας, διαγράφεται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού.

Επίσης η τρίτη με αριθμό 220/5.12.2001 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Στριφτάρη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικά με την καταβολή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στους άνεργους ναυτεργάτες κλπ., διαγράφεται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού.

Προχωρούμε στη συζήτηση της δεύτερης με αριθμό 216/5.12.2001 επίκαιρης ερώτησης της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κας Θεοδώρας Μπακογιάννη προς την Υπουργό

Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τα έργα πρασίνου στην Αθήνα και την ευρύτερη Αττική εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η επίκαιρη ερώτηση της κας Μπακογιάννη έχει ως εξής:

«Η Κυβέρνηση μέσω του ΥΠΕΧΩΔΕ πρόσφατα υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας για την υλοποίηση έργων πρασίνου για την Ολυμπιάδα του 2004 με στόχο την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος της Αθήνας και ευρύτερα της Αττικής. Με τις ειδικές παρεμβάσεις με έργα πρασίνου και φυτεύσεις χιλιάδων φυτών επιδιώκεται η ανάπλαση των περιοχών των αθλητικών εγκαταστάσεων, του ολυμπιακού χωριού, των χώρων συγκέντρωσης κοινού, των εισόδων της πόλης, του ολυμπιακού δακτυλίου. Έχει δε προσδιοριστεί ότι τα φυτά που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι φυτά της ελληνικής και ειδικότερα της αττικής γης.

Ο χρόνος που απομένει για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου των φυτεύσεων είναι πλέον ασφυκτικός, γιατί πολλά από τα επιλεγμένα φυτά δεν χρησιμοποιούνται ευρέως στην κηποτεχνία και δεν είναι διαθέσιμα.

Για να μπορέσουν απρόσκοπτα και με διαφανείς διαδικασίες να προχωρήσουν τα έργα πρασίνου επιβάλλεται εγκαίρως να προσδιοριστούν: το είδος των φυτών, οι προδιαγραφές παραγωγής, ο χρόνος φύτευσης, το κόστος φύτευσης και συντήρησης.

Ερωτάται η κυρία Υπουργός:

1. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η προεργασία για τα έργα πρασίνου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες;

2. Ποιοι είναι οι αναγκαίοι χρόνοι για να υλοποιηθεί με αποτελεσματικό τρόπο το έργο φύτευσης των χώρων που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες;

3. Πότε οι αρμόδιοι φορείς θα προσδιορίσουν τα είδη, τις προδιαγραφές και το κόστος των φυτών;

4. Με ποιες διαδικασίες και σε ποιο χρόνο θα προχωρήσουν οι διαγωνισμοί για τα συγκεκριμένα έργα;»

Το λόγο έχει η Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κα Ροδούλα Ζήση.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων) : Κύριε Πρόεδρε, κατανοώ και την αγωνία και το ενδιαφέρον της συναδέλφου κας Μπακογιάννη, η οποία παρακολουθεί αυτά τα ζητήματα πολύ στενά και θεωρώ πάρα πολύ δικαιολογημένα τα ερωτήματα που θέτει σήμερα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Βεβαίως είναι μεγάλο το εύρος των ερωτημάτων και χρειάζεται περισσότερος χρόνος. Θα καταθέσω όμως ορισμένες συγκεκριμένες απαντήσεις.

Τα έργα τα οποία έχουν προγραμματιστεί, για να το πω απλά, είναι δύο κατηγοριών. Εκείνα που συνδέονται με τα ίδια τα ολυμπιακά έργα, αθλητικά ή μεταφορών και εκείνα που περιλαμβάνονται στα έργα ανάπλασης διαφόρων περιοχών της Αθήνας.

Για το πράσινο της πρώτης κατηγορίας οι μελέτες των έργων συμπεριλαμβάνουν και αντίστοιχη μελέτη έργων πρασίνου, τα οποία θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ενιαίας εργολαβίας του έργου. Για πολλά από τα έργα αυτά έχει ήδη ολοκληρωθεί η σχετική μελέτη και έχουν διατυπωθεί από τους μελετητές συγκεκριμένες προτάσεις για τον τρόπο συντήρησης του πρασίνου, για τις προδιαγραφές, για τη διασφάλιση του απαιτούμενου νερού για την άρδευση, διότι υπάρχει και αυτό το ζήτημα.

Στη δεύτερη τώρα κατηγορία, που αναφέρεται σε τριάντα έξι σημειακές παρεμβάσεις, έχει ανατεθεί το ήμισυ περίπου των μελετών οι οποίες επίσης προβλέπουν τη σύμπραξη αρμόδιου μελετητή για τη μελέτη έργων πρασίνου. Υπάρχει δηλαδή μία ολοκληρωμένη, θα το λέγαμε έτσι, συνεργασία της μελέτης του έργου με τη μελέτη πρασίνου, όπως και της κατασκευής του έργου με την εργολαβία του πρασίνου.

Προκειμένου να υπάρξουν συνολικά στοιχεία και συντονισμός αυτών των μελετών, υπάρχουν δύο παράλληλες μελετητικές ομάδες οι οποίες κάνουν το εξής: Η μία ασχολείται με την επικαιροποίηση της ήδη υφισταμένης καταγραφής του είδους των φυτών που θα χρησιμοποιηθούν και τις απαιτήσεις σε αριθμό φυτών και αρδευτικών αναγκών. Η άλλη ασχολείται με την επίλυση του προβλήματος της εξασφάλισης των απαιτούμενων

ποσοτήτων του νερού για την άρδευση.

Οι ομάδες αυτές δίνουν συνεχώς στοιχεία ώστε να χρησιμοποιούνται από τους μελετητές και τους κατασκευαστές των έργων. Και, βεβαίως, ενημερώνεται η αγορά, διότι δεν υπάρχουν, όπως πολύ σωστά λέτε, κυρία συνάδελφε, στην ερώτησή σας, όλα τα είδη, καθώς και οι φυτωριόχοι κατά το δυνατόν έγκαιρα ώστε να υπάρξει δυνατότητα κάλυψης των αναγκών για τα φυτά που προκύπτουν. Βεβαίως οι ανάγκες είναι γνωστό ότι υπερβαίνουν τις δυνατότητες της ελληνικής αγοράς.

Με τον τρόπο αυτόν, καθώς και με το συντονισμό που γίνεται, θεωρούμε ότι μπορεί να αντιμετωπιστεί επιτυχώς το θέμα της φύτευσης των χώρων που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Έχουν προσδιοριστεί τα είδη των φυτών, επικαιροποιείται ο σχετικός πίνακας και οι διαδικασίες για τις αναθέσεις των μελετών και για τις εργολαβίες των έργων.

Εγώ θα σας δώσω έναν πίνακα τον οποίο έχω συγκροτήσει μέσα από τα στοιχεία που υπάρχουν μέχρι σήμερα και αφορούν και στα στρέμματα αλλά και στα έργα και στην πορεία τους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η κα Μπακογιάννη έχει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Κύριε Πρόεδρε, η ερώτησή μου έχει σαν στόχο να συμβάλει ακριβώς στην έγκαιρη προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων και των χώρων, έτσι ώστε να έχουμε πραγματικά το πράσινο το οποίο επιθυμούμε κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι σήμερα τα χρονικά περιθώρια της φύτευσης είναι πλέον περιορισμένα.

Είπε η κυρία Υπουργός κάτι σωστό, ότι ενημερώνουμε τα φυτώρια. Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι σήμερα που μιλάμε όλοι γνωρίζουμε ότι θα χρησιμοποιηθούν φυτά της αττικής γης -και σωστά- και πως έχει υπογραφεί το μνημόνιο της συναντίληψης το οποίο έχει καταγράψει τα είδη των φυτών -επίσης σωστά. Αυτό, όμως, που δεν έχει γίνει, κυρία Υπουργέ, είναι να ξεκαθαρίσει το Υπουργείο τις ποσότητες των φυτών, δηλαδή τι επιθυμεί σε κάθε είδους φυτό και αυτό να αναγγελθεί εγκαίρως.

Γιατί το λέω αυτό, κύριε Πρόεδρε. Διότι τα φυτά, τα οποία θα φυτέψουμε, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο ετών. Πάρτε μία πικροδάφνη, που όλοι γνωρίζουμε πως είναι η πικροδάφνη. Για να τη φυτέψουμε πρέπει να είναι δύο ετών, ώστε να εμφανιστεί σωστά το 2004. Αυτό σημαίνει ότι ο Φεβρουάριος του 2002 είναι η τελευταία ευκαιρία που θα μπορούν τα φυτώρια να φυτέψουν τις πικροδάφνες -ως παράδειγμα το αναφέρω- για να μπορούμε να τις φυτέψουμε σωστά μετά στους χώρους των Ολυμπιακών Αγώνων.

Επειδή, κυρία Υπουργέ, πληροφορούμαι ότι υπάρχει μία εντονότατη δραστηριότητα για την εισαγωγή φυτών, θέλω να σας τονίσω ότι ένα φυτό ελληνικό, το οποίο σήμερα θα δοθεί εντολή να φυτευτεί, θα κοστίζει σε εμάς τους Έλληνες φορολογούμενους 200 με 500 δραχμές το ένα. Εάν το εισάγουμε από την Ευρώπη θα κοστίζει 3.500 με 5.000 δραχμές. Εάν το εισάγουμε δε από την Αμερική, τότε θα κοστίζει ακόμα πιο ακριβά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα δευτερόλεπτο, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή βλέπω μία μεγάλη κινητοποίηση των εισαγωγών αντίθετα με την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσουμε, που είναι η πολιτική τόνωσης των δικών μας φυτωρίων, των ελληνικών φυτωρίων, να ακολουθήσουμε δηλαδή αυτό που έκαναν οι Ισπανοί οι οποίοι με ευκαιρία τους Ολυμπιακούς Αγώνες δημιούργησαν νέα ανταγωνιστικά φυτώρια, έδωσαν δουλειά σε μία μερίδα αγροτών οι οποίοι σήμερα ούτως ή άλλως δεινοπαθούν και δημιούργησαν μία ανταγωνιστική πραγματικότητα και για τις μέρες μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα ήθελα να σας τονίσω, κυρία Υπουργέ, ότι είναι πολύ σοβαρό.

Είναι τρεις μήνες μόνο που έχουμε καιρό. Οι διάφοροι μελετητές μπορούν να μαζευτούν, να βγάλετε τις εργολαβίες, να δώσετε τις εργολαβίες και μετά να σας πουν ότι δεν προλαβαί-

νετε, άρα πρέπει να τα πληρώσουμε τέσσερις φορές επάνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Πριν δώσω το λόγο στην κυρία Υπουργό, ήθελα να σας ανακοινώσω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», σαράντα επτά μαθητές και δύο δάσκαλοι του Ραλλείου Δημοτικού Σχολείου Πειραιά.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Κυρία Μπακογιάννη, κατανοώ πάρα πολύ αυτά που λέτε και νομίζω ότι σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό αποτελεί ευθύνη επίσημης όλων αυτών των διαδικασιών. Και γι' αυτό έγιναν και αυτές οι ειδικές ομάδες και η παράλληλη, αν θέλετε, μελέτη αλλά και κατασκευή του πρασί-νου μαζί με το κυρίως αντικείμενο της μελέτης ή του έργου, έτσι ώστε να προλάβουμε τους χρόνους.

Θεωρώ ότι οι προβλεπόμενοι χρόνοι, όπως φαίνεται από τα χρονοδιαγράμματα, θα είναι περάτωση φυτοτεχνικών εργασιών ανάλογα με το κάθε έργο στο τέλος του 2003. Αυτό είναι το χρονοδιάγραμμα...

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Πρέπει να μεγαλώσουν τα φυτά.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Μιλώ στο συνολικό, γι' αυτό θα σας καταθέσω τον πίνακα, όπως ακριβώς φαίνεται.

Σε ό,τι αφορά τώρα στα έργα αυτά του προγράμματος για την ευρύτερη περιοχή, υπάρχει το τεύχος αυτό, το μνημόνιο που είπατε, υπάρχουν και οι γενικές κατευθύνσεις που έχουν τις προϋποθέσεις. Και βεβαίως σε ευρεία σύσκεψη τώρα τον Νοέμβριο του 2001 και της Οργανωτικής Επιτροπής και του Οργανισμού Ρυθμιστικού των Αθηνών προσδιορίστηκε ο αριθμός των φυτών, το είδος για τα ολυμπιακά έργα και ο αριθμός ανά είδος, έτσι ώστε να προλάβει η τοπική αγορά να εξασφαλίσει την ποσότητα και τα είδη που χρειαζόμαστε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Δεν είναι τα φυτά με ποσότητες.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Μιλώ με αριθμούς, κύριε Καψή.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Η ζάχαρη είναι με ποσότητες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μην είστε πολύ αυστηρός, **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός):** Κύριε Καψή, μην παρεμβαίνετε επί των επικαίρων ερωτήσεων, παρακαλώ.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Ζητώ συγγνώμη, κύριε Καψή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ μην απαντάτε στον κ. Καψή.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κυρία Υπουργέ...

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Πολύ καλά κάνετε και νομίζω ότι είναι υποχρέωσή σας να μας κάνετε τέτοιου είδους παρατηρήσεις. Πολύ καλά κάνατε. Σας ευχαριστώ πολύ, για να προλάβω την ουσία. Βεβαίως έχω παραλείψει στον τύπο των λόγων.

Κυρία Μπακογιάννη, για να ολοκληρώσω -ευχαριστώντας τον κύριο συνάδελφο για την πολύ εύστοχη παρατήρησή του- να σημειώσω ότι αυτό έχει τα χρονοδιαγράμματα, τα οποία έχουν και τα έργα και οι μελέτες. Φαίνεται ότι σύντομα θα είναι ενημερωμένη και η τοπική αγορά, έτσι ώστε να έχουμε τις δυνατότητες πλέον πιο ευκρινείς για να μπορούμε να προχωρήσουμε στην ολοκλήρωση αυτής της πολιτικής για το πράσινο στα ολυμπιακά έργα αλλά και γενικότερα στην Αττική.

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Ροδούλα Ζήση καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη των

ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η με αριθμό 26/4/28-11-2001 επίκαιρη επερώτηση των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας κυρίας Θεοδώρας Μπακογιάννη και κυρίων Πέτρου Μολυβιάτη, Ιωάννη Βαρβιτσιώτη, Αθανάσιου Βαρίνου, Μαρίας Γιαννάκου, Σταύρου Δήμα, Σοφίας Καλαντζάκου, Παναγιώτη Καμμένου, Αχιλλέα Καραμανλή, Ιωάννη Κεφαλογιάννη, Νικόλαου Κορτσάρη, Μιχαήλ Λιάπη, Λεωνίδα Λυμπερακίδη, Γεώργιου Παναγιωτόπουλου, Αριστοτέλη Παυλίδη, Παναγιώτη Σκανδαλάκη, Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου, Ευριπίδη Στυλιανίδη, Αθηναίου Φλωρίνη και Ευγένιου Χαϊτίδη προς τους Υπουργούς Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, σχετικά με την αμυντική οργάνωση της Ευρώπης.

Η Νέα Δημοκρατία όρισε ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο την κα Θεοδώρα Μπακογιάννη.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου όρισε Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο την κα Μαρία Δαμανάκη.

Να ξεκινήσουμε με τον πρώτο ομιλητή τον κ. Πέτρο Μολυβιάτη.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, πριν προχωρήσω στην ανάπτυξη του αντικειμένου της σημερινής επερωτήσεώς μας θα μου επιτρέψετε να κάνω δύο επισημάνσεις.

Η μία αφορά στην απουσία σήμερα από τη Βουλή των επερωτωμένων αρμοδίων Υπουργών Εξωτερικών και Αμύνης. Αυτά που λέω δεν αποτελούν καμία προσωπική αιχμή για τον παριστάμενο κύριο Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών, τον οποίον προσωπικά τιμώ ιδιαίτερα: Νομίζω ότι η απουσία αυτή τουλάχιστον δείχνει την απροθυμία, για να μην πω κάτι βαρύτερο, των κυρίως υπευθύνων να λογοδοτήσουν ενώπιον της Βουλής. Επίσης νομίζω ότι η απουσία τους δείχνει το μέτρο του σεβασμού που τρέφει η Κυβέρνηση προς το Κοινοβούλιο και προς τη διαδικασία του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Τέλος, είμαι βέβαιος ότι η απουσία των δύο Υπουργών αποτελεί και μία προσπάθεια της Κυβερνήσεως να υποβαθμίσει τη σημασία του θέματος που συζητούμε σήμερα. Εγώ θα περιοριστώ να πω ότι με τη συμπεριφορά της αυτή η Κυβέρνηση το μόνο που υποβαθμίζει είναι το δικό της κύρος, τη δική της αξιοπρέπεια και τη δική της αξιοπιστία.

Η δεύτερη επισήμανση που θα ήθελα να κάνω αφορά την άρνηση του Υπουργού των Εξωτερικών να ενημερώσει τη Νέα Δημοκρατία για το έγγραφο που αποτελεί και το προϊόν της διαπραγματεύσεως, μεταξύ Αμερικής, Αγγλίας και Τουρκίας και το οποίο η κα Μπακογιάννη επληροφορήθη και είμαι βέβαιος ότι θα εξηγήσει εκείνη υπό ποια συνθήκας, ότι επεδόθη στην ελληνική Κυβέρνηση την περασμένη Κυριακή ή Δευτέρα. Ο Υπουργός των Εξωτερικών αρνήθηκε να ενημερώσει τη Νέα Δημοκρατία, την Αξιωματική Αντιπολίτευση, με τη δικαιολογία ότι το έγγραφο αυτό είναι άτυπο. Τώρα πώς μπορεί να είναι άτυπο ένα έγγραφο το οποίο είναι προϊόν μακροτάτης διαπραγματεύσεως, το οποίο ενέκρινε η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών, η Κυβέρνηση της Μεγάλης Βρετανίας και η Κυβέρνηση της Τουρκίας και το οποίο κατετέθη ήδη προς έγκριση από τους δεκαπέντε, αυτό είναι κάτι το οποίο θα μπορούσε ίσως να μας εξηγήσει ο κύριος Υπουργός των Εξωτερικών, εάν ήταν παρών. Δεν ξέρω εάν αυτόν τον άχαρο ρόλο θα τον αναλάβει ο κ. Γιαννίτσης.

Εγώ θα δεχθώ, χάριν συζητήσεως, ότι είναι άτυπο το έγγραφο αυτό, γιατί όμως είναι και απόρρητο; Γιατί είναι κρυφό, γιατί είναι μυστικό; Το έγγραφο αυτό το ξέρουν οι τρεις κυβερνήσεις που σας προανέφερα και όλες οι άλλες κυβερνήσεις των δεκαπέντε και του NATO. Μόνο για τη Νέα Δημοκρατία είναι κρυφό αυτό το έγγραφο; Μόνο για τη Βουλή είναι απόρρητο αυτό το έγγραφο και δεν είχε πρόσθετο λόγο το Υπουργείο Εξωτερικών να μας καταθέσει αυτό το έγγραφο εν όψει αυτής της συζητήσεως, για να μπορεί να διεξαχθεί αυτή η συζήτηση με πλήρη γνώση όλων των στοιχείων αυτής της υποθέσεως;

Φοβάμαι ότι αυτή η άρνηση της Κυβερνήσεως δείχνει μία φεουδαρχική αντίληψη που έχει η Κυβέρνηση για τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής και αυτός ίσως να είναι και ένας από τους λόγους που έφτασαν στο σημείο που έφτασαν τα σοβαρότερα θέματα της εξωτερικής μας πολιτικής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής χάραξε το 1960 την ευρωπαϊκή του πολιτική, απέβλεπε να λύσει τα δύο προαιώνια και σοβαρότατα προβλήματα του Ελληνισμού. Δηλαδή την οικονομική υποανάπτυξη και την εξωτερική ανασφάλεια. Πράγματι, γενιές ολόκληρες Ελλήνων έζησαν μέσα στη φτώχεια, για να μην πω και στην πείνα, μέσα στους πολέμους, στις κατοχές, στις σκλαβιές, στους εμφύλιους σπαραγμούς. Αυτά τα δύο προβλήματα πίστευε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και η Νέα Δημοκρατία ότι μπορούσαν να λυθούν ριζικά και οριστικά μόνο εάν η Ελλάδα γινόταν πλήρες και ισότιμο μέλος μιας Ενωμένης Ευρώπης. Πραγματικά Ενωμένης Ευρώπης, όχι μόνο οικονομικά αλλά και αμυντικά και πολιτικά.

Αυτούς τους στόχους τους πέτυχε η Ελλάδα όταν έγινε πλήρες και ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στις 28 Μαΐου του 1979. Και το πέτυχε παρά τα τεράστια εσωτερικά και εξωτερικά εμπόδια ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, με τη βοήθεια ενός στενού κύκλου συνεργατών, μεταξύ των οποίων στην τελική φάση ήταν και ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Μητσοτάκης, ως Υπουργός Συντονισμού την εποχή εκείνη.

Γιατί τα λέω αυτά, κύριοι συνάδελφοι; Όχι για παρελθοντολογία, αλλά διότι αυτό το μεγάλο επίτευγμα της Ελλάδος κινδυνεύει να ακυρωθεί σήμερα, αν δεν ακυρώθηκε ήδη κατά το ήμισυ, διότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει ήδη τον κίνδυνο να εξαιρεθεί από την αμυντική οργάνωση της Ευρώπης. Να μην καλύπτεται δηλαδή η Ελλάς από την ευρωπαϊκή άμυνα και θα σας εξηγήσω εν συντομία πώς έχει το θέμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε επιτέλους να αναπτύξει δική της αμυντική ικανότητα. Οι σχετικές ρυθμίσεις οριστικοποιήθηκαν στη Νίκαια και αποφασίστηκε εκεί ότι στις 14 του μηνός Δεκεμβρίου, στο Λάακεν, θα ανακοινωθεί η ύπαρξη πλέον μιας αυτοτελούς ευρωπαϊκής αμυντικής ικανότητας. Αυτή η αυτόνομη ευρωπαϊκή ικανότης θα έδινε τη δυνατότητα στην Ευρώπη να παίρνει δικές της αποφάσεις στον τομέα και της ασφάλειας και της άμυνας, όπως λέει το κείμενο της Νίκαιας και ότι μέχρι το 2003 θα δημιουργηθεί μια δύναμη ταχείας επεμβάσεως ευρωπαϊκής δυνάμεως περίπου εξήντα χιλιάδων ανδρών, στην οποία η Ελλάς –και ορθώς– συνεισφέρει με έξι χιλιάδες περίπου άνδρες. Οι αποστολές, οι αρχικές αποστολές αυτής της δυνάμεως, θα είναι οι λεγόμενες αποστολές Πέτερσπεργκ, δηλαδή ειρηνευτικές ή ανθρωπιστικές. Δεν υπάρχει όμως καμία αμφιβολία, κυρίες και κύριοι, ότι αυτός είναι ο πυρήνας του μελλοντικού στρατού της Ευρώπης, του στρατού δηλαδή ο οποίος κάποτε θα κληθεί να υπεραμυνθεί, να καλύψει τα κοινά σύνορα της Ευρώπης. Ότι αυτό είναι έτσι το αντελήφθησαν οι Τούρκοι και γι' αυτό φροντίζουν να βγάλουν από τώρα την Ελλάδα έξω απ' αυτήν την οργάνωση. Προφανώς δεν το αντελήφθη η ελληνική Κυβέρνηση, λυπούμαι να πω.

Αυτός ο στρατός, κυρίες και κύριοι, θα χρησιμοποιεί προς το παρόν τις δομές του NATO για δύο λόγους. Ένας είναι ότι οι εταίροι μας δεν θέλουν να υποστούν τη δαπάνη που συνεπάγεται η δημιουργία δικών τους δομών και ο δεύτερος και ίσως εξίσου αποδοτικός είναι ότι το NATO δεν θέλει να αποσυνδεθεί πλήρως από το NATO η ευρωπαϊκή άμυνα.

Τώρα η Τουρκία, ενώ δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, αξιώνει να συμμετέχει πλήρως στους μηχανισμούς λήψεως αποφάσεων της οργάνωσης της ευρωπαϊκής αμύνης, είτε η οργάνωση αυτή χρησιμοποιεί μέσα του NATO είτε όχι.

Επί μήνες τώρα εκπρόσωποι της αμερικανικής και της βρετανικής κυβερνήσεως διαπραγματεύονται με την τουρκική κυβέρνηση ένα «συμβιβασμό». Και ο «συμβιβασμός» αυτός επετεύχθη στις 26 Νοεμβρίου. Και ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας κ. Ετζεβίτ ανακίνησε ότι με τις τριμερείς αυτές διαπραγματεύσεις, - Αμερική-Αγγλία-Τουρκία-, επετεύχθη μία συμφωνία, η οποία θα επιτρέψει τη συνεργασία του NATO και της Ευρωπαϊκής Ενώσεως σε όλους τους τομείς και ότι κατά τη διαπραγματεύση

αυτήν ικανοποιήθηκαν, λέει ο Τούρκος Πρωθυπουργός, τα αιτήματά μας σε μεγάλο βαθμό.

Τι συνέβη στην πράξη; Ποιος είναι αυτός ο συμβιβασμός; Αποτελείται από δύο καίρια σημεία, που αφορούν εμάς, την Ελλάδα. Το ένα σημείο είναι ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση όπως το αξίωσε η Τουρκία, σε περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ δύο μελών του NATO, της Ελλάδος και της Τουρκίας δηλαδή, δεν θα έχει ανάμιξη. Και το δεύτερο σημείο του συμβιβασμού είναι ότι η Τουρκία θα έχει λόγο, θα έχει βέτο για τη δράση του ευρωπαϊκού στρατού σε περιοχές που την ενδιαφέρουν, δηλαδή στο Αιγαίο και στην Κύπρο.

Το πρακτικό αποτέλεσμα αυτής της συμφωνίας, κυρίες και κύριοι, είναι ότι η Ελλάδα, η οποία συνεισφέρει έξι χιλιάδες στρατιώτες στον ευρωπαϊκό στρατό, εξαιρείται και δεν καλύπτεται από την αμυντική οργάνωση της Ευρώπης. Κι αυτό για να δοθεί ικανοποίηση στις αξιώσεις της Τουρκίας, ενώ η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ενωσης που έχει πρόβλημα ασφαλείας, ακριβώς λόγω των απειλών της Τουρκίας εναντίον μας. Πρόκειται δηλαδή, για να μη μασάει τα λόγια μας, για ένα συμβιβασμό, ο οποίος επιτεύχθηκε αποκλειστικά και μόνο εις βάρος των συμφερόντων, των ζωτικών συμφερόντων της Ελλάδος. Και η συμφωνία αυτή πρόκειται να επικυρωθεί από τους δεκαπέντε στο Λάακεν στις 14 Δεκεμβρίου.

Εάν αυτό συμβεί, κυρίες και κύριοι, θα έχει ακυρωθεί, όπως σας είπα, κατά το ήμισυ η στρατηγική σημασία της εντάξεως της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και θα έχει χαθεί και η μοναδική ευκαιρία να μπορέσει η Ελλάδα να καλυφθεί αμυντικά από μία ευρωπαϊκή οργάνωση. Διότι εις μεν το NATO είναι και η Τουρκία, η οποία μπορεί να ασκεί βέτο, εις δε τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση πριν μπούμε, αναγκαστήκαμε να δεχθούμε ότι δεν θα αναμειγνύεται στην ελληνοτουρκική σύρραξη.

Αυτά όμως ισχύουν διότι εις μεν το NATO είμαστε και οι δύο, εις δε την Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν το δεχθήκαμε αυτό, δεν ήμασταν μέλος. Το δεχθήκαμε για να μπορέσουμε να μπούμε.

Ενώ σήμερα η Ελλάδα είναι μέσα, η Τουρκία είναι έξω και η Τουρκία επιβάλλει για μια ακόμα φορά τις απόψεις της.

Η Νέα Δημοκρατία είχε προειδοποιήσει εγκαίρως, επανειλημμένως, επισήμως και δημοσία την Κυβέρνηση και για τη σοβαρότητα του θέματος, αλλά και για τη διαγραφόμενη δυσμενή του εξέλιξη. Ήδη από τον Ιούνιο ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας είχε κάνει δημόσια δηλώσεις. Η Κυβέρνηση μας απήντησε τότε «μην ανησυχείτε, θα θέσουμε βέτο».

Τον περασμένο Σεπτέμβριο εδώ θέσαμε το θέμα και ο αρμόδιος Υπουργός μας απήντησε ότι η Κυβέρνηση δεν ανησυχεί κι εγώ του απήντησα, καλά θα κάνει να ανησυχεί η Κυβέρνηση.

Στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων θέσαμε πάλι το θέμα ενώπιον του κ. Παπαντωνίου, ο οποίος πάλι μας απήντησε ότι δεν ανησυχεί και ότι θα θέσουμε βέτο.

Ο Πρόεδρος του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας στις 27 Σεπτεμβρίου έθεσε πάλι εδώ το θέμα. Ο κ. Έμπερτ έστειλε επιστολές στον Πρωθυπουργό. Όλοι μάς καθησύχαζαν.

Παρά τις προειδοποιήσεις μας επί ένα ολόκληρο χρόνο σχεδόν η Κυβέρνηση δεν προέβη σε καμία απολύτως ενέργεια για να ανακόψει αυτήν τη δυσμενέστατη εξέλιξη για την ασφάλεια και της Ελλάδας και της Κύπρου. Τώρα τρέχει η Κυβέρνηση και δεν προφταίνει.

Έλεγε τότε η Κυβέρνηση ότι θα βάλει βέτο. Εγώ θέλω να ελπίζω και εύχομαι να μην έχουμε φθάσει στο σημείο να είναι αυτός ο μόνος τρόπος για να καλυφθούμε, ο τρόπος δηλαδή που θα μας φέρει εμάς απομονωμένους, μόνους εναντίον όλων των άλλων.

Εμείς πάντως έχουμε καθήκον να προειδοποιήσουμε την Κυβέρνηση ότι, εάν τελικά λόγω των κακών χειρισμών της στο θέμα αυτό εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως έχει αυτή η πρόταση, θα είμαστε υποχρεωμένοι να την καταγγείλουμε στον ελληνικό λαό ότι αποδυναμώνει την ασφάλεια της χώρας.

Ανεξάρτητα όμως από το τελικό αποτέλεσμα αυτής της υποθέσεως ανακόπτουν τεράστια ερωτηματικά.

Πρώτον, οι εκπρόσωποι της αμερικανικής και της βρετανικής κυβερνήσεως που έκαναν αυτήν την πολύμηνη διαπραγμάτευση με την Τουρκία ενήργησαν για λογαριασμό των κυβερνήσε-

ών των και μόνο ή και ως εκπρόσωποι του NATO και της Ευρωπαϊκής Ενωσης, όπως ισχυρίζεται ο Τούρκος Πρωθυπουργός; Εάν ενήργησαν μόνο για λογαριασμό των κυβερνήσεών τους, γιατί θα πρέπει αυτή η συμφωνία στην οποία κατέληξαν με την Τουρκία να δεσμεύει και την Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO; Η ελληνική Κυβέρνηση είναι τελικά η μόνη Κυβέρνηση της οποίας τα συμφέροντα θίγονται. Ερωτήθηκε ποτέ; Ενημερώθηκε έστω ποτέ;

Εάν οι αντιπρόσωποι αυτοί ενήργησαν ως εκπρόσωποι του NATO και της Ευρωπαϊκής Ενωσης, θα ήθελα να μας πει η Κυβέρνηση ποιο όργανο αυτών των οργανισμών τους έδωσε αυτήν την εξουσιοδότηση. Η Ελλάδα συμφώνησε με την εξουσιοδότηση αυτή; Ενημερώθηκε ποτέ η Ελλάδα από τους οργανισμούς αυτούς ότι διεξάγεται αυτή η διαπραγμάτευση; Εάν δεν ενημερώθηκε, ζήτησε επισήμως να ενημερωθεί, έστω και μετά τις προειδοποιήσεις της Νέας Δημοκρατίας;

Φοβούμαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η Κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα απ' όλα αυτά. Είναι ολοφάνερο ότι εδώ έγινε μια μακρόχρονη διαπραγμάτευση, που αφορούσε ζωτικά συμφέροντα της χώρας μας και στη διαπραγμάτευση αυτή ανεμείχθησαν οι Αμερικανοί, οι Βρετανοί, οι Ολλανδοί, οι Βέλγοι, οι Γάλλοι, οι Γερμανοί, όλοι πλην της Ελλάδος. Γιατί όλοι αυτοί ήταν τόσο βέβαιοι ότι η ελληνική Κυβέρνηση θα απεδέχτο όσα συμφωνήθηκαν ερήμην της; Γιατί ήταν τόσο βέβαιοι, ώστε δεν έκαναν καν τον κόπο να ενημερώσουν ή να ρωτήσουν την ελληνική Κυβέρνηση; Γιατί επεδόθη στην ελληνική Κυβέρνηση το κείμενο αυτού του συμβιβασμού μόλις την περασμένη Κυριακή ή Δευτέρα;

Εγώ ομολογώ ότι δεν αντιλαμβάνομαι αυτήν τη νοοτροπία της Κυβερνήσεως για τη διαπραγμάτευση. Ακόμα κι ένας Ακόλουθος Πρεσβείας θα σας έλεγε ότι δεν μπορείτε να επιτρέψετε να εξελιχθεί η διαπραγμάτευση ερήμην σας και να επιχειρείτε να παρέμβετε όταν θα έχει λήξει η διαπραγμάτευση και έχει διαμορφωθεί πλέον το τελικό κείμενο. Γιατί αυτό κανάτε. Αφήσατε και έγινε η διαπραγμάτευση ερήμην της Ελλάδος, διαμορφώθηκε το τελικό κείμενο και τώρα προσπαθείτε να επιφέρετε κάποιες βελτιώσεις. Μα, αυτή είναι η ισχυρή Ελλάδα την οποία διακηρύσσει ο κύριος Πρωθυπουργός; Είναι μία Ελλάδα που δεν την παίρνει σοβαρά κανένας, ούτε οι εταίροι της ούτε οι σύμμαχοί της ούτε οι αντίπαλοί της; Αυτή δυστυχώς φαίνεται ότι είναι η εικόνα που δείχνει η χώρα μας προς τα έξω.

Η Κυβέρνηση δεν επικαλέστηκε καν τη συμφωνία και το κείμενο της Νίκαιας που λέει ότι η άμυνα της Ευρώπης θα είναι αυτοτελής, αυτόνομη. Πάνω σε αυτό το κείμενο η Κυβέρνηση θα μπορούσε να είχε στηρίξει τις ενστάσεις και τις αντιρρήσεις της για το ρόλο της Τουρκίας.

Εγώ φοβάμαι ότι αυτή η στάση της Κυβερνήσεως εντάσσεται μέσα στη γενικότερη φιλοσοφία της εξωτερικής της πολιτικής, μέσα στη γενικότερη νοοτροπία της. Δεν αμφισβητώ ούτε τον πατριωτισμό ούτε τις προθέσεις της Κυβερνήσεως, αλλά η εξωτερική πολιτική κρίνεται από τα αποτελέσματά της και όχι από τις προθέσεις. Νομίζω ότι είναι πρωτοφανές να μένει έξω από την άμυνα της Ευρώπης η Ελλάδα, κατ' απαίτηση της Τουρκίας. Αυτή η περίπτωση, νομίζω, πρέπει να αποτελέσει ένα μέτρο σταθμίσεως της επιτυχίας ή της αποτυχίας της τουρκικής πολιτικής της Κυβερνήσεως. Να κρίνουμε δηλαδή και να σταθμίσουμε εάν η Τουρκία ανταποκρίνεται στα ανοίγματα της Ελλάδος, αν η Τουρκία ανταποκρίνεται στη συνεχή διολίσθηση της Ελλάδος σε μονομερείς παραχωρήσεις έναντι της Τουρκίας άνευ ανταλλάγματος ή αν αντιθέτως η Τουρκία εκμεταλλεύεται αυτήν την πολιτική της Ελλάδας για να προωθήσει διεθνώς τις θέσεις της.

Φοβάμαι ότι συμβαίνει το δεύτερο, διότι τη στιγμή που η ελληνική πλευρά ομιλεί συνεχώς περί βελτιώσεως των σχέσεών μας με την Τουρκία, η Τουρκία ομιλεί περί του ενδεχομένου πολέμου μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Και για το ενδεχόμενο αυτού του πολέμου φροντίζει μεθοδικά και συστηματικά να αφήσει την Ελλάδα ακάλυπτη από την άμυνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό έκανε η Τουρκία, αυτό δήλωσε ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων της Τουρκίας, ότι σε μία ελληνοτουρκική σύρραξη η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν πρέπει να λάβει μέρος. Αυτό

το πέτυχαν. Δηλαδή εμείς μιλάμε για βελτίωση των σχέσεων και οι Τούρκοι μιλάνε για πόλεμο, από τον οποίο θέλουν να μας αφήσουν ακάλυπτους.

Και αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενώ η Τουρκία δεν ανακάλεσε ποτέ ούτε το *casus belli* ούτε τη θεωρία των γκρίζων ζωνών που σημαίνουν – το είπε ο κ. Ντεμιρέλ – εδαφική διεκδίκηση εις βάρος της Ελλάδας. Αυτά δεν τα ανακάλεσε ποτέ η Τουρκία.

Διατηρεί λοιπόν την εδαφική διεκδίκηση, διατηρεί το *casus belli* και αξιώνει να είμαστε ακάλυπτοι από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αυτά τα επιτυγχάνει.

Εδώ θα ήθελα να τονίσω ποιες είναι οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας στα θέματα αυτά. Οι δικές μας θέσεις είναι και σαφείς και σταθερές. Δεν χαρακτηρίζονται ούτε από την ασάφεια των θέσεων της Κυβέρνησής ούτε από τη μεταβολή των θέσεων που κάνει κάθε φορά ακόμα που αλλάζει ο Υπουργός των Εξωτερικών. Εμείς έχουμε σαφείς και διαχρονικές θέσεις. Πιστεύουμε ότι η εξομάλυνση των σχέσεων της Ελλάδας και της Τουρκίας είναι προς όφελος και των δύο λαών και των δύο χωρών. Πιστεύουμε και στηρίζουμε την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, διότι αυτό θα διευκολύνει αυτήν την εξέλιξη.

Επίσης πιστεύουμε ότι για να υπάρξει ουσιαστική βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων πρέπει να υπάρξει δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού. Στηρίζουμε επίσης την ένταξη της Κύπρου στην Ευρώπη. Αυτοί οι στρατηγικοί στόχοι είναι κοινοί για όλους μας και πιστεύω για όλες τις πολιτικές δυνάμεις.

Το θέμα μας δεν είναι οι στρατηγικοί στόχοι. Οι στρατηγικοί στόχοι είναι κοινοί για όλες τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας. Το πρόβλημά μας είναι πώς επιτυγχάνονται αυτοί οι στρατηγικοί στόχοι. Εκεί έχουμε και διαφωνίες και ερωτηματικά και επιφυλάξεις. Η διπλωματία που ασκείται μέσω λαϊκών ασμάτων, λαϊκών καλλιτεχνών ή λαϊκών χορών, είναι προφανώς δημοφιλής, διότι δημιουργεί ελπίδες, έστω και φρούδες. Όταν όμως η διπλωματία αυτή συνοδεύεται και από τη διπλωματία της στρουθοκαμήλου, δηλαδή αγνοήσεως της πραγματικότητας, ή ακόμα χειρότερα, από τη διπλωματία των συνεχών μονομερών παραχωρήσεων, χωρίς αντάλλαγμα, τότε μπαίνουμε σε έναν ολισθηρό δρόμο, ο οποίος μας οδηγεί σε επιζήμιες και μη αναστρέψιμες καταστάσεις.

Φοβούμαι ότι και στο θέμα αυτό της ασφάλειας της χώρας μας έχουμε ήδη οδηγηθεί σε επιζήμια και μη αναστρέψιμη κατάσταση.

Και για να κλείσω θέλω να σημειώσω ότι λέγεται εντόνως ότι η Κυβέρνηση θα προσπαθήσει να βγει από τη δύσκολη θέση στην οποία μπήκε, με ορισμένες φραστικές βελτιώσεις στο κείμενο που της επεδόθη. Εμείς θέλουμε να προειδοποιήσουμε την Κυβέρνηση να μην επιχειρήσει να προσφύγει σε τέτοια τεχνάσματα για να παραπλανήσει τον οιονδήποτε. Ουδείς θα παραπλανηθεί. Και το θέμα της ασφάλειας της χώρας είναι πολύ σοβαρό για να αντιμετωπίζεται με παρόμοια τεχνάσματα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο για πέντε λεπτά.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στα πέντε λεπτά που έχω στη διάθεσή μου θα προσπαθήσω να συμπληρώσω τα όσα με εντυπωσιακή αρτιότητα παρουσίασε ο κ. Μολυβιάτης αναπτύσσοντας την επερώτησή μας. Θα συμπληρώσω με πληροφορίες για σας, κύριε Πρόεδρε, για τους συναδέλφους μου και για την Κυβέρνηση.

Είμαι μέλος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία συνητηρήσαμε εσείς και εγώ επί αρκετά χρόνια, κύριε Πρόεδρε. Σύνοδος λοιπόν, τελευταία στο Παρίσι 3 με 6 Δεκεμβρίου. Εκεί η συνάδελφος κα Μπακογιάννη, Κοινοβουλευτική μας Εκπρόσωπος σήμερα, παρηκολούθησε με μένα τον προεδρεύοντα του Συμβουλίου Υπουργών Αμύνης το Βέλγο Υπουργό Αμύνης τον κ. ΛΗΑΟΥ να μας ανακοινώνει, κύριε Υπουργέ επί των Εξωτερικών –και έχω φέρει την ομιλία του, αν δεν την έχετε, να σας τη δώσω, καθώς και τα πρακτικά εκείνης της συνεδρίασής – ότι η Τουρκία συνειδητοποίησε επί ενός κειμένου το οποίο τακτοποιεί τις διαφορές μεταξύ

της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO και ανοίγει ο δρόμος για να γίνουν όλες οι υπόλοιπες ρυθμίσεις. Έχω τα κείμενα στα χέρια μου, το ένα είναι η ομιλία του η διανεμηθείσα, το άλλο είναι τα πρακτικά αυτά καθαυτά της Συνελεύσεως.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αριστοτέλης Παυλίδης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν κείμενο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διευθύνσεως Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Μείνουμε κατάπληκτοι. Ανακοινώντας αιφνίδια στο σώμα σε εκείνη τη Συνέλευση ότι απουσίας της Ελλάδος η Τουρκία συμφώνησε με την Ευρωπαϊκή Ένωση με μεσολαβητή το διευθυντή πολιτικών υποθέσεων του Βρετανικού Υπουργείου Εξωτερικών με παρόντα τον Αμερικανό βοηθό του Υφυπουργού Εξωτερικών, στην Άγκυρα, για το πώς θα αναπτυχθεί η Ευρώμυνα. Πού παρακαλώ; Μέσα στο σπίτι μας.

Και εγώ σαν παραμεθόριος Βουλευτής –και το τονίζω σε εσάς ως νέο στη θέση του Αναπληρωτού Υπουργού Εξωτερικών– επιτρέψτε μου να σας πω ότι έχω κάποια ευαισθησία και έχω και κακές μνήμες. Δεν φεύγουν ακόμη τα ΄μια από μέσα μου.

Σε εκείνη λοιπόν την περιοχή αποφασίσθηκε πώς θα λειτουργήσει ένα σύστημα το οποίο η χώρα μας το ανέμενε με κάποια αγωνία, για να συμβεί ό,τι είπε ο κ. Μολυβιάτης, διότι εξασφάλιζε έναν από τους δύο στόχους για τους οποίους ενετάγημεν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην τότε ΕΟΚ, δηλαδή την άμυνά μας.

Ανακοινώθηκε λοιπόν ότι έγινε μια συμφωνία. Η Ελλάδα είναι απέξω. Ο ευρωστρατός, η Δύναμη Ταχείας Αντιδράσεως, όπως στην ουσία αποκαλείται, όταν θα επιχειρεί σ' αυτές τις περιοχές το πρώτο που θα λαμβάνει, κύριε Πρόεδρε, υπόψη του είναι το τι λέει η Τουρκία. Το πρώτο και μοναδικό. Και εμείς είμαστε απέξω.

Θέλω να θυμίσω στον κ. Μολυβιάτη, στενό συνεργάτη του αείμνηστου Καραμανλή, ότι όταν ενετάγημεν –και προ εντάξεως– πέραν των όσων είπατε, εκείνος δήλωνε:

«Θα εξέλθει η χώρα μας από την ιστορική της απομόνωση».

Κύριε Πρόεδρε, στην απομόνωση οδηγούμαστε τώρα. Σήμερα ελέγχεται η Κυβέρνηση, γιατί λόγω ανικανότητας και επιπολαιότητας σας οδήγησε εκεί που μας οδήγησε. Και δεν είναι η πρώτη φορά. Έχουμε προηγούμενο.

Κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνησή σας δεν κατάφερε, όταν συστήθηκε η θαλάσσια ναυτική δύναμη των μεσογειακών κοινοτικών κρατών, η λεγόμενη EUROMAR FOUR αν την έχετε ακούσει – να ενταχθούμε σε αυτή. Ποιοι ενετάγησαν; Οι Πορτογάλοι, οι Ισπανοί, οι Γάλλοι, οι Ιταλοί. Η κυρίως ναυτική δύναμη, η Ελλάς, δεν ενετάγη. Η Κυβέρνηση σας απέτυχε παταγωδώς. Επιδείξατε εκεί ό,τι και εδώ: ανικανότητα και επιπολαιότητα.

Και ερχόμαστε τώρα στην ανάπτυξη της ευρωάμυνας, στο πώς θα λειτουργήσει και πού θα επιχειρεί ο ευρωστρατός αν ποτέ χρειασθεί και στην περιοχή μας τον πρώτο λόγο έχει η Τουρκία. Έχει λεπτομέρειες η υπόθεση. Σας παρουσίασε ο κ. Μολυβιάτης τις περιπτώσεις των ναυτικών *assets* και άλλα παρόμοια, αλλά αφήνω αυτά τα τεχνικά στην άκρη.

Το πολιτικό σκέλος ποιο είναι, κύριε Πρόεδρε;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Να σας δώσω και το χρόνο της δευτερολογίας σας;

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Μισό λεπτό θα χρειαστώ, κύριε Πρόεδρε.

«International Herald Tribune, 4 Δεκεμβρίου. «Επί μήνες Αμερικανοί και Βρετανοί διπλωμάτες με Τούρκους αξιωματούχους της κυβέρνησης συζητούν» και δίνονται και λεπτομέρειες λέγοντας ότι αυτοί οι Αμερικανοί και Βρετανοί έκαναν τρεις επισκέψεις στην Άγκυρα. Τρεις επισκέψεις και δεν πήραμε είδηση;

Σας διαβάζω την επιστολή που ανέφερε ο κ. Μολυβιάτης του κ. Έμπερτ προς τον Πρωθυπουργό και θα τα καταθέσω και στα Πρακτικά, γιατί είναι τρεις οι επιστολές. Ακούστε απάντηση του Πρωθυπουργού στις 19 Νοεμβρίου στον κ. Έμπερτ: «Κύριε Έμπερτ, σχετικά με την επιστολή της 16ης Νοεμβρίου και τις ανησυχίες σας, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η ελληνική Κυβέρνηση γνωρίζει τις επιδιώξεις της Τουρκίας και είναι σε

θέση και εγρήγορη για να τις αντιμετωπίσει.»

Σε δύο ημέρες ανακοινώθηκαν αυτά που ανακοινώθηκαν. Αυτή ήταν η εγρήγορη; Οι άλλοι έκαναν διαπραγματεύσεις και εμείς καθυσχάζαμε την Αντιπολίτευση.

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ ελέγχω την Κυβέρνηση με τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας για την επιπολαιότητα που επέδειξε, την οποία θεωρώ επικίνδυνη. Και αν έχω κάτι να της ζητήσω, είναι τώρα στο Λάακεν -δεν είναι στην ημερήσια διάταξη θέμα ασφαλείας- όπου δεν μερίμνησε η Κυβέρνηση να ενταχθεί, τουλάχιστον στο παρασκήνιο ας κάνει ό,τι είναι δυνατόν, όπως ζήτησε και ο κ. Μολυβιάτης, να επανορθώσει, όχι να διορθώσει. Τεχνάσματα δεν θα περάσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μόλις και μετά βίας περιώσατε τη δευτερολογία σας, διότι θα σας την αφαιρούσα, αλλά ως έμπειρος Βουλευτής δεν ξεπεράσατε τα όρια.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Ε, καλά, κύριε Πρόεδρε. Είναι σοβαρό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Βαρβιτσιώτης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Μολυβιάτης στην πραγματικά εμπεριστατωμένη και με μεγάλη ουσία ομιλία του κατέληξε ότι υπάρχει η περίπτωση η Κυβέρνηση να πετύχει κάποιες φραστικές βελτιώσεις, χωρίς να μεταβάλει την ουσία του κειμένου, για να προσπαθήσει με αυτόν τον τρόπο να εμπιάξει τον ελληνικό λαό. Φοβάμαι ότι προς αυτήν την επικίνδυνη εξέλιξη οδηγούμαστε.

Είναι άγνωστο -σε εμένα τουλάχιστον- το περιεχόμενο της επιστολής, που πριν από λίγες ημέρες απέστειλε ο Τόνι Μπλερ στον Τούρκο Πρωθυπουργό. Όπως όμως αναφέρεται στην αγγλόφωνη έκδοση της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» της 4ης Δεκεμβρίου σε άρθρο του Τομ Έλις, δόθηκαν ισχυρότατες αμερικανικές και βρετανικές διαβεβαιώσεις στην Άγκυρα ότι ο ευρωπαϊκός στρατός δεν θα έχει καμία ανάμειξη στις ελληνοτουρκικές διαφορές. Αυτό ήταν, κατά το δημοσιογράφο το περιεχόμενο της επιστολής Μπλερ.

Το να πετύχει λοιπόν μερικές φραστικές βελτιώσεις δεν θα αλλάξει την ουσία του θέματος. Η ουσία είναι μία, ότι θα βρεθούμε έξω από την αμυντική ομπρέλα της Ευρώπης, θα βρεθούμε έξω από την άμυνα της Ευρώπης και αυτό από τις κυβερνητικές ενέργειες ή από τις κυβερνητικές παραλείψεις. Είναι αδιανόητο, κύριε Πρόεδρε, να λαμβάνει γνώση η Κυβέρνηση του κειμένου αυτού -το οποίο έγινε ύστερα από περίπου ενός έτους διαπραγματεύσεις μεταξύ Αμερικανών, Βρετανών και Τούρκων- αφού το είχε εγκρίνει και το τουρκικό υπουργικό συμβούλιο!

Σε ποια χώρα ζούμε; Ειλικρινά σε ποια χώρα ζούμε; Εγκρίθηκε και από το τουρκικό υπουργικό συμβούλιο και τότε έλαβε γνώση η Κυβέρνηση του Εγγυφου αυτού, του ατύπου, όπως είπε ο κύριος Υπουργός των Εξωτερικών, το οποίο αρνήθηκε να δώσει στη Νέα Δημοκρατία, στην Αξιωματική Αντιπολίτευση, το οποίο όμως την ημέρα που ηρνεύτο να το δώσει δημοσιευόταν σε πρωινή εφημερίδα!

Δεν χρειάζονται άλλα σχόλια, κύριε Πρόεδρε, για να καταλήξει κανείς στο συμπέρασμα ότι η πολιτική την οποία ακολουθεί η Κυβέρνηση στο συγκεκριμένο θέμα αλλά και η γενικότερη εξωτερική της πολιτική στις σχέσεις Ελλάδος-Τουρκίας είναι επικίνδυνη. Εγώ έναν λυπάμαι, τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών. Ήρε τις αμαρτίες του κόσμου με το ασφαλιστικό. Τώρα έρχεται εδώ για να υπερασπιστεί μια υπόθεση για την οποία δεν ευθύνεται...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Μη λυπάστε, γιατί δεν υπάρχει λόγος να λυπάστε. Σκιαμαχείτε!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Αφήστε να τελειώσω τη σκέψη μου.

Εσείς δεν γνωρίζετε το θέμα. Πρόσφατα λάβατε μέρος στην Κυβέρνηση σε αυτήν τη θέση, κατά συνέπεια θα αίρετε και πάλι τις αμαρτίες. Έχετε φαίνεται το κοκαλάκι της νυχτερίδας να γίνεστε πάντοτε ο αποδιοπομπαίος τράγος όλων των στραβών πατημάτων της Κυβερνήσεως!

Αλλά δεν είναι το πρόβλημα ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξω-

τερικών. Το πρόβλημα είναι οι κακοί χειρισμοί, η αδράνεια, η αδεξιότητα της κυβερνητικής πολιτικής και αυτή η κυβερνητική πολιτική οδηγεί τον τόπο πραγματικά σε ολισθηρούς δρόμους και οδηγεί τον τόπο σε απεμπόληση εθνικών συμφερόντων!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Σταύρος Δήμας έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω να εκφράσω κι εγώ την απορία μου για την αδράνεια της Κυβέρνησης. Ένα χρόνο τώρα γίνονται διαπραγματεύσεις για τους όρους και τις προϋποθέσεις ενεργοποίησης του ευρωστρατού, μεταξύ τριών χωρών, της Αγγλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Τουρκίας, για θέματα τα οποία αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση και θύγουν τα ελληνικά συμφέροντα χωρίς καμία παρέμβαση της ελληνικής Κυβέρνησης παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις τις οποίες η Νέα Δημοκρατία έχει κάνει. Και η απορία η οποία εκφράστηκε προηγουμένως είναι -και πάνω σε αυτά για τα οποία μίλησε ο κ. Βαρβιτσιώτης- ότι αν μεν δεν γνώριζε η Κυβέρνηση τις εξελίξεις αυτές...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν είναι δυνατόν να μη γνώριζε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: ...είναι πάρα πολύ ανησυχητικό. Εφόσον γνώριζε όμως...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Γνώριζε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: ... να μας πει τι ακριβώς έκανε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Γνώριζε και δεν τόλμησε να μιλήσει. Παίζουμε τώρα;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: Να μας πει ποιες ενέργειες έκανε και ποια είναι τα αποτελέσματα. Πώς το πολέμησατε, κύριε Υπουργέ, πώς το πολέμησε η Κυβέρνηση, πώς πολέμησε αυτές τις εξελίξεις οι οποίες ουσιαστικά ακυρώνουν κατά το ήμισυ τη στρατηγική αξία της ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Δύο ήταν οι στρατηγικοί στόχοι, το να εξασφαλιστεί η οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας και να κατοχυρωθεί η εθνική μας ασφάλεια, όταν η Νέα Δημοκρατία ενέταξε τη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ήμισυ αυτών των κερδών, λοιπόν, χάνεται με τις εξελίξεις τις οποίες είχαμε και εφόσον βεβαίως επικυρωθούν στο προσεχές ή σε άλλο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Διότι οι πληροφορίες οι οποίες υπάρχουν είναι ότι η ελληνική Κυβέρνηση, παρά τις αντίθετες δηλώσεις τις οποίες έκανε στο παρελθόν κατ' επανάληψη φαίνεται ότι έχει αποδεχθεί την ουσία αυτού του κειμένου.

Το μόνο που επιδιώκει είναι μια πιθανή αναβολή και κάποιους φραστικούς εξωραϊσμούς, αλλά βεβαίως στην ουσία έχουμε υποστεί μια δεινή ήττα στο θέμα αυτό. Και μάλιστα θυσιάστηκαν τα συμφέροντα μιας χώρας πλήρους και ισότιμου μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να προωθηθούν τα συμφέροντα μιας τρίτης χώρας, όπως είναι στην προκειμένη περίπτωση η Τουρκία.

Εδώ δημιουργείται και ένα άλλο θέμα, κύριε Υπουργέ. Τη στιγμή που πάει να ανδρωθεί η κοινή εξωτερική πολιτική, ουσιαστικά μπαίνει μία βόμβα, υπονομεύεται αυτή η προσπάθεια με τις παρεμβάσεις, εφόσον επιτραπούν, τρίτων στη διαμόρφωσή της. Αυτό είναι πέραν των ελληνικών συμφερόντων και δεν γνωρίζω πώς αντιδρούν και οι υπόλοιποι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν γνωρίζω αν η ελληνική Κυβέρνηση έθεσε αυτό το θέμα.

Η Κυβέρνηση δείχνει μία κρυψίνοια στα επανειλημμένα ερωτήματα που έχουν τεθεί -υπενθυμίζω ότι προ δεκαήμερου ετέθη ξανά το θέμα στην προ ημερησίας διάταξης συζήτηση που έγινε για το Αφγανιστάν και ο κ. Καραμανλής ρώτησε δύο φορές τον Πρωθυπουργό και στην πρωτολογία του και στη δευτερολογία του- για τις εξελίξεις και για την έλλειψη ενήμερωσης των κομμάτων και της Βουλής. Αμφιβάλλω αν και αυτοί οι Υπουργοί γνώριζαν τις εξελίξεις. Ξέρετε εσείς, κύριοι συνάδελφοι της Συμπολίτευσης, τις εξελίξεις αυτές, το τι συμβαίνει; Έγινε καμία προσπάθεια από την Κυβέρνηση να ενημερωθούν τα πολιτικά κόμματα, οι Έλληνες πολίτες σε τελική ανάλυση, για το τι αποφασίζεται και για το τι δεσμεύσεις αναλαμβάνονται από την ελληνική Κυβέρνηση; Γιατί εμείς πάντοτε έχουμε τονί-

σει ότι η ενημέρωση δεν είναι κάτι το οποίο πρέπει να φοβόμαστε. Ο διάλογος και η συνεννόηση ακριβώς ενισχύουν τις ελληνικές θέσεις. Αντίθετα, η Κυβέρνηση δείχνει μια κρυψίνια, είναι σαν να αισθάνεται ενοχές. Και είναι πράγματι ανεξήγητη αυτή η πολιτική της Κυβέρνησης.

Περιμένουμε, λοιπόν, από τον κύριο Υπουργό, ο οποίος, κύριε Βαρβιτσιώτη, δεν έχετε δίκιο, μετέχει στην Κυβέρνηση και όσοι συμμετέχουν σε κυβέρνηση είναι υπεύθυνοι εξίσου για τα κακά αποτελέσματα της πολιτικής την οποία ακολουθούν. Και ο κ. Γιαννίσης, παρά τη συμπάθεια που μπορεί να έχουμε στο πρόσωπό του, ως μέλος της Κυβέρνησης είναι συυπεύθυνος κατά τον ίδιο τρόπο που είναι όλοι οι Υπουργοί της Κυβέρνησης και βεβαίως και οι Βουλευτές εκείνοι που στηρίζουν την Κυβέρνηση στην πορεία που ακολουθεί στα εξωτερικά θέματα, που είναι συνεχώς υποχωρήσεις σε βάρος των συμφερόντων μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Σπηλιωτόπουλος έχει το λόγο.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, η Κυβέρνηση θα πρέπει να απαντήσει πώς μετά από τόσο σημαντικές πολιτικές αποφάσεις στη Νίκαια περί αυτονομίας λήψης απόφασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περί διαφορετικότητας της φύσεως των δύο οργανισμών, περί ισότητας σχέσεων των οργανισμών μεταξύ τους, περί μη διάκρισης έναντι οποιουδήποτε μέλους προς την προσπάθεια για εξυπηρέτηση των στόχων της ΚΕΠΑ, καταλήξαμε στο αποτέλεσμα δύο κράτη μη μέλη να αποφασίζουν για τα ζωτικά συμφέροντα άμυνας-ασφάλειας κράτους-μέλους, φέρνοντας έτσι προσκόμματα στην πορεία της ΚΕΠΠΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Αυτό πρέπει να απαντηθεί, κύριε Υπουργέ.

Γιατί η Κυβέρνηση δεν παρενέβη όταν εδώ και περίπου ένα χρόνο διεξάγονται εξωθεσμικές διαπραγματεύσεις για ένα τόσο ζωτικό για μας θέμα, επιτρέποντας στους άλλους να διαμορφώνουν ένα δυσμενέστατο πολιτικό τοπίο για τα εθνικά μας συμφέροντα; Και ποιον πλέον πείθουν οι λεονταρισμοί που προβάλλονται στο φιλικό της Τύπο ότι η Ελλάδα από σήμερα –πολύ αργά βέβαια– αρχίζει σκληρές διαπραγματεύσεις εν' όψει του Λάακεν; Καθώς εμείς αναμένουμε απαθείς περιμένοντας να διαμορφωθούν οι καταστάσεις και κατόπιν να δράσουμε απλώς στο τελικό θεσμικό επίπεδο του Λάακεν ο κίνδυνος είναι να οδηγηθούμε σε μία απαράδεκτη για τα εθνικά μας συμφέροντα λύση.

Μόλις προχθές καθυστερημένα και πολύ θορυβημένη η Κυβέρνηση, μετά τη σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, δηλώνει διά των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών ότι η όποια ρύθμιση για την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, προκειμένου να γίνει, θα πρέπει να συντρέχουν οι εξής δυο προϋποθέσεις: Να είναι συνεπής προς τις ρυθμίσεις της Νίκαιας με απόλυτο σεβασμό στην αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων και επίσης να μην περιορίζει σε τίποτε τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας.

Και οι δυο αυτές προϋποθέσεις δεν συντρέχουν, κύριε Υπουργέ. Τι θα κάνει η Κυβέρνηση στην περίπτωση αυτή; Θα προσχωρήσετε σε μια συμφωνία που επέβαλλαν άλλοι κατά των συμφερόντων μας, υποχωρώντας προ των πιέσεων και θέτοντας υπαίτια για άλλη μια φορά την Ελλάδα στη θέση του ασθενέστερου, που μονίμως πιέζεται και μονίμως υποχωρεί, παρά το ότι έχουμε το δικίο με το μέρος μας;

Θεωρούμε επιζήμια την τακτική σας, κύριε Υπουργέ, να αρνείστε μέχρι προχθές την ύπαρξη συμφωνίας και τώρα να αναγκάζεστε κάτω από πίεση να τοποθετείστε ουσιαστικά και επίσημα σε ένα κείμενο που το χαρακτηρίζατε μέχρι προχθές άτυπο και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ευρισκόμενο. Αναζητείτε μια ανώδυνη για την περίπτωση διατύπωση, παραβλέποντας όμως το σοβαρό γεγονός ότι η ουσία δεν είναι η διατύπωση, αλλά το περιεχόμενο της ίδιας της συμφωνίας που θέτει την Ελλάδα σε μειονεκτική θέση.

Με αυτόν τον τρόπο η Ελλάδα de facto πλέον νομιμοποιεί εξωθεσμικές δερρασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίες μόλις προσφάτως στη Γάνδη και στο Λονδίνο προκάλεσαν

θύελλα αντιδράσεων από τις μικρές χώρες, αλλά και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Πρόεδρό της τον κ. Ρομάνο Πρόντι.

Όπως έχουν τα πράγματα τελικά υποβαθμίζεται ο πολιτικός πυλώνας της ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή τη μια από τις δυο κύριες αιτίες, όπως προανέφερε ο κ. Μολυβιάτης, για τις οποίες η Νέα Δημοκρατία και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ενέταξαν την Ελλάδα το 1981 στην τότε ΕΟΚ, μεγάλο πολιτικό γεγονός, το οποίο σήμερα αναγνωρίζει όλη σχεδόν η Ελλάδα και όλος ο πολιτικός κόσμος.

Το τελικό αλλά καθοριστικής σημασίας γεγονός είναι ότι με τις άτυπες αυτές διαπραγματεύσεις και με την προσωρινή συμφωνία που επετεύχθη, αν τελικά η Ελλάδα την υιοθετήσει, αναγνωρίζεται εμμέσως πλην σαφώς περιοχές ελληνικής εθνικής κυριαρχίας ως περιοχές ιδιαίτερου τουρκικού ενδιαφέροντος. Και αυτό είναι το αποτέλεσμα της κυβερνητικής ολιγωρίας και ανικανότητας να διασφαλίσει τα ζωτικά συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας της χώρας.

Και ατυχώς δεν είναι η πρώτη φορά. Στα Ίμια αμφισβητήθηκε το νομικό καθεστώς του Αιγαίου. Στην νατοϊκή άσκηση DESTINED GLORY αμφισβητήθηκε ο επιχειρησιακός έλεγχος του Αιγαίου. Σήμερα αμφισβητείται η άμυνα και η ασφάλεια του Αιγαίου. Ποσέξτε, κύριε Υπουργέ, στο Λάακεν ποια Ελλάδα θα παραδώσετε στις επερχόμενες γενεές.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών κ. Τάσος Γιαννίσης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Πριν αρχίσω να αναφέρομαι στην ουσία της επερώτησης θα ήθελα να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις. Κατ' αρχήν, θα αναφερθώ σε ένα θέμα που έχει να κάνει με τους θεσμούς. Ο κ. Μολυβιάτης αλλά και ο κ. Βαρβιτσιώτης, νομίζω, αναφέρθηκαν –χωρίς να έχει σημασία ποιοι ήταν οι Βουλευτές που αναφέρθηκαν σ' αυτό– στην απουσία του Υπουργού Εξωτερικών ή άλλων Υπουργών της Κυβέρνησης, όπως του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κλπ.

Θέλω να πω ότι η Κυβέρνηση εκπροσωπείται θεσμικά και δεν είναι θέμα προσώπων και το αν είναι ο άλφα ή ο βήτα Υπουργός ή ο αναπληρωτής Υπουργός ή ο οποιοσδήποτε εκπροσωπεί την Κυβέρνηση. Η Κυβέρνηση είναι παρούσα και καλό θα είναι να μην κάνουμε...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Δεν είστε κοινοβουλευτικός. Αν ήσασταν, δεν θα το λέγατε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεύτερον, θα πρέπει να θυμηθούμε ότι σήμερα είναι η επίσκεψη του κ. Πούτιν στη χώρα, η οποία επιβάλλει αυξημένες υποχρεώσεις παρουσίας στον Υπουργό Εξωτερικών και επομένως δεν μπορεί κανείς να είναι διστυπός για να έρθει σε μία τέτοια συζήτηση, όσο σοβαρή και αν είναι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Και ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης έχει τις ίδιες υποχρεώσεις:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Βαρβιτσιώτη, δεν σας διέκοψα και δεν διέκοψα κανέναν από τους ομιλητές.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Εμένα με διακόψατε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Όχι, δεν σας διέκοψα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Η απάντηση ήταν για τη διακοπή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εξοφλήθη!

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Θα παρακαλούσα να μη διακόπτομαι.

Δεύτερον, υπήρξαν κάποιες αναφορές, όσον αφορά στο πρόσωπό μου, ότι φέρω τις διάφορες αμαρτίες. Η Κυβέρνηση έφερε κάποια στιγμή το ζήτημα του ασφαλιστικού και εγώ προσωπικά έφερα μια σειρά από προτάσεις τις οποίες τις καταθέσαμε για συζήτηση με ό,τι διαδικασία ακολούθησε. Εάν η Αντιπολίτευση και όποιοι άλλοι θεωρούν ότι έχουν προτάσεις για το

ασφαλιστικό, θα ήμουν ο πρώτος ο οποίος θα χαρεί ιδιαίτερα να προχωρήσει αυτό το θέμα, αλλά χρειάζεται μια τόλμη γι' αυτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Η Κυβέρνησή σας δεν έχει τόλμη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Και αν εγώ είχα την τόλμη να κάνω αυτά που έκανα, θα πρέπει και όσοι εκφράζουν διάφορους χαρακτηρισμούς...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Η Κυβέρνησή σας δεν είχε τόλμη. Εσείς είχατε τόλμη, αλλά ο Σημίτης δεν είχε τόλμη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, μη με διακόπτετε συνέχεια.

Συγγνώμη, εσείς που είστε κοινοβουλευτικός πιστεύετε ότι αυτό είναι κοινοβουλευτική πρακτική;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Καμιά φορά γίνεται και στο Κοινοβούλιο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Μα αυτό γίνεται συνεχώς απ' ό,τι βλέπω. Μιλώ δύο λεπτά και έχω διακοπεί τρεις φορές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

Ο κύριος Υπουργός νομίζω κατανοείτε ότι μιλάει επί προσωπικού θέματος, διότι δεν είναι στο θέμα βεβαίως, αλλά και εσείς του μιλήσατε εκτός θέματος.

Λοιπόν, ας κλείσουμε το θέμα αυτό, κύριε Υπουργέ, με μια αναφορά σας και να προχωρήσουμε επί της ουσίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Λοιπόν, θέλω να περάσω στο θέμα της ουσίας.

Κοιτάξτε κύριοι Βουλευτές δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι στόχοι, ο προβληματισμός, το ενδιαφέρον και η αγωνία για τα συμφέροντα της χώρας είναι κοινά σε όλους. Συζητάμε ένα θέμα ιδιαίτερης σημασίας για τη χώρα και το συζητάμε σε μια στιγμή που και αυτή έχει την ιδιαίτερη σημασία της. Κρατώ αυτά που λέχθησαν από τους κυρίους συναδέλφους που μίλησαν μέχρι στιγμής, ότι πράγματι πηγαίνουμε με την αγωνία του πώς θα πετύχουμε καλύτερες ρυθμίσεις και καλύτερα αποτελέσματα.

Από την άλλη μεριά είναι λογικό ότι αυτό που ενδιαφέρει και που μπορεί κανείς να συζητήσει είναι το πώς θα φτάσουμε εκεί. Και στο πώς θα φτάσουμε εκεί πράγματι μπορούμε να συζητήσουμε. Πρέπει να συζητήσουμε όμως έχοντας κατά νου ότι συμβαίνουν μια σειρά από πολύ σημαντικά ζητήματα και θα έρθω σε αυτά.

Θέλω όμως προηγουμένως να αναφερθώ στο γενικότερο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής και γιατί αναφέρθηκαν ορισμένοι από τους ομιλητές, αλλά και γιατί έχει τη σημασία του.

Είτε ο κ. Μολυβιάτης και άλλοι ομιλητές ότι υπάρχει μια φεουδαρχική αντίληψη και γι' αυτό φτάσαμε εκεί που φτάσαμε στην εξωτερική πολιτική. Ο κ. Δήμας μίλησε για δεινή ήττα. Άλλος ομιλητής μίλησε για συνεχείς υποχωρήσεις και διάφορους άλλους χαρακτηρισμούς. Ο κ. Μολυβιάτης όμως είπτε και κάτι πολύ ουσιαστικό ότι εκ του αποτελέσματος κρίνεται η πολιτική, κάθε πολιτική, και η εξωτερική πολιτική.

Και εκ του αποτελέσματος θα ήθελα να θυμίσω τα εξής, κυρίες και κύριοι. Εκ του αποτελέσματος σήμερα -και όχι το 1981 που μπήκε η Ελλάδα στην ΕΟΚ- αυτή η, όπως αναφέρθηκε από την Αντιπολίτευση, ανίκανη και επιπόλαιη και επικίνδυνη Κυβέρνηση οδήγησε στις αποφάσεις του Ελσίνκι, οδήγησε στην υποβολή της αίτησης ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία σήμερα αναγνωρίζεται από τους Ευρωπαίους εταίρους ότι θα γίνει ανεξάρτητα από την επίλυση του προβλήματος. Οδηγήθηκε πρόσφατα στις εξελίξεις στην Κύπρο τις οποίες βεβαίως και πρέπει να τις δούμε με κάθε επιφύλαξη, γιατί έχουμε δει πολλά στο παρελθόν, αλλά, εν πάση περιπτώσει, χαιρέτιστηκαν από το σύνολο των ενδιαφερομένων, και από τους Κυπρίους και από τη διεθνή κοινότητα, ως ένα σημαντικό βήμα που μπορεί να ανοίξει την οδό για να βρεθεί κάποια λύση στο μεγάλο αυτό πρόβλημα. Οδηγήθηκε στη θέση που έχει η Ελλάδα στα Βαλκάνια σήμερα, που είναι ιστορικά η καλύτερη που θα μπορούσε να έχει ποτέ. Οδηγήθηκε στη θέση της

Ελλάδας στην Ευρώπη σήμερα που επίσης είναι ισχυρότερη παρά ποτέ και οδηγήθηκε σε μια θέση της Ελλάδας μέσα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, που αυτή κατοχυρώνει όχι μόνο το οικονομικά αλλά και τη συνολικότερη θέση της χώρας. Λοιπόν, αυτή είναι η εκ του αποτελέσματος κρίση της εξωτερικής και όχι μόνο πολιτικής, της συνολικότερης πολιτικής της Κυβέρνησης.

Θα παρακαλούσα λοιπόν να καταλάβετε ότι υπάρχει ένα τεράστιο λογικό σφάλμα να μιλάτε μ' αυτόν τον τρόπο, όταν έχουμε αυτά τα αποτελέσματα.

Επειδή αναφέρθηκε ότι ακυρώθηκε η πολιτική ασφάλεια που επιτεύχθηκε το 1981 με την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, θέλω να πω ότι το 1981 δεν υπήρχε κοινή εξωτερική πολιτική ούτε κοινή εξωτερική πολιτική άμυνας. Δεν ακυρώθηκε απολύτως τίποτα.

Να προχωρήσω λιγάκι σε διάφορα άλλα ζητήματα που τέθηκαν. Κατ' αρχήν, ορισμένα πολύ επί μέρους ζητήματα, διότι δεν θα ήθελα να τα αφήσω ασχολίαστα. Αναφέρθηκε κάποιος ομιλητής, ο κ. Παυλίδης, στην euromar four. Είμαστε παρατηρητές ώστε να αποφασιστεί για το μέλλον της. Αν διατηρηθεί και προσαρμοστεί στα δεδομένα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και άμυνας τότε η Ελλάδα θα καταστεί πλήρες μέλος.

Δεύτερον, αναφέρθηκαν ορισμένα άλλα ζητήματα σε σχέση με το θέμα του κείμενου που υπάρχει από πλευράς Αμερικανών, Άγγλων κλπ. Θα έλθω σ' αυτό όμως. Για ποιο θέμα είναι η συζήτηση; Είναι το θέμα της ουσίας, είναι το θέμα της διαδικασίας, είναι το θέμα της δημοσίευσης; Κατ' αρχήν, όσον αφορά την ενημέρωση, θέλω να σας πω ότι το Υπουργείο Εξωτερικών, και ίσως έχουν γίνει ήδη σχετικές επαφές, είναι στη διάθεση της Αντιπολίτευσης να την ενημερώσει.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Μα, τι λέτε τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Σας παρακαλώ, κυρία Μπακογιάννη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Με συγχωρείτε που σας διακόπτω, κύριε Υπουργέ. Ζητήσαμε την ενημέρωση, αλλά δεν την είχαμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Και εγώ σας λέω τώρα ότι μπορείτε να την έχετε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Εκ των υστέρων;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν υπάρχει «εκ των υστέρων», κυρία Μπακογιάννη. Πού το είδατε το «εκ των υστέρων»;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Συζητάμε τόση ώρα την επερώτηση και δεν έχουμε το κείμενο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Το κείμενο είναι μια άλλη ιστορία. Θα έλθω και στο κείμενο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Το έχει το «ΒΗΜΑ». Θα το έχετε διαβάσει.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Παυλίδη, θα παρακαλέσω να μη με διακόπτετε. Εκτός αν θέλετε η συζήτηση στη Βουλή να γίνεται μ' αυτόν τον τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Θα αναγκαστώ να πω να μην καταγράφονται οι διακοπές. Στην επόμενη διακοπή θα το πω.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, συνεχίστε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Θέλω να θυμίσω ότι η απόφαση για την ανάπτυξη της ΚΕΠΑΑ δημιουργήθηκε στους Ευρωπαίους πολίτες όταν πάρθηκε και αισιοδοξία από τη μια μεριά για την προοπτική της εμβάθυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ταυτόχρονα αισθήματα καχυποψίας, για τις επιπτώσεις στις εθνικές πολιτικές των χωρών-μελών, ανάλογα με τη στάση που είχε η κάθε κοινωνία απέναντι στην πτυχή αυτή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Θέλω να αναφερθώ λίγο στο ιστορικό της ΚΕΠΑΑ. Η διαδικασία για την ανάπτυξη της ΚΕΠΑΑ σήμερα όπως ξεκίνησε, θα είναι όπως πιστεύω όλοι αναγνωρίζουν μακρά και επίπονη. Είναι κάτι που είναι πολύ πρόσφατο και ευαίσθητο θέμα είναι και ένα θέμα για το οποίο η κάθε χώρα έχει τη δική της οπτική μέσα στο

ισχύον θεσμικό πλαίσιο και έχουμε να κάνουμε και με την εφαρμογή του θεσμικού μας πλαισίου στην πρακτική του εφαρμογή. Θα είναι επίσης μακράν γιατί με τις πολιτικές αποφάσεις μόνο, δεν δημιουργείται η αναγκαία υποδομή που χρειάζεται ώστε το ευρωπαϊκό εγχείρημα να είναι αξιόπιστο, αποτελεσματικό, για τους συμμετέχοντες.

Ποιοι είναι οι στόχοι, κυρίες και κύριοι, της ΚΕΠΑΑ και τι μέσα θα χρησιμοποιήσει; Έχει σημασία να θυμηθούμε τους στόχους και το ρόλο της ΚΕΠΑΑ. Είναι η διαφύλαξη κοινών αξιών θεμελιωδών συμφερόντων της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ένωσης, σύμφωνα με τη Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών. Είναι η ενίσχυση της ασφάλειας της Ένωσης σε όλες τις μορφές. Είναι η διατήρηση της ειρήνης και η ενδυνάμωση της διεθνούς ασφάλειας. Είναι η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας, Είναι η ανάπτυξη και η ενίσχυση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Στο Μάαστριχτ παλιότερα, τα κράτη-μέλη αποφάσισαν ότι στις εξωτερικές δράσεις της Ένωσης θα υπήρχε ένα κενό, αν δεν καλύπτονταν και θέματα, που να άπτονταν της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης και της κοινής αμυντικής πολιτικής, που πιθανόν κάποια στιγμή να οδηγούσε σε κοινή άμυνα.

Η ελληνική Κυβέρνηση υπήρξε πράγματι από τις κυβερνήσεις που πρωτοστάτησαν στην προσπάθεια για την προίκηση της Ένωσης με διάσταση ασφάλειας και άμυνας. Παρά τις προσπάθειες, το αποτέλεσμα δεν ήταν αυτό το οποίο θα ικανοποιούσε τις ελληνικές προσδοκίες. Αυτό οφειλόταν στη διστακτικότητα πολλών εταίρων και στο φόβο άλλων ότι η ανάπτυξη μιας τέτοιας διάστασης, ασφάλειας και άμυνας, μπορεί να σήμαινε διάρρηξη ευρωπαϊκών δομών.

Μετά το Μάαστριχτ, οι επόμενες ελληνικές κυβερνήσεις, σε συνεργασία και με άλλους εταίρους, επανέφεραν το θέμα στην επόμενη διακυβερνητική διάσκεψη, η οποία κατέληξε στη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Βεβαίως το αποτέλεσμα στη Συνθήκη του Άμστερνταμ ήταν σαφώς ικανοποιητικότερο. Ενστάσεις, και μάλιστα έντονες, υπήρξαν και τότε από πολλούς εταίρους, στους οποίους είχαν προστεθεί στο μεταξύ και οι ουδέτερες χώρες, αλλά οι τραυματικές εμπειρίες της γιουγκοσλαβικής κρίσης και η αδυναμία της Ένωσης να συνοδεύσει την πολιτική της με δράσεις, που θα εξασφάλιζαν αυτονομία λήψης αποφάσεων και αυτοδυναμία διαχείρισης κρίσεων, οδήγησαν στο συμβιβασμό του Οκτωβρίου του 1997, την ημέρα που υπογράφηκε η Συνθήκη.

Το άρθρο 17 αυτής της Συνθήκης προβλέπει την ανάπτυξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση πολιτικής ασφάλειας και προδιαγράφει την πορεία στη δημιουργία κοινής αμυντικής πολιτικής, καθ' οδόν προς τον τελικό στόχο της κοινής άμυνας.

Η ουσιαστική όμως διαφορά σε σχέση με το Μάαστριχτ είναι η αναγνώριση της δυνατότητας της Ένωσης να αναλαμβάνει αποστολές τύπου Πίτεσπεργκ, δηλαδή ανθρωπιστικές παρεμβάσεις, καθήκοντα διάσωσης, αποστολές διατήρησης ειρήνης και στρατιωτικές αποστολές για το διαχωρισμό των εμπόλεμων.

Επειδή ακριβώς αυτή η Συνθήκη άνοιγε το δρόμο για την αμυντική διάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι χώρες που είναι επιφυλακτικές για ένα παρόμοιο ενδεχόμενο, τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον, ζήτησαν και διασφάλισαν τη θέση τους ότι οι ρυθμίσεις του Άμστερνταμ κινούνται αποκλειστικά στη διάσταση της πολιτικής ασφάλειας και δεν έχουν αμυντικό χαρακτήρα. Μεταξύ της υπογραφής της Συνθήκης του Άμστερνταμ και της ημερομηνίας που τέθηκε σε ισχύ το 1999, συνέβησαν τα γεγονότα του Κοσσυφοπεδίου, τα οποία απέδειξαν επίσης τα κενά της Ένωσης και κατέστησαν εμφανέστατη την αδυναμία της να προλάβει –και βεβαίως πολύ περισσότερο να χειριστεί– κρίσεις.

Αυτές οι διαπιστώσεις, αυτές οι εξελίξεις λειτούργησαν ως καταλύτης για την επίτευξη των διαδικασιών ανάπτυξης της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, με την άρση των δισταγμών ή και των αντιρρήσεων των λεγόμενων ατλαντιστών και των ουδετέρων κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Αυτή είναι η απάντηση στην επε-

ρώτηση;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Μάλιστα, αυτή είναι και θα μου επιτρέψετε να ολοκληρώσω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ορίστε, λοιπόν, ολοκληρώστε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Η ανάγνωση, δηλαδή, του υπηρειακού εγγράφου θα συνεχιστεί.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αργότερα, με μια σειρά από εξελίξεις που υπήρξαν, η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε στις αποφάσεις της Κολωνίας, οι οποίες αποτέλεσαν και τη ληξιαρχική πράξη γέννησης της ΚΕΠΑΑ.

Στην Κολωνία η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε τα εξής:

Πρώτον, να προχωρήσει στην ανάληψη δράσεων στον τομέα της ασφάλειας, να συστήσει όργανα, να ορίσει διαδικασίες και να αναπτύξει μέσα και δυνατότητες για τη διαχείριση κρίσεων, η διαχείριση κρίσεων να περιλαμβάνει δράσεις που να εκκινούν από την πρόληψη των συγκρούσεων και να φτάνουν μέχρι τη μετά την κρίση ανασυγκρότηση και αυτό σημαίνει ότι θα αναπτυχθούν παράλληλα και ισόρροπα η προληπτική διπλωματία, η πολιτική διαχείριση κρίσεων και η στρατιωτική αντιμετώπιση κρίσεων.

Η ΚΕΠΑΑ αποτελεί, όπως ξέρουμε όλοι, βραχίονα του δεύτερου πυλώνα της Ένωσης, αλλά και βήμα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Με μια σειρά από εξελίξεις, που είχαν να κάνουν με τα συμβούλια που ακολούθησαν στο Ελσίνκι, στη Φέιρα, στη Νίκαια, στο Γκέτεμποργκ και με μια πρωτοφανή για τα ευρωπαϊκά πράγματα ταχύτητα, φτάσαμε τώρα σχεδόν κοντά στο Λάακεν, όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση προετοιμάζει την ανακήρυξη της επιχειρησιακής της ετοιμότητας, την οποία θα αναλύσω αργότερα, αν έχω χρόνο.

Σε όλη αυτήν τη διάρκεια των δύομισι ετών, από την Κολωνία μέχρι σήμερα, η ελληνική Κυβέρνηση κατέβαλε συνεχώς προσπάθειες, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει αυτόνομη διεθνή παρουσία, η ΚΕΠΑΑ και το ΝΑΤΟ να λειτουργούν συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά, να κατοχυρωθεί η θεσμική ακεραιότητα της Ένωσης και τέλος, να διασφαλίζονται τα εθνικά συμφέροντα και κυρίως η ισότιμη παρουσία της Κύπρου στις διαδικασίες εμβάθυνσης της Ένωσης.

Τα αποτελέσματα αυτών των ετών μας δικαιώνουν. Και αυτό γιατί ήμασταν παρόντες σε όλα τα στάδια, με προτάσεις, και εισηγήσεις που λήφθηκαν υπόψη από τους εταίρους και έδωσαν αποτελέσματα. Επιδείχθηκε πνεύμα συνεργασίας και σταθερότητας στις θέσεις μας και στις αρχές μας. Επιδιώξαμε συνάντηση αλλά δεν διατάσαμε να αντιπαθούμε σε λύσεις που δεν συμφωνούσαν με τις προσδοκίες μας για το μέλλον της Ευρώπης και πετύχαμε σε συνεργασία με τους εταίρους να διευρύνουμε συνεχώς τον αναγκαίο κοινό παρανομαστή που χρειάζεται για σημαντικές αποφάσεις και έτσι να σημειώνεται πρόοδος. Δεν σημαίνει βέβαια ότι με την κήρυξη της επιχειρησιακής ετοιμότητας ολοκληρώνεται η προσπάθεια και τίθεται σε λειτουργία στην ολότητά της το σύστημα διαχείρισης κρίσεων.

Έχουμε πολύ δρόμο μπροστά μας και το ορόσημο για την ενθάρκωση της Κοινής Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Ασφάλεια και την Άμυνα, θα είναι πραγματικά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης, όπως έχει συμφωνηθεί από το Ελσίνκι. Με τις αποφάσεις της Νίκαιας το Δεκέμβριο του 2000, οι οποίες είναι και θέση της Κυβέρνησης και απορώ για τις επικρίσεις και τις θέσεις που εκφράστηκαν από ορισμένους εισηγητές, η Ευρωπαϊκή Ένωση, έθεσε το πλαίσιο και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή τρίτων, στη διεξαγωγή επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων από την ίδια. Και επίσης καθορίζεται επ' ακριβώς το χρονικό σημείο εμπλοκής αυτών των τρίτων. Θέλω εδώ να επαναλάβω ότι η Κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας είναι αναπόσπαστο μέλος της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής, δεν έχει αμυντική χροιά και δεν δημιουργεί και ευρωστρατό. Και αυτό αναφέρεται σαφώς στα συμπεράσματα των ευρωπαϊκών

συμβουλίων από το Ελσίνκι μέχρι σήμερα.

Θέλω επίσης να σημειώσω αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία, ότι οι αποφάσεις για ανάληψη επιχειρήσεων λαμβάνονται ομόφωνα από το Συμβούλιο γενικών υποθέσεων, το οποίο σε όλη τη διάρκεια των επιχειρήσεων έχει τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνσή τους. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να ληφθούν αποφάσεις, εάν διαφωνεί μία χώρα μέλος είτε είναι η Ελλάδα είτε είναι μια άλλη χώρα μέλος.

Οι ενστάσεις της Τουρκίας που αναφέρθηκαν για την ΚΕΠΑΑ δεν έχουν ιστορία δώδεκα μηνών, όπως αναφέρεται στην επερώτηση. Είναι ενστάσεις γενικότερες είναι ενστάσεις παλαιότερες, εγείρονται με σκοπό να συμπεριληφθεί η κοινωνική χώρα στο σύστημα λήψης πολιτικών αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προανέφερα και στο να αναγνωριστεί σε αυτήν ένας ρόλος πολιτικού ελέγχου και ένας ρόλος στη διεύθυνση των επιχειρήσεων. Το σύνολο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έσπεξε στην ικανοποίηση αυτών των απαιτήσεων, ούτε στο Συμβούλιο του Ελσίνκι ούτε στο Συμβούλιο της Φέιρα ή της Νίκαιας. Στο τελευταίο κατέστησε η Ευρωπαϊκή Ένωση σαφές ότι οι αποφάσεις σχετικά με τη συμμετοχή τρίτων, είναι οριστικές και αδιαπραγμάτευτες και αποτελούν το μέγιστο δυνατό από θεσμική σκοπιά και το βέλτιστο από πολιτική σκοπιά. Και είναι ενδιαφέρον να υπογραμμιστεί ότι και το ΝΑΤΟ έχει χαιρέτισε θετικά τις σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συζήτηση για το θέμα της άμυνας και ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεχίστηκε σε όλη τη διάρκεια της τελευταίας χρονιάς και στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι όμως, πολύ σημαντικό λάθος να δημιουργήσει κανείς την εντύπωση ότι η Ελλάδα και η Κυβέρνηση ήταν απούσα από αυτές τις διαπραγματεύσεις. Παρακολούθησαμε στενά τις διαπραγματεύσεις, συμμετείχαμε στις συζητήσεις και στις διαπραγματεύσεις και οι θέσεις και οι παρεμβάσεις του Υπουργού Εξωτερικών και στο ΝΑΤΟ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γνωστές, ήταν δημόσιες και είναι και στη διάθεση όλων.

Όσες φορές ήλθε το θέμα για συζήτηση στις υπουργικές συνόδους του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι θέσεις μας ήταν απόλυτα σαφείς και τις αναφέρω. Υποστηρίζουμε το πλαίσιο που διαμόρφωσε το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Νίκαιας για τη διασφάλιση της αυτονομίας της ΚΕΠΑΑ στο θέμα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Δεν μπορούμε να δεχθούμε λύσεις που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τα κυριαρχικά μας δικαιώματα και τα συλλογικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις υπουργικές συνόδους του ΝΑΤΟ η διαπραγμάτευση γινόταν με την Τουρκία. Το αδιέξοδο που καταγραφόταν στη διαπραγμάτευση, συνδεόταν με τη στάση της Τουρκίας και τα αιτήματά της.

Στις συναντήσεις μας επίσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Συμβουλίου Υπουργών διαπιστωνόταν μια έλλειψη προόδου λόγω της τουρκικής στάσης. Αλλά και στο επίπεδο των άτυπων διαβουλεύσεων που ανέλαβε η Μεγάλη Βρετανία ως κράτος - μέλος του ΝΑΤΟ και όχι ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης -και αυτό θέλω να το τονίσω, γιατί υπάρχει σύγχυση- συμμετείχαμε, εκφράζαμε τις θέσεις μας και απορρίπταμε λύσεις που υποβάλλονταν. Χαρακτηριστικά να...

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Συμφωνείτε, επομένως με το αποτέλεσμα...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): ... αναφέρω τη Σύνοδο του ΝΑΤΟ στη Βουδαπέστη, ορισμένες συμβιβαστικές προτάσεις που κατατέθηκαν απορρίπτηκαν τότε από τον Υπουργό Εξωτερικών.

Αναφέρθηκε ότι ανεχθήκαμε εξωθεσμικές πρωτοβουλίες της Μεγάλης Βρετανίας. Κατ' αρχήν δεν νομιμοποιήθηκε καμία πρωτοβουλία, γιατί απλούστατα ούτε στο ΝΑΤΟ ούτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπήρξε καμία εντολή προς τη Μεγάλη Βρετανία. Το κάθε κράτος - μέλος μπορεί βεβαίως να πάρει δικές του πρωτοβουλίες χωρίς θεσμικά να μπορεί να τις ανακόψει κανείς, ούτε εμείς ούτε κάποιος άλλος. Κι εμείς έχουμε πάρει πρωτοβουλίες για τα Βαλκάνια ή για άλλα θέματα χωρίς την έγκριση κανενός. Όμως το ζήτημα δεν είναι αυτό.

Το ζήτημα είναι, αν εκφράζουμε και υποστηρίζουμε τις θέσεις

μας, ανεξάρτητα από το ποιος και τι πρωτοβουλίες παίρνει. Εμείς επανειλημμένα και εκφράσαμε τις απόψεις μας και αντιταχθήκαμε στις συμβιβαστικές προτάσεις.

Όλη αυτή την περίοδο οι συνεννοήσεις γίνονταν μεταξύ ΝΑΤΟ, Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας. Το θέμα που ανέκυψε δεν ήταν η ελληνοτουρκική διαφορά, αλλά ήταν πρόβλημα ευρωτουρκικό και ΝΑΤΟτουρκικό. Και αυτόν το χαρακτήρα πρέπει να διατηρήσουμε και τώρα. Θα ήταν μεγάλο λάθος να εγκλωβίσουμε εμείς οι ίδιοι αυτό το ζήτημα σε ελληνοτουρκικό πλαίσιο. Θα συνέφερε πολλούς, για πολλούς λόγους να δώσουμε μια τέτοια διάσταση στο πρόβλημα που έχει προκύψει.

Η Νέα Δημοκρατία με την επερώτησή της εκφράζει έναν προβληματισμό για τις εξελίξεις. Πιστεύουμε ότι ο προβληματισμός αυτός συνδέεται αποκλειστικά με τη διασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων. Κι εδώ συμπίπτουμε απόλυτα γιατί και δικός μας στόχος είναι η διασφάλιση των συμφερόντων της χώρας. Συμφωνούμε ότι αυτός είναι ο στόχος.

Παραμένει τώρα, εν' όψει της συζήτησης στο Συμβούλιο των Γενικών Υποθέσεων και στη συνέχεια στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λάακεν να δούμε το αποτέλεσμα. Δεν ήταν φραστικές οι διορθώσεις ή οι διατυπώσεις που αναφέρθηκαν. Σεις βλέπετε στον Τύπο ορισμένα πράγματα ή δεν ξέρω τι άλλο και προκαταλαμβάνετε αποφάσεις. Εδώ έχουμε να συζητήσουμε ένα σημαντικό θέμα και επαναλαμβάνω ότι η Κυβέρνηση θα το δει με απόλυτο γνώμονα και κριτήριο τα εθνικά συμφέροντα και με βάση αυτό θα ζητήσει και θα πάρει θέση.

Πριν καταλήξει και φανεί το αποτέλεσμα όλης της διαπραγμάτευσης όλες αυτές οι τοποθετήσεις και τα σχόλια νομίζω ότι είναι πρόωρα και άκαιρα.

Επίσης, ως προς το πρόβλημα της δημοσιοποίησης του κειμένου στο οποίο αναφέρθηκαν κάποιοι ομιλητές της Αντιπολίτευσης, θα ήθελα να παρακαλέσω να γίνει κατανοητό ότι πράγματι έχουμε ένα άτυπο έγγραφο. Το έγγραφο αυτό δεν έχει κανένα καθεστώς και δεν υπήρξε καμία εντολή να γίνει αυτή η συνεννόηση. Πρόκειται για καταγραφή ορισμένων ερμηνευτικών τοποθετήσεων που διατύπωσε η Μεγάλη Βρετανία προς την Τουρκία, προκειμένου η τελευταία να σταματήσει να εμποδίζει την ανάπτυξη των σχέσεων Ένωσης και ΝΑΤΟ. Είναι βρετανικές προτάσεις οι οποίες δεν έχουν γίνει καν έγγραφο εργασίας πουθενά. Το να δίνουμε τέτοιο βάρος σε ένα έγγραφο αυτής της υφής πιστεύω ότι του δίνουμε μία υπόσταση την οποία ούτε έχει...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μα, εγκρίθηκε από το τουρκικό υπουργικό συμβούλιο...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): ...ούτε και θα έπρεπε να έχει. Εάν θέλουμε να δώσουμε τέτοια υπόσταση, η Κυβέρνηση πάντως δεν θέλει να το κάνει.

Στο Συμβούλιο των Γενικών Υποθέσεων τη Δευτέρα, θα είμαστε έτοιμοι να κάνουμε τις προτάσεις, να τοποθετηθούμε επ' αυτού, καθώς και να δούμε τις προτάσεις και τις τοποθετήσεις των άλλων χωρών - μελών.

Δεν ξέρω αν θα καταλήξουμε ή όχι. Μπορεί να μην καταλήξουμε. Μπορεί να φτάσει στο Λάακεν, μπορεί να γίνει στο σημείο που πρέπει να φτάσει. Πάντως δεν θα φτάσει σε κάποια κατάληξη χωρίς να διασφαλίζονται τα σημεία εκείνα που η ελληνική Κυβέρνηση θεωρεί ότι πρέπει να διασφαλιστούν. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κα Μπακογιάννη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι άκουσα με προσοχή και το μάθημα ευρωπαϊκής ιστορίας και ιστορίας της ΚΕΠΑΑ, την οποία μας έκανε ο καθηγητής κ. Γιαννίτσης, αλλά άκουσα με προσοχή και το δεύτερο κομμάτι της ομιλίας του το οποίο είχε κάποιο πολύ συγκεκριμένο ενδιαφέρον.

Έχω ορισμένα ερωτήματα να κάνω στον κύριο Υπουργό, γιατί πρέπει εδώ μέσα τουλάχιστον να ξεκαθαρίσουμε ποιες είναι οι αποφάσεις της Κυβέρνησης και πως πάτε στο Λάακεν και ποια είναι η θέση την οποία θα υποστηρίξετε.

Πρώτον, κύριε Υπουργέ, στην ομιλία σας είπατε ότι το 1981 ο στόχος δεν ήταν η ασφάλεια της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Λάθος μέγιστο. Όποιος είχε παρακολουθήσει τότε τους λόγους για τους οποίους μπήκαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση –το ΠΑΣΟΚ δεν ήταν παρόν εκείνη την εποχή, ούτε τα άλλα κόμματα, μόνοι μας ήμασταν- θα διαπίστωνε ότι μεταξύ των άλλων λόγων για τους οποίους μπαίναμε ήταν και η ασφάλεια της Ελλάδος. Αυτό είναι βέβαιον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το είχε πει κατά κόρον τότε ο Καραμανλής.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Βεβαίως το είχε πει κατά κόρον. Απλούστατα τότε δεν ήταν κανένας εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ στο Ζάππειο και ίσως έτσι δικαιολογείται και η σημερινή απώλεια μνήμης.

Δεύτερον, είναι βέβαιο ότι παραδοσιακά η Ελλάς είχε ένα πολύ συγκεκριμένο πρόβλημα με το ΝΑΤΟ. Αναφορικά δε με αυτό είχαν τοποθετηθεί πολλάκις εδώ πέρα πάρα πολλοί συνάδελφοι. Ποιο ήταν το πρόβλημα; Το συγκεκριμένο άρθρο 5. Τι έλεγε το άρθρο 5; Ότι στην περίπτωση που εμείς δεχθούμε απειλή από την Τουρκία δεν υπάρχει περίπτωση το ΝΑΤΟ να έρθει να μας προστατεύσει. Αυτό ήταν το διά ταύτα. Γι' αυτό πάντοτε αντιδρούσαμε και γι' αυτό πάντοτε –και είναι ένα κομμάτι της ιστορίας, το οποίο παραλείψατε να πείτε- εμείς επιθυμούσαμε την ευρωπαϊκή άμυνα ίσως περισσότερο και από όλους τους άλλους ευρωπαϊκούς λαούς. Και το επιθυμούσαμε διότι πιστεύαμε, κύριε Υπουργέ, ότι από την ώρα που θα υπάρξει πράγματι η εξέλιξη της ΚΕΠΑΑ, θα έχουμε την ασφάλεια την οποία εμείς επιζητούσαμε, διότι θα είμαστε μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν θα είναι για ένα ορατό χρονικό διάστημα τουλάχιστον η Τουρκία. Αυτός ήταν ο στόχος. Από εκεί και πέρα άρχισαν οι διαπραγματεύσεις.

Θα μου επιτρέψετε να σας πω, επειδή ίσως εκείνη την εποχή σας απασχόλησε περισσότερο το ασφαλιστικό, δεν είχατε παρακολουθήσει τις εξελίξεις, σας το είπα και ο Πρόεδρος κ. Μολυβιάτης, ότι επανήλθαμε πολλές φορές σ' αυτό το θέμα καταθέτοντας τις αγωνίες και τους προβληματισμούς μας. Είναι όμως βέβαιο ότι δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά πριν από ένα χρόνο το περίφημο σχέδιο της Κωνσταντινουπόλεως. Το σχέδιο της Κωνσταντινουπόλεως ήταν η έναρξη πλέον, ότι μιλούσαμε για συγκεκριμένο σχέδιο το οποίο θα προσπαθούσε να αναζητήσει συμβιβαστική φόρμουλα με την Τουρκία. Από εκείνη τη στιγμή και πέρα αρχίζουν τα ερωτηματικά. Είναι βέβαιο ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια αγγλοαμερικανική πρωτοβουλία. Είναι βέβαιο ότι αυτές οι συζητήσεις γίνονται συγκεκριμένα στην Τουρκία με τους Τούρκους αξιωματούχους χωρίς κανέναν άλλο. Και είναι βέβαιο, όπως ορθώς λέτε, ότι δεν υπάρχει καμία εξουσιοδότηση της Ευρώπης, παρά ήταν αγγλική πρωτοβουλία διότι εμείς δεν ηρωτήθημεν καν. Εμείς βρισκόμαστε μονίμως ως Ελλάς μπροστά σε τετελεσμένα γεγονότα.

Μας είπατε τώρα ότι η Ελλάς συμμετείχε, ότι ήταν παρούσα, ότι έλεγε στα διάφορα άλλα θεσμικά πλέον συμβούλια την άποψή της. Αυτό όμως επιδεινώνει ακόμα περισσότερο την κατάσταση, διότι τότε δεν μπορεί κανένας να σας κατηγορήσει για αδράνεια, όπως θα μπορούσα να το κάνω εγώ σήμερα εδώ πέρα, αλλά θα πρέπει να σας κατηγορήσω για ηθελημένη αποδοχή αυτής της εξέλιξης. Διότι άλλως πώς, δεν μπορώ να το εξηγήσω. Πώς είναι δυνατόν να γίνονται αυτές οι συζητήσεις, να προχωρούμε προς αυτήν την κατεύθυνση, η Ελλάδα να είναι θεωρητικώς παρούσα και από την άλλη μεριά να εμφανίζονται αυτά τα σχέδια;

Είπατε και υπερασπιστήκατε κι εσείς μια ατυχέστατη στιγμή του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών. Και το λέω ατυχέστατη διότι δεν θέλω να χρησιμοποιήσω κανέναν άλλον όρο. Σας είπα ο κ. Παυλίδης την ιστορία της ΔΕΕ. Σας την περιέγραψε λεπτομερώς για να τη μάθετε σε περίπτωση που δεν την γνωρίζετε.

Στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση ο Βέλγος Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κύριε Υπουργέ, είναι προεδρεύων, όπως ξέρετε, Υπουργός Εθνικής Άμυνας. Έρχεται, λοιπόν, με τον τίτλο του προεδρεύοντος Υπουργού και ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση της ΔΕΕ ότι ελύθη το πρόβλημα με την Τουρκία και ότι επήλθε συμφωνία, η οποία κοινοποιήθηκε επί κειμένου –text λέγεται

γαλλικά- σε όλες τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

Αυτό ήταν το άτυπο κείμενο του Υπουργείου Εξωτερικών. Το ζήτησα, λοιπόν, εγώ την ίδια ώρα από το Παρίσι. Δυσκολεύτηκα ομολογώ να βρω κάποιον στο Υπουργείο Εξωτερικών. Κάποια στιγμή όταν τα κατάφερα να συνομιλήσω –και συνομιλήσα με δύο αρμοδίους- η απάντηση ήταν πρώτον ότι αναζητούμε το κείμενο, διότι δεν το έχουμε –ψευδώς βεβαίως, διότι το είχατε- και δεύτερον αργά το βράδυ μία διαρροή του παρόντος κ. Μπεγλίτη, ο οποίος έλεγε ότι ναι, το έχουμε, πλην όμως είναι άτυπο. Και αυτό το άτυπο κείμενο, για το οποίο τόσο συζήτηση γίνεται, δεν δίνεται στην Αξιωματική Αντιπολίτευση διότι θα ήταν, λέει, πράξη ελλείψεως ευθύνης. Αυτό λέει ο κ. Παπανδρέου στη δική του ανακοίνωση, όπου με κατηγορεί εμένα για άγχος.

Έχω όντως άγχος, κύριε Υπουργέ. Φοβούμαι δε ότι η έλλειψη άγχους της δικής σας Κυβερνήσεως οδηγεί την Ελλάδα εκεί που την οδήγησε σήμερα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Εάν είχατε επιδείξει λίγο περισσότερο άγχος, δεν θα ήμασταν στην κατάσταση που βρισκόμαστε σήμερα παραμονή του ΛΑΑΚΕΝ να πρέπει να φθάσουμε και να περιμένουμε να μας πυροβολήσουν διότι πρέπει να επιλέξουμε μεταξύ του απόλυτου απομονωτισμού ή της συγκεκριμένης ζημιάς στα δικά μας εθνικά συμφέροντα. Διότι αυτή είναι η πραγματικότητα σήμερα. Εκεί φθάσαμε. Και το ότι μας είπατε ότι θα πάτε στο συμβούλιο και θα το δούμε και πώς θα το επεξεργαστούμε, αποφύγατε επιμελώς, κύριε Υπουργέ, ακόμα και σήμερα να ενημερώσετε τη Βουλή των Ελλήνων. Τι την ενημερώσατε; Πως ήλθατε να απαντήσετε σε μία επερώτηση χωρίς να λέτε στους Έλληνες Βουλευτές, δηλαδή στον ελληνικό λαό, ποια είναι η θέση της Κυβερνήσεώς σας. Τι θα υπερασπιστείτε; Σας κάνω, λοιπόν, εγώ μερικά συγκεκριμένα ερωτήματα:

Πρώτον, στο απόκομμα του «ΒΗΜΑΤΟΣ», το οποίο διαβάσαμε όλοι και φαντάζομαι το διαβάσατε κι εσείς και το οποίο υποθέτω πως ήταν ηθελημένη διαρροή από το Υπουργείο Εξωτερικών στη συγκεκριμένη άρνησή του να μας δώσει εμάς το κείμενο, είναι σωστή η παράγραφος, η οποία αναγράφεται; Είναι παράγραφος του κειμένου; Το γνωρίζετε; Περιμένω, λοιπόν, μια απάντηση.

Εάν, λοιπόν, αυτή η παράγραφος είναι σωστή και είναι πράγματι η παράγραφος, η οποία αναγράφεται στο κείμενο, τι ακριβώς επιδιώκει η Ελλάς, η ελληνική Κυβέρνηση να αλλάξει απ' αυτό το κείμενο; Τι είναι οι προτάσεις, τις οποίες εσείς θα υπερασπιστείτε και θα μορφέσετε να διασφαλίσετε αυτό που όλοι εμείς φοβόμαστε;

Εδώ, κύριε Υπουργέ, θα σας παρακαλέσω πάρα πολύ να γίνετε συγκεκριμένος. Είναι γνωστό ότι ο δρόμος, λέει, για την κόλαση έχει στρωθεί με καλές προθέσεις. Καλό είναι όμως εδώ πέρα να μην αρκεστούμε στις καλές σας προθέσεις. Εδώ θέλουμε να γνωρίζουμε ακριβώς –και το δικαιούμαστε πιστεύω ως Βουλή και ως Έλληνες πολιτικοί- πώς είναι ακριβώς ο τρόπος, με τον οποίον θα υπερασπιστείτε αυτά τα συμφέροντα.

Δεύτερον, αναφέρατε, κύριε Υπουργέ, ότι οι διαδικασίες –μέσα στο μάθημα της ΚΕΠΑ ήταν αυτό- είναι γενικές, αφορούν σε όλην την Ευρώπη, είναι ένα θέμα, το οποίο εξελίσσεται κλπ. Τα θέματα όμως που άπτονται της εθνικής κυριαρχίας της Ελλάδας και της δυνατότητάς της να λειτουργήσει ως ισότιμο μέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε θέματα άμυνας και σε θέματα ασφαλείας δεν μπορούν να συζητώνται χωρίς τη συμμετοχή μας και πίσω από την πλάτη μας, ενώ εμείς απλά αναμένουμε. Αυτό δεν μπορεί κατά τη γνώμη μου να το κάνει αποκλειστικά η Ελλάς.

Δεύτερον, αντικείμενο των συζητήσεων αυτών ήταν αποκλειστικά και μόνο, κύριοι συνάδελφοι, ο περιορισμός των δικαιωμάτων της Ελλάδας. Ούτε της Ιταλίας ούτε της Ισπανίας ούτε της Ολλανδίας. Και αυτό κάνει τη στάση του Υπουργείου Εξωτερικών όχι απλά απαράδεκτη, αλλά και εξοργιστική.

Τρίτον, με τη δική σας ανοχή ενισχύονται και παγιποιούνται οι εξωθεσμικές πολιτικές διεργασίες για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν σας διδάξαν τίποτε ούτε τα παραδείγματα της Γάνδης και του Λονδίνου, που ξεσίκωσαν όλες τις μικρές

χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον κ. Πρόντι. Εμάς όμως δεν μας ενόχλησαν. Την επαύριο δε αυτών των εξελίξεων γίνεται η συζήτηση στην Άγκυρα για τον περιορισμό της δράσης του Ευρωστρατού στο χώρο των ελληνικών γεωπολιτικών συμφερόντων. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αδιανόητο να μην υπάρχει καμία άλλη θέση της ελληνικής Κυβέρνησης όλο αυτό το χρονικό διάστημα παρά μόνο η προσπάθεια συγκάλυψης της πραγματικότητας η οποία συζητείται. Το θεωρώ προσβλητικό για την ελληνική Βουλή, το θεωρώ προσβλητικό για την ελληνική πολιτεία και για την Ελληνική Δημοκρατία. Δεν είναι δυνατόν να συζητούνται τέτοια θέματα αυτής της σοβαρότητας για τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα και η ελληνική Κυβέρνηση πολλακώς απλώς να μας βεβαιώνει ότι δεν έχει καμία πρόθεση να μην υπερασπιστεί αποτελεσματικά τα συμφέροντά μας αυτά. Και σήμερα έχουμε φτάσει στην κυριολεξία στο παρά πέντε.

Μας έκανε παρατήρηση πριν ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός, γιατί σχολίασαμε την απουσία του κ. Παπανδρέου και του κ. Παπαντωνίου.

Πραγματικότητα, κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι και οι δύο Υπουργοί αυτοί είναι κοινοβουλευτικοί Υπουργοί. Και αντιλαμβάνονται πλήρως ότι έχουμε βρεθεί σε μία πάρα πολύ δύσκολη κατάσταση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ετράπησαν εις φυγήν!

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Και ετράπησαν εις φυγήν. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Το γνωρίζουν πολύ καλά εδώ και πάρα πολύ καιρό, γνωρίζουν ποια είναι η κατάσταση η οποία υπάρχει και γνωρίζουν –και αυτό είναι το χειρότερο– ότι δεν έχουν αυτήν τη στιγμή που μιλούμε, θέση.

Κύριε Υπουργέ, προχθές έγινε στου Μαξίμου σύσκεψη στην οποία παρίσταντο οι δύο αρμόδιοι Υπουργοί, δεν ξέρω αν ήσαν και εσείς. Αλλά οι δύο αρμόδιοι Υπουργοί συζήτησαν προχθές, δηλαδή τέσσερις ημέρες πριν ληφθούν οριστικές αποφάσεις, τη θέση της Ελλάδος, μία θέση την οποία εσείς σήμερα δεν μας κάνετε την τιμή να μας την κοινοποιήσετε. Δεν μας είπατε, δηλαδή, τι ακριβώς θα υποστηρίξετε και ποιο είναι το αποτέλεσμα το οποίο βγάλατε με τον κύριο Πρωθυπουργό μαζί.

Ε, αυτά, κύριοι συνάδελφοι, είναι αδιανόητα πράγματα. Είναι αδιανόητα πράγματα και για λόγους τύπου και για λόγους ουσίας. Το ότι προσέρχεται εδώ ο κύριος Υπουργός και μας λέει ότι δέχεται να μας ενημερώσει κατ' ιδίαν, όταν μας έχει αρνηθεί την κατ' ιδίαν ενημέρωση, το ότι προσέρχεται στη Βουλή των Ελλήνων και συζητούμε επί τρεις ώρες, κύριοι συνάδελφοι –και απευθύνομαι στους συναδέλφους της συμπολιτείας– για ένα κείμενο το οποίο δεν γνωρίζουμε στη λεπτομέρειά του, συζητούμε τρεις ώρες στη Βουλή των Ελλήνων, καταθέτουμε την αγωνία μας, καταθέτουμε τις ανησυχίες μας, μας συγχάιρει ο κύριος Υπουργός γι' αυτό, επιτρέπεται να ανησυχούν οι Έλληνες πολίτες, αλλά δεν έχουμε το περιεχόμενο του κειμένου για το οποίο θα συζητήσουμε. Είναι ποτέ δυνατό να γίνεται αποδεκτό στη Βουλή των Ελλήνων και στην Ελληνική Δημοκρατία το 2001;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Η τουρκική εθνοσυνέλευση το έχει. Σίγουρα!

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Είναι ποτέ δυνατόν να το γνωρίζει η τουρκική συνέλευση, να το γνωρίζει το τουρκικό υπουργικό συμβούλιο, να το γνωρίζει ο τουρκικός Τύπος, να βγαίνει ο κ. Ετσεβίτ, ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας και να είναι περιχαρής και να είναι δηλώνει ότι τα πάγια εθνικά συμφέροντα της Τουρκίας καλύφθηκαν και η Βουλή των Ελλήνων να έχει απόλυτη άγνοια; Δικαιούται ο Τούρκος Βουλευτής να γνωρίζει αυτό το οποίο τον αφορά ως μη μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Έλληνας Βουλευτής να είναι υποχρεωμένος να ζει με την άγνοιά του; Ποιο είναι το άλλοθι της Κυβερνήσεως, κύριε Υπουργέ; Δώστε μου μία εξήγηση.

Δώστε μου μία εξήγηση γιατί θα ήταν πράξη έλλειψης ευθύνης να μας δώσετε το κείμενο. Δώστε μου μία εξήγηση και πείτε την εδώ στη Βουλή των Ελλήνων μπροστά γιατί θα πρέπει να είναι ανευθύνο, να ενημερωθεί σε βάθος η Βουλή για να μπορεί και να τοποθετηθεί.

Θα κλείσω και για κάτι άλλο. Μία σοβαρή εξωτερική πολιτική,

κύριε Υπουργέ, ενώνει τις δυνάμεις της. Και όταν λέω ενώνει τις δυνάμεις της, χρησιμοποιεί το σύνολο των εθνικών δυνάμεων της χώρας. Και το σύνολο των εθνικών δυνάμεων της χώρας είμαστε και εμείς οι Βουλευτές, κύριοι συνάδελφοι. Και δεν βλέπω εδώ πέρα κανέναν από τους συναδέλφους –είναι μόνο η κα Δαμανάκη– οι οποίοι βρίσκονται στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Το να έχετε ένα δυναμικό, το οποίο να μπορεί να υπερασπιστεί εκείνη την ώρα τη σωστή θέση, το οποίο να μπορεί να κάνει κριτική στο Βέλο π.χ. Υπουργό Εθνικής Άμυνας, είναι συν, κύριε Υπουργέ. Και κάποτε πρέπει να αντιληφθεί και το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών ότι η Βουλή των Ελλήνων έχει και εκείνη δύναμη, οι οποίες θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στον κοινό στόχο. Αλλά με τη μυστική δημοκρατία, με την αλαζονεία την οποία επιδεικνύετε και με τον τρόπο με τον οποίον χειρίζεστε τα θέματα, τα αποτελέσματα θα είναι άσχημα για την Ελλάδα. Και θα είναι μη αναστρέψιμα, κύριοι συνάδελφοι.

Το ότι σήμερα η υπόθεση είναι δῆθεν μόνο οι Πέτερσπεργκ αρμοδιότητες, ότι θα έχουμε μόνο τις αρμοδιότητες εκείνες, δεν κοροϊδεύει κανέναν. Όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι μιλάμε για το κύτταρο του ευρωπαϊκού στρατού, για τον πυρήνα του ευρωπαϊκού στρατού. Αύριο, δηλαδή, αυτό θα εξελιχθεί και θα προχωρήσει.

Ορθώς σας είπα πριν ο κ. Μολυβιάτης ότι όταν το καταλαβαίνουν οι Τούρκοι θα περίμενε κανείς από ένα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από μία ελληνική Κυβέρνηση, να το καταλάβει και εκείνη και να αντιδράσει έγκαιρα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Υπάρχει ένα ζήτημα και διαδικαστικό και πολιτικό. Γιατί η Κυβέρνηση δεν ενημέρωσε τα κόμματα, την αρμόδια επιτροπή της Βουλής για τις εξελίξεις στο όλο θέμα; Γιατί δεν έδωσε –και δεν δίνει– το κείμενο; Θα παρακαλούσα, πέρα από το κείμενο που θα έπρεπε να δοθεί, να μας πείτε εάν υπάρχει κάποια εξέλιξη στο ΝΑΤΟ.

Χθες υπήρχε η Σύνοδος των Υπουργών του ΝΑΤΟ. Ασχολήθηκε με αυτό το θέμα το ΝΑΤΟ; Κατέληξε σε κάποια απόφαση σε σχέση με το αντικείμενο της επερώτησης; Ποια είναι η εξέλιξη από την πλευρά του ΝΑΤΟ ως Οργανισμού; Όχι το τι έκανε μόνο η Αγγλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Υπάρχει, λοιπόν, όχι απλώς μία έλλειψη δημοκρατικής ευαισθησίας και σωστής λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος, που είναι υποχρέωση της Κυβέρνησης, αλλά –και θα προχωρήσω ακόμη περισσότερο– δείχνει και τις προθέσεις της Κυβέρνησης. Μια κυβέρνηση η οποία θέλει να υπερασπιστεί σε μία δύσκολη στιγμή τα εθνικά μας συμφέροντα, τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας, επιζητεί συμμάχους, επιζητεί συναίνεση. Αυτό προϋποθέτει πλήρη ενημέρωση των κομμάτων και της Βουλής. Ένας ο οποίος θέλει να τα κουκουλώσει, ο οποίος θέλει να κάνει συμβιβασμό που θα προκαλέσει αντιδράσεις στο εσωτερικό της χώρας, οδηγείται στην τακτική τη δική σας, της απόκρυψης των κειμένων, της απόκρυψης των εξελίξεων, στο να κρύβετε τις προθέσεις, στο να καλύπτεστε πίσω από γενικόλογους και να μη λέτε καθαρά, θα βάλουμε βέτο.

Η δική μας ανησυχία οφείλεται και σε αυτά τα σημεία, τα οποία ανέφερα, αλλά οφείλεται και σε μία γενικότερη πείρα που έχουμε ως κόμμα από τη συμπεριφορά της Κυβέρνησης. Δηλαδή, δεν είναι το μόνο ζήτημα. Δεν έχει πει «όχι» σε τίποτα μέχρι σήμερα. Ένα «όχι» δεν έχει πει στους συμμάχους και στους Αμερικανούς και στους Ευρωπαίους ακόμα και όταν πρόκειται για ζητήματα σοβαρότατα για την Ελλάδα.

Απλώς θα υπενθυμίσω, πέρα από αυτό που ειπώθηκε για τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση και το άρθρο 5, που δεν μας προστατεύουν, τι έγινε το 1999 με τη Σύνοδο του ΝΑΤΟ στην Ουάσιγκτον που καθορίστηκε το νέο δόγμα, η δράση εκτός συνόρων. Ούτε εκεί εξασφαλίστηκε η υπεράσπιση της Ελλάδας σε περίπτωση απαράδεκτων διεκδικήσεων της Τουρκίας. Λειτουργήσαμε το υποστρατηγείο της Λάρισας χωρίς καθορισμό χώρου επι-

χειρῆσιν της ευθύνης. Παραχωρήσαμε στο ΝΑΤΟ τον αεροπορικό επιχειρησιακό έλεγχο στο Αιγαίο. Έχουμε το ανακοινωθέν της Μαδρίτης που μπαίνουν τα ζητήματα των ζωτικών συμφερόντων της Τουρκίας, έχουμε τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης που λειτουργούν και αξιοποιούνται επιλεκτικά υπέρ της Τουρκίας. Αυτή είναι η κατάσταση.

Και όχι μόνο αυτό. Ενώ ξέρετε πως υπάρχει το πρόβλημα ότι η Τουρκία θέλει να έχει λόγο, με όλες τις συνέπειες για τα σύνορα, για τα κυριαρχικά δικαιώματα σε σχέση με τον ευρωστράτο και έως πού είναι τα όρια της άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης –θέλει να έχει λόγο και το έχει κατακτήσει, δεν έχει θεσμοθετηθεί ακόμα, αλλά το έχουν αποδεχθεί οι ισχυρές δυνάμεις, οι περισσότερες χώρες, τουλάχιστον σύμφωνα με τους Βέλγους που προεδρεύουν- αμέσως σπεύσαμε να πούμε τα εξής:

(Στο σημείο αυτό των Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ)

Θέλετε ευρωστράτο; Δεν θα σας δώσουμε τρεις χιλιάδες πεντακάσια σύμφωνα με το μέγεθος της χώρας, το υπερκεράσαμε, να σας δώσουμε τα πάντα να σας δώσουμε έξι χιλιάδες πεντακάσια και πάνω από το μέγεθος της χώρας, περισσότερα αεροπλάνα, πλοία και οπλικά συστήματα.

Ακόμα και όταν θέλετε να διαπραγματευτείτε κρατάτε ορισμένα όπλα στη φαρέτρα σας. Όλα δείχνουν, λοιπόν, ότι οδηγούμαστε στο εξής: Να βρεθεί μια λύση η οποία να ικανοποιεί την Τουρκία και να βρεθεί τρόπο, διάφορες ερμηνείες, το έχουμε αντιμετωπίσει και στο παρελθόν αυτό το πρόβλημα, την τακτική σας να δίνετε τέτοια ερμηνεία ότι ικανοποιείται και η Ελλάδα, ότι προστατεύονται τα συμφέροντα. Εκεί πάμε. Αυτό δείχνει όλη η προηγούμενη συμπεριφορά σας και η στάση σας, το πώς χειρίζεστε το συγκεκριμένο ζήτημα.

Εμείς έχουμε διαφορετική άποψη και για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για τον ευρωστράτο και έχουμε ιδεολογικές και πολιτικές διαφωνίες. Πιστεύουμε ότι αυτός ο ευρωστράτος θα χρησιμοποιείται για την επιβολή της νέας τάξης πραγμάτων και όχι στο όνομα της διευθέτησης των κρίσεων ή της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εξ άλλου έχει μεγάλη πείρα ο ελληνικός λαός και όλοι μας έχουμε πείρα και τα συζητάμε μεταξύ μας, όταν δεν είναι δημόσια η συζήτηση.

Αλλά παρά αυτές τις γενικότερες διαφωνίες, εδώ πρέπει να βγουν μόνιμα συμπεράσματα και από το ΠΑΣΟΚ και από την Κυβέρνηση, αλλά και από τη Νέα Δημοκρατία, αν πράγματι αυτή η περίφημη Ευρωπαϊκή Ένωση φτιάχτηκε για να υπερασπίζεται τα δικαιώματα της κάθε χώρας ιδιαίτερα των μικρών χωρών, εάν είναι μια ένωση που στηρίζει τις δημοκρατικές ελευθερίες κλπ. Στις 13 του μηνός δεν θα υπογραφεί μόνο αυτό που αφορά την Ελλάδα και την Τουρκία για τον ευρωστράτο. Θα υπάρχει και ο ευρωτρομονόμος και το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Προχωράμε και σε τέτοιες ρυθμίσεις.

Υπάρχει ένα ερώτημα. Όσοι θεωρούν ότι είναι μονόδρομος η Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι είναι μονόδρομος το ΝΑΤΟ, όλες αυτές οι πολιτικές δυνάμεις εκ των πραγμάτων όταν στριμωχτούν τα πράγματα μπαίνουν στο δίλημμα να κακοκαρδίσουμε τους συμμάχους; Να πούμε όχι ή να δεχθούμε ένα συμβιβασμό που θα είναι σε βάρος της χώρας μας; Και θα φτάσουμε στο σημείο να αντιμετωπίζουμε το δίλημμα: Απομόνωση στο συγκεκριμένο ζήτημα ή ένας καλός συμβιβασμός που να ικανοποιεί και την Ελλάδα και την Τουρκία;

Δεν υπάρχει δυνατότητα συμβιβασμού. Ή η Τουρκία θα έχει λόγο για τις επιχειρησιακές και ίσως για το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων του οργάνου εκείνου που θα αποφασίζει να κάνει ο ευρωστράτος κάποιες ενέργειες οπότε θα έχει και βέτο, οπότε θα εξαιρούνται και περιοχές της χώρας μας, είτε δεν θα έχει λόγο. Ενδιάμεσες λύσεις δεν υπάρχουν.

Εμείς μένουμε σταθεροί στην άποψη ότι χρειάζεται να βάλουμε καθαρά βέτο. Και θα σας ελέγξουμε με βάση αυτό το σημείο. Βεβαίως καταλαβαίνουμε ότι οι συσχετισμοί δεν είναι ευνοϊκοί. Πρέπει να σηκώσετε το ανάστημά σας. Δεν μας έχετε δείξει τέτοια δείγματα μέχρι σήμερα. Ελπίζω να το πράξετε μ' αυτήν την ευκαιρία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα αποκτήσει ανάστημα. Δεν γίνεται αυτό από τη μια μέρα στην άλλη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» για τα «εκατόν ογδόντα χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση» σαράντα δύο μαθητές και τσσερις συνοδοί δάσκαλοι από το 2ο Δημοτικό Σχολείο Μοσχάτου της Αθήνας.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κα Δαμανάκη έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Η Νέα Δημοκρατία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την επερώτησή της σήμερα αναδεικνύει στην Εθνική Αντιπροσωπεία ένα μείζον θέμα. Το θέμα είναι πάρα πολύ σημαντικό. Έχω τη γνώμη ότι δεν αφορά μόνο τα θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων, των ελληνοτουρκικών διαφορών εάν θέλετε και τον τρόπο με τον οποίο θα παίρνονται οι αποφάσεις για τον ευρωστράτο όσον αφορά τα δικά μας ευρύτερα εθνικά συμφέροντα.

Το θέμα είναι πολύ μεγαλύτερο, γιατί κατά την άποψή μου αφορά συνολικά την προοπτική της ευρωπαϊκής άμυνας και του ευρωστρατού. Η τελευταία αντιαμερικανική πρωτοβουλία πιστεύουμε ότι δεν έχει σχέση μόνο με τα συμφέροντα της Ελλάδας και της Τουρκίας, αλλά έχει γενικότερους, πολύ σημαντικούς στόχους, που υπερβαίνουν, αν θέλετε, τα δικά μας θέματα. Νομίζω ότι απέναντι σ' αυτές τις εξελίξεις πρέπει να τοποθετηθούμε πολύ συγκεκριμένα και αυτό αφορά πρωτίστως την Κυβέρνηση, η οποία γενικολογεί και δεν τοποθετείται σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Να θέσουμε όμως τα θέματα από την αρχή. Δεν νομίζω ότι σ' αυτήν την Αίθουσα χρειάζεται να γίνει μια γενικότερη αναδρομή για την εξέλιξη της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής, Άμυνας και Ασφάλειας. Όσοι είμαστε εδώ σήμερα παρακολουθούμε τα θέματα αυτά και γνωρίζουμε τις εξελίξεις. Οι Έλληνες πολίτες, παρότι δεν είναι πολύ ενημερωμένοι για τα ευρωπαϊκά θέματα, γνωρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει μέχρι στιγμής Κοινή Εξωτερική Πολιτική Άμυνας και Ασφάλειας, αλλά προσπαθεί να αποκτήσει, κάνει κάποια βήματα. Αυτή είναι η αίσθησή της κοινής γνώμης κι αυτό αντανακλά την πραγματικότητα.

Τοποθέτησε έναν εκπρόσωπο, τον κ. Σολάνα, επικεφαλής της εκπροσώπησης για την άμυνα και την ασφάλεια και τώρα κάνει κάποια βήματα με την περίφημη υπόθεση του ευρωστρατού. Δεν πρόκειται ακριβώς για ευρωστράτο, κύριε Πρόεδρε, ο όρος είναι λάθος. Πρόκειται για μία δύναμη, όπως λένε, ταχίας επέμβασης, η οποία ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες στρατιωτικές αποστολές.

Είναι όμως γεγονός –το θέτω αυτό, γιατί κατά τη γνώμη μου εδώ βρίσκεται η αιτία των εξελίξεων που συζητάμε– ότι αυτή η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αντιμετωπίζεται απ' όλα τα κράτη-μέλη και απ' όλους τους πολιτικούς και θεσμικούς παράγοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Είναι γεγονός ότι υπήρξαν και υπάρχουν εντονότερες αντιδράσεις από τους λεγόμενους ατλαντιστές στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι ουδέποτε είδαν με καλό μάτι αυτήν την προσπάθεια και το βλέπουμε αυτό στα διεθνή Σώματα, όπου συμμετέχουμε. Γίνεται συγκεκριμένη προσπάθεια σήμερα στα πλαίσια και της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προσδεθεί η ευρωπαϊκή άμυνα πλήρως στο άρμα του ΝΑΤΟ.

Έχω τη γνώμη, κι αυτό θέλω ιδιαίτερα να το τονίσω, ότι η τελευταία αγγλοαμερικανική πρωτοβουλία έχει αυτόν ακριβώς το στόχο. Γίνεται προσπάθεια να προσδεθεί η ευρωπαϊκή άμυνα και στο μέλλον στα ΝΑΤΟϊκά γκράντζα. Αυτός είναι ο μείζον στόχος, που έχει και τις συνέπειες, στις οποίες θα αναφερθώ. Αυτό είναι το πρώτο θέμα που ήθελα να θέσω και στο οποίο η Κυβέρνηση πρέπει να τοποθετηθεί ευθέως. Η ευρωπαϊκή άμυνα πρέπει να μείνει ευρωπαϊκή. Εάν ξεκινήσουμε από τη λογική ότι μπορεί να εμπλέκεται και το ΝΑΤΟ στο πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις, τότε τα πράγματα δεν θα οδηγηθούν σε καλό δρόμο.

Βεβαίως υπάρχουν αντιδράσεις στο θέμα αυτό και στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά έχει επέλθει ένας συμβιβασμός –σ' αυτόν το συμβιβασμό θέλω να μείνω– και η Ευρώπη

προχωρά με συμβιβασμούς. Δεν είναι εδώ ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος να με ακούσει, αλλά εγώ θα επιμεινών ότι η Ευρώπη προχωρά με συμβιβασμούς, αλλά και οι συμβιβασμοί, εν πάση περιπτώσει, είναι ο δρόμος που έχουμε. Εκτός αν πούμε ότι η Ελλάδα θέλουμε να είναι εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός NATO ή δεν ξέρω τι άλλο.

Ο συμβιβασμός που είχε επιτευχθεί, λοιπόν, ήταν ότι προχωράει η Ευρωπαϊκή Άμυνα και βλέπουμε. Το λέω απλουστευτικά, αλλά αυτή είναι η ουσία. Πάντως δεν προχωράει υπό τη σκέπη του NATO.

Έρχομαι τώρα στα συγκεκριμένα ζητήματα. Η κα Μπακογιάννη και οι άλλοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας έχουν δίκιο σε τούτο, κύριε Υπουργέ. Πράγματι ο Βέλγος Υπουργός Εθνικής Άμυνας εμφανίστηκε ως προεδρεύων Υπουργός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενημέρωσε την κοινοβουλευτική συνέλευση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης ότι υπάρχει κείμενο –δεν μίλησε για άτυπο κείμενο– επί του οποίου έχει επέλθει συμφωνία. Δεν είναι δυνατόν να μη γνωρίζουμε τι ακριβώς περιλαμβάνει το κείμενο, τι διαλαμβάνει και τι συμβαίνει. Νομίζω ότι η Κυβέρνηση οφείλει να ενημερώσει τα κόμματα και να επεξεργαστούμε από κοινού μία στάση αντιμετώπισης του θέματος.

Είναι καλή η εξέλιξη η οποία υπάρχει; Κατά τη γνώμη μου, δεν είναι καλή. Και η Κυβέρνηση πρέπει να πει ευθέως γιατί δεν είναι καλή.

Θα εκτιμήσω την εξέλιξη με βάση αυτά που έχουμε και εμείς από τα δημοσιεύματα. Δεν υπάρχει καμία άλλη ενημέρωση πιο ουσιαστική. Επομένως, δικαιούμαι να χρησιμοποιήσω τα δημοσιεύματα.

Η εξέλιξη δεν είναι καλή, διότι δεν λείπει απλά, κύριε Υπουργέ, αυτό που στο κάτω-κάτω το συζητάγαμε καιρό στα ευρωπαϊκά Σώματα και θα μπορούσε κανείς να το συζητήσει, ότι δηλαδή η Τουρκία θα έχει λόγο στη χρήση NATOϊκών δυνάμεων στο βαθμό που χρησιμοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εφόσον μιλούμε για χρήση NATOϊκών δυνάμεων και η Τουρκία είναι μέλος του NATO, θα μπορούσε κανείς να πει ότι η Τουρκία θα πρέπει να λαμβάνει μέρος στις αποφάσεις με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Εάν όμως το κείμενο διαλαμβάνει αυτά τα οποία βλέπουν το φως της δημοσιότητας ότι εξαιρούνται από τις αρμοδιότητες, από την ομπρέλα μέσα στην οποία θα λειτουργεί η Δύναμη Ταχείας Επέμβασης, οι ενδοNATOϊκές συγκρούσεις, αυτό επιτρέψτε μου να πω ότι είναι κάτι τελείως διαφορετικό.

Δεν αντιλαμβάνομαι πώς είναι δυνατόν το NATO να επιβάλει στην Ευρωπαϊκή Ένωση το πού θα χρησιμοποιεί τη Δύναμη Ταχείας Επέμβασης. Εδώ κατά τη γνώμη μου, οι αποφάσεις είναι σε ευθεία αντίθεση με τις αποφάσεις της Νίκαιας. Επομένως η Κυβέρνηση από θέση και ευρωπαϊκή και έτσι πρέπει το θέμα να αναδειχθεί, κύριε Υπουργέ, όχι ως Ελληνοτουρκική διαφορά, πρέπει να αναδείξει τις πολύ κακές συνέπειες που θα υπάρχουν.

Όλα αυτά όμως, μπορούμε να τα συζητήσουμε συγκεκριμένα στο βαθμό που η Κυβέρνηση θα ενημερώσει τα κόμματα μ' έναν τρόπο που θα επιτρέπει και στα κόμματα να έχουν μια ουσιαστική γνώμη. Το να λέμε γενικά ότι όλοι εργαζόμαστε για το εθνικό συμφέρον, κατά τη γνώμη μου δεν λύνει το πρόβλημα.

Η ελληνική πολιτική ζωή, τουλάχιστον στα θέματα εξωτερικής πολιτικής, έχει προχωρήσει, έχει κάνει τα βήματα. Σήμερα όλοι εδώ λέμε ότι εργαζόμαστε για το κοινό εθνικό συμφέρον. Όμως ο καθένας έχει την άποψή του και το δικό του τρόπο. Υπάρχει, λοιπόν, ένα θέμα που πρέπει να δούμε.

Βεβαίως, υπάρχει και ένα δεύτερο πρόβλημα το οποίο ετέθη από τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας, αλλά εγώ θέλω να το επαναλάβω μ' έναν άλλο τρόπο. Πώς φτάσαμε ως εδώ; Βεβαίως πάρθηκε μια απόφαση αγγλο-αμερικανο-τουρκική και υπάρχει ένα κείμενο που εκφράζει αυτές τις χώρες κατ' αρχήν, αλλά δεν ξέρω κατά πόσο η ελληνική Κυβέρνηση –και λέω ότι δεν ξέρω, γιατί θέλω να είμαι ακριβής– ήκτισε όλες τις δυνατότητες που υπήρχαν για να μεσολαβήσει στις εξελίξεις, ώστε να μη φτάσουμε ως εδώ. Βεβαίως το κείμενο δεν είναι αυτήν τη στιγμή ένα κείμενο το οποίο έχει τη σφραγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλά όπως ξέρετε και μετά τα γεύματα του Λονδίνου

και τις εξελίξεις που είχαμε και για το θέμα της τρομοκρατίας, όλοι πια στην Ευρώπη έχουμε οδηγηθεί σε μια κατάσταση όπου λίγο-πολύ, έχουμε αντιληφθεί ότι κάποιες αποφάσεις παίρνονται μέσα σε κάποια κλειστά κλαμπ, είτε το θέλουμε είτε όχι. Βεβαίως είμαστε εναντίον της θεσμικής λειτουργίας της Ευρώπης με δύο ταχύτητες κλπ., αλλά επειδή αυτά συμβαίνουν, το ερώτημα είναι πώς φτάσαμε έως εδώ. Έστω να δούμε τι θα κάνουμε από δω και πέρα.

Κύριε Πρόεδρε, για να μη λέω πολλά, νομίζω ότι το θέμα είναι σαφές. Η Κυβέρνηση οφείλει να ενημερώσει. Μπορεί το κείμενο να είναι άτυπο, αλλά όταν εν πάση περιπτώσει το τουρκικό υπουργικό συμβούλιο, ο Βέλγος Υπουργός, ενημερώνει τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση αυτό δεν σημαίνει ότι το κείμενο πια έχει σκεπαστεί μ' ένα μανδύα έτσι απόλυτης μυστικότητας και δεν μπορεί να το μάθει η ελληνική Βουλή. Θα μπορούσαμε ενδεχομένως οι συνάδελφοι στην Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση που μετέχουμε, να ζητήσουμε το κείμενο από το Βέλγο Υπουργό και να μας το δώσει.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Βεβαίως.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Απλά θέλω να πω ότι δεν έχουν νόημα όλα αυτά.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ντραπήκαμε να το κάνουμε.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Λέω, λοιπόν, ότι δεν έχουν νόημα όλα αυτά. Από τη στιγμή που έχει γίνει γενικά γνωστό ότι υπάρχει ένα κείμενο, ας το δούμε και ας δούμε από δω και πέρα πώς θα αντιμετωπίσουμε το θέμα. Και η αντιμετώπιση κατά τη γνώμη μου είναι μια.

Το κείμενο δεν αφορά τις ελληνοτουρκικές διαφορές. Αφορά το μέλλον της ευρωπαϊκής άμυνας. Η Ευρώπη πρέπει να επιμείνει στις αποφάσεις της Νίκαιας, όπου το NATO δεν μπορεί να εμπλέκεται. Κατά συνέπεια, να συζητήσουμε και με τους εταίρους και με την Τουρκία το πώς το NATO θα αποφασίζει στα πλαίσια του NATO και να συζητήσουμε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης τι θα κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση με την άμυνά της.

Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Τουρκία δεν μπορεί να έχει λόγο.

Νομίζω ότι, εάν κινηθούμε σε μία τέτοια γραμμή, θα έχουμε την υποστήριξη και κάποιων άλλων δυνάμεων, έτσι ώστε η Ελλάδα να μην εμφανιστεί στο Λάακεν απομονωμένη και να μπορέσει κατά το δυνατόν να επηρεάσει τις εξελίξεις προς έναν καλύτερο δρόμο για την ευρωπαϊκή άμυνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Δυστυχώς, γόρδιος δεσμός. «Αιμομιξίες» μεταξύ οργανισμών.

Ο κ. Ακριβάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, και χθες και προχθές πολλοί συνάδελφοι, μεταξύ των οποίων κι εγώ, αναφερόμουν στην απουσία των Υπουργών στη συζήτηση των διαφορών επερωτήσεων. Σήμερα θα έλεγα, όμως, ότι ήταν άκαιρη αυτή η «επίθεση» που έγινε κατά του Υπουργού Εξωτερικών, ο οποίος δεν είναι παρών σήμερα στην Αίθουσα και άδικη, γιατί είναι γνωστό ότι αυτές τις ώρες που ο κ. Πούτιν έχει διάφορες επαφές στην Ελλάδα...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Τον συνοδεύει στην Ακρόπολη! Του κάνει το διερμηνέα!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Οπωσδήποτε, κύριε Πρόεδρε, είναι αναγκαία η παρουσία του Υπουργού των Εξωτερικών κοντά στον Πρόεδρο της Ρωσίας. Πώς να το κάνουμε; Δεν είναι δα και η πρώτη φορά που στην Αίθουσα αυτή απολείπεται από τη συζήτηση επερωτήσεων ο οποίος Υπουργός.

Εν πάση περιπτώσει, ο αναπληρωτής Υπουργός ήρθε να εκπροσωπήσει την Κυβέρνηση και νομίζω ότι την εκπροσώπησε με απόλυτη επιτυχία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μα, η επερώτηση απευθύνεται και στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Και αυτός απών;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Θα έλεγα ότι γι' αυτά που είπε ο κύριος Υπουργός και για τον τρόπο που τα είπε, ήταν άδικες οι πολλές διακοπές που του κάνατε.

Κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, θα ήθελα απλώς να πω ότι θα δείτε –όχι στη σημερινή συνεδρίαση– ότι όλοι εμείς του ΠΑΣΟΚ, παρακολουθούμε όλες τις ομιλίες σας χωρίς να

διακόπτουμε ποτέ. Έχει γίνει πλέον καθεστώς, όποιος ομιλητής του ΠΑΣΟΚ ανεβαίνει στο βήμα, να δέχεται καταϊγισμό διακοπών. Αυτό δεν νομίζω ότι προάγει το κοινοβουλευτικό έργο και δεν τιμά όλους εμάς που κοπτόμαστε για το κύρος του Κοινοβουλίου και του Βουλευτή.

Ο κύριος Υπουργός με μία σεμνότητα και μία τεχνοκρατική, αν θέλετε, αντίληψη, μίλησε στη Βουλή χωρίς εξάρσεις και κορώνες. Δεν χρειαζόταν, λοιπόν, να υπάρχουν όλες αυτές οι διακοπές. Και εν πάση περιπτώσει, δεν είπα τίποτα υπερβολικό, εν αντιθέσει με κάποιους αγορητές της Νέας Δημοκρατίας –δεν το λέω αυτό για τον κ. Μολυβιάτη που πάντα εμπειριστατωμένα και σωστά μιλάει στη Βουλή- που χρησιμοποίησαν κάποιες ακραίες εκφράσεις, όπως: «Η ανίκανη Κυβέρνηση», «Η επιπόλαιη Κυβέρνηση, που μας οδηγεί στην καταστροφή κλπ.». Δεν νομίζω ότι σε ένα τέτοιο πράγματι σοβαρό θέμα, που πολύ καλά έκανε η Νέα Δημοκρατία και το έφερε στο Κοινοβούλιο, χρειάζονται αυτές οι εκφράσεις.

Ο κύριος Υπουργός ανέφερε αρκετά στοιχεία σχετικά με την πορεία της εξωτερικής πολιτικής της Κυβέρνησης, που σε γενικές γραμμές είναι απολύτως επιτυχημένη και πολύ απέχει από το να χαρακτηρίζεται επιπόλαιη, ανίκανη και οτιδήποτε άλλο.

Έρχομαι να πω και δύο κουβέντες για το θέμα. Ίσως πράγματι να υπάρχει ένα έλλειμμα ενημέρωσης, αλλά όπως αντιλήφθηκα το θέμα, πρόκειται περί μίας μονομερούς πρωτοβουλίας που πήρε η Μεγάλη Βρετανία σε σχέση με την Τουρκία. Ειλικρινά δεν ξέρω εάν έπρεπε η Κυβέρνηση να ενημερώσει τα κόμματα και την Εθνική Αντιπροσωπεία για όποια ενημέρωση είχε και η ίδια.

Αυτή η πρωτοβουλία της Μεγάλης Βρετανίας, που ασφαλώς υποβοηθάει και από τις Ηνωμένες Πολιτείες, συνομολογείται από όλους τους ομιλητές, όπως άκουσα, ότι ήταν άτυπη. Δεν υπήρξε εξουσιοδότηση ούτε από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε από πλευράς NATO να αναλάβει η Μεγάλη Βρετανία αυτήν την πρωτοβουλία. Αποτέλεσμα αυτής της πρωτοβουλίας ήταν η σύνταξη κάποιου άτυπου εγγράφου. Τίποτα δεν είναι οριστικό.

Ο κύριος Υπουργός δεν είπε ότι είναι ευτυχής για την εξέλιξη αυτής της διαδικασίας.

Δεν ισχυρίστηκε κάτι τέτοιο. Ούτε εγώ λέω ότι αυτό που επετεύχθη, το άτυπο έγγραφο σ' αυτήν την προδικασία ας την πω έτσι –ίσως να μην είναι και ευτυχής η έκφραση- ότι είναι ευτυχισμένος ο κύριος Υπουργός γιατί έγινε αυτό. Όχι. Δεν ισχυρίστηκε κάτι τέτοιο. Γι' αυτό είπα, δεν είπε ο κύριος Υπουργός κάποιες υπερβολές. Έβαλε στις σωστές του διαστάσεις το θέμα. Και οι σωστές διαστάσεις ποιες είναι; Άτυπη πρωτοβουλία, άτυπο έγγραφο και θα έρθει προς συζήτηση όχι το έγγραφο, οι σχέσεις Τουρκίας, Ευρωπαϊκής Ένωσης, NATO να συζητηθούν και να ληφθούν αποφάσεις.

Επομένως, θα έλεγα και εγώ ότι είναι πολύ πρόωγη αυτή η κραυγή αγωνίας –αγωνία βεβαίως να υπάρχει, άγχος να υπάρχει- αυτή η κραυγή απογοήτευσης που υπήρξε από πολλούς συναδέλφους.

Ρωτήθηκε ο κύριος Υπουργός πάλι από την κα Μπακογιάννη τι θα υποστηρίξει η ελληνική Κυβέρνηση. Μα το είπε δυο φορές και είναι σαφέστατο. Θα υποστηρίξει τα συμφωνηθέντα στη Νίκαια και δεν πρόκειται να δεχθεί παραχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων. Τι άλλη απάντηση να δώσει; Αυτά δεν ικανοποιούν τη Νέα Δημοκρατία και όλα τα κόμματα; Αυτή είναι η θέση της Κυβέρνησης.

Τώρα, κάτι άλλο –το δέχομαι εγώ αυτό- λέει το έγγραφο αυτό το περίφημο, το άτυπο. Εντάξει. Το λέει. Δεν είμαστε ευτυχείς, αλλά αυτό θα το πολεμήσουμε. Αυτό είπε η Κυβέρνηση.

Κάνουμε κοινοβουλευτικό έλεγχο σήμερα. Ελέγχεται η Κυβέρνηση για πράξεις και παραλείψεις της. Τι παρέλειψε η Κυβέρνηση να κάνει στη διαδικασία των άτυπων διαπραγματεύσεων –στις οποίες δεν εκλήθη βεβαίως η Ελλάς- Μεγάλης Βρετανίας-Τουρκίας; Έχετε καμία πληροφόρηση ότι παρέλειψε η Κυβέρνηση να κάνει κάτι που δεν έκανε ή έκανε κάτι που δεν έπρεπε να κάνει; Πείτε το μας να το μάθουμε. Αλλά αόριστα η Κυβέρνηση είναι ανίκανη, η Κυβέρνηση είναι επιπόλαιη δε νομίζω ότι χρήζει απαντήσεως. Γι' αυτό θα έλεγα να αναμένουμε τις

εξελίξεις όπως είπε και ο κύριος Υπουργός και σ' αυτό το συγκεκριμένο θέμα και μη βγάζουμε πρόωρα συμπεράσματα γιατί δεν αποκλείεται και σεις που άγχεσθε και εμείς αγχώμεθα να διαφυστούμε για τα ενδεχόμενα δυσάρεστα συμπεράσματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Η Νέα Δημοκρατία σήμερα με πληρότητα και με δύναμη υπεστήριξε τις απόψεις της και δεν πρόκειται να μπω στην ουσία του θέματος. Θα κάνω μερικές γενικότερες παρατηρήσεις που αναφέρονται κυρίως στο ρόλο του Κοινοβουλίου και στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει η Κυβέρνηση το Κοινοβούλιο.

Κύριε Ακριβάκη, το σημειώσατε πριν από μένα. Χθες και προχθές όλοι εδώ μέσα μείναμε σύμφωνοι ότι είναι ντροπή για το ελληνικό Κοινοβούλιο και αποτελεί περιφρόνηση του Κοινοβουλίου να μην παρίστανται οι Υπουργοί. Σήμερα, δοκιμάσατε να δικαιολογήσετε τον απόντα Υπουργό των Εξωτερικών.

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, με κάθε ειλικρίνεια θα σας πω το εξής: Χθες το βράδυ μιλώντας με έναν Υπουργό σε κοινωνική εκδήλωση –στο γεύμα του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τιμήν του Πούτιν- ρώτησα πού θα βρίσκεται αύριο ο Υπουργός των Εξωτερικών. Μου είπαν ότι θα είναι στο εξωτερικό. Και πάλι δεν το θεώρησα επαρκή δικαιολογία για να μην παρίστανται σήμερα σε ένα τέτοιο θέμα. Δεν πίστευα στα αυτιά μου όταν άκουσα ότι είναι στην Αθήνα και δεν έρχεται εδώ. Τι παριστάνει; Τον Τσιτσερόνη του Πούτιν παριστάνει ο Γεώργιος Παπανδρέου;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Είχε συνάντηση με τον Πρωθυπουργό ο Πούτιν. Δεν θα ήταν μαζί ο Υπουργός των Εξωτερικών;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Ακριβάκη, θα ήθελα να πω ότι απλώς δείχνει πανικό και έλλειψη θάρρους. Και αυτό μεν τον χαρακτηρίζει άσχημα τον ίδιο –εγώ δεν θα μιλήσω προσωπικά εναντίον του- δεν δέχομαι όμως την περιφρόνηση του Κοινοβουλίου.

Κύριε Πρόεδρε, και άλλοτε έχω επισημάνει σ' αυτήν τη Βουλή τον τρόπο με τον οποίο συζητά η τουρκική εθνοσυνέλευση τα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Θα εδέχτο ποτέ η τουρκική εθνοσυνέλευση τέτοια μεταχειρίση από τη Κυβέρνηση; Γιατί τη δέχεσθε, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ; Δεν προσβάλλει το Κοινοβούλιο όταν σε ένα μέγα θέμα που άπτεται της ασφάλειας της χώρας η Κυβέρνηση απουσιάζει;

Να με συγχωρήσετε, κύριε Υπουργέ, που παρίστασθε, εσείς είστε και καινούριος και καμία σχέση δεν έχετε με την εξωτερική πολιτική. Αναγνώσατε αυτά που σας έγραψαν, αλλά δεν έγινε διάλογος, κύριε Πρόεδρε.

Και ακόμη, δεν δέχομαι τη μυστικότητα που τηρείται από την πλευρά της Κυβέρνησης. Αν ήμαστε εμείς Κυβέρνηση και είχαμε κάνει αυτά που έγιναν, φαντάζεσθε, κύριε Πρόεδρε, τι θα είχε συμβεί; Θα είχε ξεσηκωθεί ολόκληρο το Κοινοβούλιο και θα μας έλεγε ότι πουλάμε την Ελλάδα και ότι αγνοούμε τα εθνικά θέματα. Είναι ποτέ δυνατόν το έγγραφο αυτό να μη δίνεται στην Αντιπολίτευση και να πρέπει να γίνει σκόπιμη διαρροή διά μιας πρωινής εφημερίδος για να βεβαιωθεί σήμερα –διότι ουσιαστικά το βεβαίωσε με την όλη του στάση ο παριστάμενος Υπουργός- η αυθεντικότητα του εγγράφου;

Γιατί, κύριε Πρόεδρε, γιατί όλα αυτά; Γιατί η ελληνική Βουλή δεν μπορεί να έχει επιτέλους κάποτε έναν τίμιο διάλογο με την Κυβέρνηση για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, μεγάλα θέματα εξωτερικής πολιτικής;

Από και πέρα εγώ ένα πράγμα θα πω. Η εξωτερική πολιτική πρέπει να έχει πρόβλεψη, δύναμη και θάρρος. Η ελληνική Κυβέρνηση γνώριζε από την αρχή το πρόβλημα που θα εδημιουργείτο, όταν η Ενωμένη Ευρώπη θα προχωρούσε στην Κοινή Πολιτική Ασφαλείας και Άμυνας. Το γνώριζε, κύριε Πρόεδρε, γιατί υπάρχει μια προϊστορία. Γιατί στο NATO δεν είχαμε πετύχει τότε –οι περιστάσεις ήταν τελείως αλλιώς- να μας ασφαλίσει από το ενδεχόμενο απειλής από της πλευράς της Τουρκίας.

Γιατί στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση –ο κ. Μολυβιάτης στη λαμπρά αγόρευση που έκανε το θύμιση- αναγκαστήκαμε εκ των

υστέρων να ζητήσουμε να μπορούμε, διότι το ΠΑΣΟΚ δεν είχε την πρόβλεψη να μπει από την αρχή, επικαλούμενο, όπως έλεγε τότε, τα πυρηνικά όπλα -τελείως ανεδαφική και εσφαλμένη πολιτική τότε- και αναγκαστήκαμε να κάνουμε υποχωρήσεις για να μπορούμε εκ των υστέρων. Και έπρεπε από την αρχή να έχουμε τάξει ως εθνικό μας στόχο ότι δεν θα δεχθούμε να συμβεί το ίδιο όταν η Ενωμένη Ευρώπη θα αποκτούσε αμυντική πολιτική και θα προχωρούσε στον ευρωπαϊκό στρατό.

Εγώ δεν κατάλαβα τι έγινε όλο αυτόν το χρόνο. Ο κ. Γιαννίσης είπε κάτι πολύ βαρύ εις βάρος της Κυβερνήσεως, ότι μετείχε -όπως είπε- σε όλες αυτές τις συζητήσεις. Μα, αν μετείχε σε όλες αυτές τις συζητήσεις, τότε το κείμενο αυτό είναι συμφωνημένο από την ελληνική Κυβέρνηση. Τότε το κείμενο αυτό, πώς βγήκε έτσι; Και γιατί το κείμενο αυτό δεν το δίνετε νωρίτερα τη δημοσιότητα; Και γιατί δεν ζητήσατε, όπως πολύ σωστά σας είπε η κα Μπακογιάννη, και τη βοήθεια όλου του ελληνικού Κοινοβουλίου -και όλες τις εθνικές δυνάμεις να κινητοποιήσετε- για να πετύχετε ένα θετικό αποτέλεσμα;

Μας μίλησε, κύριε Πρόεδρε, ο κ. Ακριβάκης και μας είπε ότι δεν πρέπει να εκβάλουμε κραυγές αγωνίας. Εγώ, κύριε Ακριβάκη, έχω μεγάλη αγωνία, για να μη σας πω πολύ μεγάλη απαισιοδοξία, για το τελικό αποτέλεσμα. Θαύματα δεν γίνονται την τελευταία ώρα στην εξωτερική πολιτική. Όπου πετύχαμε αποτελέσματα τα προετοιμάσαμε. Είχαμε μία συνεπή πολιτική η οποία προετοιμάστηκε. Η Ελλάδα στην απόλυτη απομόνωση δεν αντέχει, το ξέρετε πολύ καλά, όπως το ξέρουν και όλοι οι συνάδελφοι, οι οποίοι παρίστανται σ' αυτήν την Αίθουσα. Κατά συνέπεια κραυγή αγωνίας να και βαριάς αγωνίας αυτή την ώρα, γιατί κινδυνεύει η Ελλάδα να υποστεί μια μεγάλη εθνική ζημιά!

Και αυτό ακριβώς η Νέα Δημοκρατία με την επερώτησή της - η οποία επικαιρώς έρχεται- προβάλλει και αποδεικνύεται ότι η Κυβέρνηση και δεν είναι ικανή να χειριστεί και να προστατεύσει τα εθνικά συμφέροντα και ακόμη, επιπροσθέτως προβάλλει το Κοινοβούλιο με την αντικοινοβουλευτική πολιτική που τηρεί!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Όσον αφορά, κύριε Πρόεδρε, τη σύγκριση του ελληνικού Κοινοβουλίου με την τουρκική εθνοσυνέλευση, δεν δέχομαι ότι υπάρχει τέτοια σύγκριση. Είναι κλάσεις καλύτερο το ελληνικό Κοινοβούλιο από την τουρκική εθνοσυνέλευση!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Υπάρχει μεγαλύτερη κοινοβουλευτική ευαισθησία στην Τουρκία, παρά στην Ελλάδα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Τα υπόλοιπα είναι θέματα πολιτικά, τα οποία θα τα απαντήσουν οι αρμόδιοι Υπουργοί.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Θα μας απαντήσει ο κύριος Υπουργός;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Η διαδικασία είναι να πάρει το λόγο τώρα ο κ. Μολυβιάτης. Ο Υπουργός θα κλείσει. Θα πάρει το λόγο ο κ. Μολυβιάτης, θα μιλήσουν...

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Άρα εγώ θα μιλήσω μετά τον κύριο Υπουργό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κύριος Υπουργός θα απαντήσει, όταν τελειώσουν οι δευτερολογίες των επερωτώντων. Θα απαντήσει ο κύριος Υπουργός και μετά θα απαντήσετε εσείς.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση για να μη συνεχιστεί η συζήτηση με μια λάθος αναφορά του επίτιμου Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκη. Εγώ δεν είπα ότι η Κυβέρνηση συμμετείχε σε όλες αυτές τις διαδικασίες συζήτησης του κειμένου. Εγώ είπα ότι η Κυβέρνηση έχει συμμετάσχει σε όλες τις διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο ΝΑΤΟ και οπουδήποτε αλλού έχουν γίνει συζητήσεις για τα θέματα Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας. Αυτό είπα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το διορθώνετε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Όχι δεν το διορθώνω. Σας παρακαλώ, ήταν σαφές από την αρχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Μολυβιάτη,

έχετε το λόγο και μετρώ το χρόνο σας από την αρχή.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Μετά την παρέμβαση του επίτιμου Προέδρου κ. Μητσοτάκη και την πληρέστατη και πειστικότερη απάντηση της κας Μπακογιάννη στον κύριο Υπουργό, δεν μένουν σε μένα πολλά πράγματα να πω.

Θα μου επιτρέψετε μόνο να θίξω ένα σημείο απ' αυτά που είπε ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός των Εξωτερικών. Είπε ο κ. Γιαννίσης ότι εμείς διαπράττουμε ένα λογικό σφάλμα, αν το κατάλαβα καλά, διότι περίπου δεν αναγνωρίζουμε τα επιτεύγματα της εξωτερικής πολιτικής της Κυβέρνησης και δεν την κρίνουμε από τα αποτελέσματά της.

Είμαι βέβαιος ότι η Κυβέρνηση έχει διαπράξει ένα τεράστιο λογικό σφάλμα στην εξωτερική πολιτική της. Η Κυβέρνηση δείχνει με τις πράξεις της, κύριε Πρόεδρε, ότι θεωρεί ως σκοπό της πολιτικής της την απόκτηση εγκωμίων, επαίνων, θα σας πω ακόμη και υποστηρίξεως από τους τρίτους.

Εγώ -και λόγω επαγγελματικής διαστροφής, αν θέλετε- θα είμαι ο τελευταίος που θα αγνοήσω τη σημασία της υποστηρίξεως των τρίτων στην πολιτική μιας χώρας, όπως η Ελλάδα. Αλλά αυτό, κύριε Πρόεδρε, είναι το μέσον. Δεν είναι ο σκοπός. Αναζητάς την υποστήριξη των τρίτων, για να προωθήσεις τις θέσεις σου. Δεν εγκαταλείπεις τις θέσεις σου για να αποκτήσεις την υποστήριξη των τρίτων.

Και γιατί τα λέω αυτά; Θα σας αναφέρω μια σειρά από περιστατικά.

Το 1996 στην κρίση των Ιμίων ποια ήταν η μονομερής παραχώρηση της Κυβερνήσεως, κύριε Πρόεδρε; Δέχθηκε μια ρύθμιση η οποία αμφισβητεί ευθέως την κυριαρχία της Ελλάδας πάνω στο έδαφός της. Και αυτό απετέλεσε την αφετηρία της θεωρίας των γκρίζων ζωνών, δηλαδή της επισήμου εδαφικής διεκδικήσεως από την Τουρκία εκατόν πενήντα τριών ελληνικών νήσων, νησιδών και βραχονησίδων, όπως διετύπωσε το αίτημα της Τουρκίας τότε επισήμως ο τότε πρόεδρος της τουρκικής δημοκρατίας.

Το επόμενο έτος, το 1997, στο ανακοινωθέν της Μαδρίτης η Κυβέρνηση εδέχθη ότι η Τουρκία έχει στο Αιγαίο ζωτικά συμφέροντα που αφορούν την ασφάλεια και την κυριαρχία. Δηλαδή, η Κυβέρνηση ξανάνοιξε θέματα τα οποία ήδη είχε λύσει η Συνθήκη της Λοζάνης και η Συνθήκη των Παρισίων.

Το 1998 είχαμε την κρίση των πυραύλων S-300, όπου η Κυβέρνηση αντί να τους πάει στην Κύπρο, μονομερώς και χωρίς ανταλλαγμα τους πήγε στην Κρήτη.

Το 1999 είχαμε το φιάσκο του Οτσαλάν, το οποίο διέσυρε διεθνώς τη χώρα. Και ανεξαρτήτως πάλι από τις προθέσεις της Κυβερνήσεως, εκ του αποτελέσματος η υπόθεση Οτσαλάν ήταν η μεγαλύτερη υπηρεσία που προσέφερε ποτέ η Κυβέρνηση στην Τουρκία. Διότι με την υπόθεση Οτσαλάν η Τουρκία απηλάγη από το μεγαλύτερο εσωτερικό της πρόβλημα, δηλαδή την ένοπλη εξέγερση των Κούρδων, που αν δεν είχε λυθεί αυτό το πρόβλημα η Τουρκία δεν θα μπορούσε να είναι ούτε υποψήφια χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το 1999 έχουμε και το Ελσίνκι, κύριε Πρόεδρε. Το Ελσίνκι έχει τρία σημεία που αφορούν την Ελλάδα. Το ένα είναι η ανακήρυξη της υποψηφιότητας της Τουρκίας, το άλλο είναι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και το τρίτο είναι το Κυπριακό. Το μόνο σημείο που διατυπώνεται με σαφήνεια, είναι η υποψηφιότητα της Τουρκίας. Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό είναι διατυπωμένες κατά τέτοιο τρόπο που ο καθένας τις διαβάζει όπως θέλει.

Εγώ προσωπικά, κύριε Πρόεδρε, επανειλημμένα ρώτησα τον Υπουργό Εξωτερικών μέσα στην Αίθουσα αυτή και στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων πώς ερμηνεύει η ελληνική Κυβέρνηση τη φράση του Ελσίνκι, που λέει ότι «Η Ελλάς και η Τουρκία θα διαπραγματευτούν την επίλυση των μεθοριακών διενέξεων και των συναφών ζητημάτων»;

Η Τουρκία λέει ότι αυτά τα θέματα είναι να νησιά που διεκδικούν, η οχύρωση των νήσων κλπ.

Η ελληνική Κυβέρνηση τι λέει; Ποια είναι αυτά τα θέματα που πρέπει να λύσουμε διά διαπραγματεύσεων; Δεν μας το είπε ποτέ η ελληνική Κυβέρνηση. Ας μας το απαντήσει τώρα ο

κύριος Υπουργός των Εξωτερικών.

Εμείς δεν έχουμε αντίρρηση στην υποψηφιότητα της Τουρκίας γιατί πιστεύουμε ότι πράγματι βοηθάει την υπόθεση των ελληνοτουρκικών σχέσεων η τουρκική προοπτική στην Ευρώπη. Έχουμε αντίρρηση στο ότι από πάνω η Τουρκία επέβαλε και τη θέλησή της. Δηλαδή αποδεχθήκαμε αυτό που επί είκοσι πέντε χρόνια ζητούσε η Τουρκία, τη διαπραγμάτευση του καθεστώτος του Αιγαίου, κύριε Πρόεδρε. Έτσι ερμηνεύει η Τουρκία το Ελσίνκι και έτσι το ερμηνεύει και η Ευρωπαϊκή Ένωση, σιωπούσης της ελληνικής Κυβέρνησης.

Και στο Κυπριακό: Η ασάφεια και εκεί του κειμένου δίνει τη δυνατότητα τέτοιων ερμηνειών.

Είναι πολύ θετική η επάνοδος της Τουρκίας στις συνομιλίες για την αναζήτηση συγκλίσεων. Και είναι προφανές ότι η ευρωπαϊκή προοπτική της Κύπρου αποτελεί τον καταλύτη για την αναζήτηση μιας λύσεως. Αλλά, ας μην θριαμβολογούμε. Πρέπει να περιμένουμε να δούμε προς ποια λύση πάμε, κύριε Πρόεδρε, αν θα υπάρξει δηλαδή εισιτήριο το οποίο πρέπει να πληρώσει η Κύπρος για να μπει στην Ευρώπη. Ας περιμένουμε και ας μη θριαμβολογούμε.

Μας μίλησε ο κύριος Υπουργός για τα επιτεύγματα της Κυβέρνησης στα Βαλκάνια, ότι είναι η καλύτερη ποτέ θέση που είχε η Ελλάδα στα Βαλκάνια. Μα, αγνοεί την πολιτική του Γεωργίου Παπανδρέου για τα Βαλκάνια; Αγνοεί ο κύριος Υπουργός την πολιτική του Κωνσταντίνου Καραμανλή, οι οποίοι προώθησαν και την πολυμερή και τη διμερή συνεργασία στα Βαλκάνια; Ποιες πρωτεύουσες βαλκανικών χωρών επισκέφθηκε ποτέ ο κύριος Πρωθυπουργός; Έτσι καλλιεργούνται οι σχέσεις; Για να μην αναφερθώ και στη Μέση Ανατολή, όπου παραδοσιακά καλή θέση και σχέση είχε η Ελλάδα με τις χώρες αυτές. Ποτέ δεν επισκέφθηκε ούτε μία χώρα ο Πρωθυπουργός –εκτός αν επισκέφθηκε μία και δεν το θυμάμαι– στη Μέση Ανατολή όπου είμαστε ανύπαρκτοι.

Εμείς δεν κρίνουμε την Κυβέρνηση από τις προθέσεις της, την κρίνουμε από τα αποτελέσματα και τα αποτελέσματα είναι αυτά που σας είπα. Φοβάμαι, κύριε Πρόεδρε, ότι η Κυβέρνηση εμπνέεται και διακατέχεται από το σύνδρομο των Ιμίων, δηλαδή από μία φοβία και αυτή είναι εκείνη που οδηγεί σε αυτά τα αποτελέσματα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Θα συμπληρώσω τα όσα είπα στην πρωτολογία μου, ενημερώνοντας την Κυβέρνηση.

Το απόρρητο που στηλιτεύσαμε οι πάντες, κύριε Υπουργέ, ισχύει μόνο για τους Έλληνες Βουλευτές. Οι Τούρκοι Βουλευτές γνωρίζουν άριστα. Σας μεταφέρω ότι συνάδελφοι Τούρκοι Βουλευτής, κα Γκιουλνέκ, στην ομιλία της στη συνέλευση που προαναφέραμε της ΔΕΕ, ανακοίνωσε τα του περιεχομένου και εξέφρασε την ικανοποίηση των Τούρκων Βουλευτών εκ μέρους της τουρκικής αντιπροσωπείας, γνωρίζουσα πλήρως το περιεχόμενο αυτού του κειμένου, το οποίο εσείς αποκρύπτετε επιμελώς και σήμερα ακόμη. Δεν αισθανθήκατε την ανάγκη ούτε καν να το περιγράψετε. Καμία αναφορά ούτε στο δημοσίευμα της εφημερίδας «ΒΗΜΑ», το οποίο μνημονεύει την παράγραφο 12 αυτού του κειμένου.

Ο συνάδελφος κ. Λιάπης και εγώ υποβάλαμε ευθεία ερώτηση στον Υπουργό Αμύνης του Βελγίου, ο οποίος απήντησε, με τον τρόπο του, περί της υπάρξεως αυτού του κειμένου και προανήγγειλε ότι θα γίνει συζήτηση στο Λάακεν, προκειμένου να καταλήξουν κάπου. Και εσείς, παρ' όλα αυτά, σιγή ιχθύος, περιφρονείτε το Κοινοβούλιο και διά του Κοινοβουλίου τον ελληνικό λαό. Αυτή είναι η τακτική σας σήμερα τουλάχιστον.

Δεύτερο θέμα. Ποιος σας είπε ότι σήμερα η Ελλάς πρέπει να έχει αγωνία για να μετάσχει στη ναυτική δύναμη της Μεσογείου, την οποία συνέθεσε η ΔΕΕ, τη EUROMAR FOUR δηλαδή;

Κύριε Υπουργέ, δεν έχετε πάρει είδηση ότι η ΔΕΕ πλέον σχεδόν δεν υπάρχει; Το τελευταίο που απέμεινε, μετά από την απορρόφησή της από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η Κοινοβουλευτική Συνέλευση, η οποία οσονούπω αποθνήσκει λόγω

οικονομικής ασφυξίας. Το γνωρίζετε αυτό. Της έκοψαν τη πίστωση. Θα ζήσει ένα ή δύο χρόνια. Τώρα σκεφθήκατε –και μας το ανακοινώσατε και επίσημα– ότι, όταν θα το αποφασίσετε, θα ξαναεπιδιώξετε να ενταχούμε στην EUROMAR FOUR; Είναι πολύ αργά. Τελείωσε αυτή η δύναμη. Τέλος! Να μην τα λέτε αυτά από του Βήματος της Βουλής και έχετε απέναντί σας Έλληνες Βουλευτές. Μας διαφωτίσατε σήμερα εσείς; Τι θα περάσει από τηλεοράσεως...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΛΥΜΠΕΡΑΚΙΔΗΣ: Δεν το ήξερε αυτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Έχει κανάλι που μεταδίδει τις συνεδριάσεις στον ελληνικό λαό.

Εάν λέτε ότι εμείς λαϊκίζουμε –εάν αυτό παραμένει ακόμα ισχυρισμός σας– ε, θα περάσει και ο λαϊκισμός τότε. Εσείς δεν αγωνιάτε για την ενημέρωση του ελληνικού λαού; Δηλαδή, εγώ στην εκλογική μου περιφέρεια που θα πάω σήμερα, τι θα μεταφέρω απ' όσα εσείς μας είπατε; Μην φαντασθείτε δε πως ανησυχώ μόνο η πλατεία Συντάγματος για όσα λέμε σήμερα. Κάνετε λάθος μέγα.

Τι θα πείτε σήμερα στους Δωδεκανήσιους που θα με ρωτήσουν τι σας είπε ο Υπουργός; Τι θα μεταφέρω κάτω;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ότι θα προστατέψει τα εθνικά συμφέροντα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Πώς θα τα προστατέψει;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Αυτό δεν το είπα. Είναι το μυστικό του!

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Φθάσαμε στο σημείο για ένα τέτοιο θέμα να προκαλεί, δυστυχώς, γέλωτα η στάση της Κυβέρνησεως.

Έχω εδώ πέρα, κύριε Πρόεδρε, σειρά δημοσιευμάτων του αθηναϊκού Τύπου, τις δύο ημέρες που ήταν σε έξαρση η κυκλοφορία της πληροφορίας. Τα διαβάσατε; Θα σας τα διαβάσω εγώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

«Καίει τώρα το μέχρι χθες άτυπο κείμενο». Και το περιγράφουν με μια αναφορά σε εκείνο, κύριοι συνάδελφοι, που αποτελεί, κατά την κρίση μου, και το πιο σημαντικό σημείο από εδώ και πέρα: Το άρθρο 5 της Συνθήκης της ΔΕΕ μεταφέρεται στην ΚΕΠΑΑ. Μας το ανακοίνωσαν επίσημα. Δεν μας είπατε τι θα κάνατε εσείς.

Κατά την εποχή που μπήκαμε στη ΔΕΕ –πολύ καλά είπε ο κ. Μολυβιάτης, το επιβεβαίωσε ο Πρόεδρος κ. Μητσotάκης– άλλες ήταν οι συνθήκες. Τώρα; Τι θα κάνετε, κύριε Υπουργέ;

Η εξωτερική πολιτική πρέπει να έχει στόχους και στηρίγματα –μας διδάσκατε πάντοτε εσείς οι πανεπιστημιακοί– για να είναι επιτυχής.

Στόχος μας, η εξασφάλιση της ακεραιότητας της χώρας. Φαίνεται όμως πως χρειαζόμαστε στηρίγματα. Οι Τούρκοι βρήκαν. Βρήκαν Εγγλέζους, βρήκαν Αμερικάνους. Εσείς από τους δεκαπέντε, δεν βρήκατε ούτε έναν; Ένας δεν βρέθηκε από τους δεκαπέντε να μπει στη μέση για λογαριασμό μας ή μαζί με μας, κοντά σε σας, ένας Υπουργός των Εξωτερικών, ένας Υπουργός Αμύνης και να πει «για σταματήστε, τι είναι αυτά που κάνετε;»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Παυλίδη, σας παρακαλώ, ολοκληρώστε. Μη με εξαναγκάζετε να σας διακόψω.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Σήμερα κατακρίνεσθε για τη στάση σας. Διατυπώνω τη βαθύτατη ανησυχία μας για όσα μέχρι στιγμής έχουν συμβεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς.

Ο κ. Βαρβιτσιώτης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, όπως εξελίχθηκε η συζήτηση ύστερα από τις τοποθετήσεις των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας και από την αόριστη απάντηση του κυρίου Υπουργού, δεν έχω να προσθέσω τίποτα.

Απλώς θέλω να του υπενθυμίσω τι δήλωσε ο κ. Παπαντωνίου, Υπουργός Εθνικής Αμύνης, στις 14 Νοεμβρίου στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας.

Διαβάζω από τα Πρακτικά, διότι ίσως δεν τα γνωρίζετε, δεν σας ενημέρωσε η υπηρεσία.

«Γιάννος Παπαντωνίου (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Θα ξεκινήσω από τα ερωτήματα που έθεσε ο κ. Μολυβιάτης, τα οποία είναι πολύ ουσιαστικά και χρήζουν μιας απάντησης. Η πραγματικότητα είναι ότι η Τουρκία θέλει μέσα από τον ευρωστρατό να μεταφέρει τα ΝΑΤΟϊκά προβλήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Εσείς αρνηθήκατε ότι είναι ευρωστρατός, το δέχεται ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας. Μάλλον περισσότερο κύρος έχει η άποψη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Συνεχίζει ο κ. Παπαντωνίου: «Έχει προβάλει μία σειρά από απαράδεκτες αξιώσεις. Καταβάλλεται προσπάθεια και από τις Ηνωμένες Πολιτείες και από τη Μεγάλη Βρετανία να καμφθούν οι τουρκικές αντιδράσεις», που σημαίνει ότι γνωρίζατε τις προοπτικές αυτές.

Τις γνωρίζατε, αφού το δηλώνει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ένα μήνα πριν στη Διαρκή Επιτροπή. Τις γνωρίζατε και δεν κάνατε τίποτα. Ή κάνατε; Διότι πράγματι, η εντύπωση που δώσατε στην αρχή ήταν ότι παρακολουθούσατε αυτές τις συνομιλίες. Η διευκρίνιση που δώσατε αλλάζει το περιεχόμενο. Παρακολουθούσατε μέσα στα όργανα και όχι τις συνομιλίες αυτές καθαυτές. Πάντως ξέρατε. Το ομολογεί ο ίδιος ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας. «Σε καμιά πάντως περίπτωση» συνεχίζει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας «η Ελλάδα δεν θα δεχτεί αυτές τις διεδικήσεις της Τουρκίας». Και τελειώνει: «Θα ασκήσουμε όλα τα ένδικα μέσα που διαθέτουμε και το βέτο αν χρειαστεί, για να αποτρέψουμε μια τέτοια εξέλιξη».

Εσείς τι μας είπατε; Διερωτώμαι, θυμάστε τι είπατε; Δεν είπατε τίποτα για το πώς θα κάνατε τη διεκδίκηση των εθνικών δικαιών. Τουλάχιστον ο κ. Παπαντωνίου λέει «θα τα κάνουμε όλα και θα φτάσουμε, αν χρειαστεί και στο βέτο». Δεν ξέρω αν θα φτάσετε ή δεν θα φτάσετε, αυτό είναι μια άλλη ιστορία, στην οποία σήμερα δεν θέλω να μπω.

Εν πάση περιπτώσει, είστε πάρα πολύ αόριστος. Ήταν μια ωραία, αν θέλετε, διάλεξη για πρωτοετείς φοιτητές, αλλά ήταν μια ομιλία απαράδεκτη για τη Βουλή, η οποία ζητούσε -και δικαίως- ενημέρωση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ευχαριστώ, κύριε Βαρβιτσιώτη.

Ο κ. Δήμας έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, από την πρωτολογία προκύπτει ότι ο κύριος Υπουργός δεν πρόκειται να μας δώσει απαντήσεις ούτε στη δευτερολογία του, τουλάχιστον ουσιαστικές απαντήσεις, στα πολύ καίρια ερωτήματα τα οποία ετέθησαν. Δηλαδή είχαμε μια σειρά άτυπων διαπραγματεύσεων ένα άτυπο έγγραφο και έχουμε καταλήξει σε μια άτυπη εκπροσώπηση του Υπουργείου Εξωτερικών χωρίς απαντήσεις.

Με τις ρυθμίσεις, οι οποίες πρόκειται να επικυρωθούν μετά από λίγες μέρες, μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, ουσιαστικά γίνονται δύο τινά. Το ένα είναι ότι στη διαμόρφωση της κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας της Ευρώπης των δεκαπέντε, στις διαβουλεύσεις, έστω και υπό προϋποθέσεις, μπαίνει μέσα και ένα μη μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τουρκία, πράγμα το οποίο υπονομεύει στο να φτάσουμε σε πραγματικά ευρωπαϊκή κοινή πολιτική άμυνας και ασφάλειας.

Το δεύτερο είναι η ουσιαστική επέκταση της δυσμενούς για την Ελλάδα ρύθμισης που υπάρχει στο ΝΑΤΟ και στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, στους οποίους οργανισμούς είναι μέλος η Τουρκία και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία όμως η Τουρκία δεν είναι μεν μέλος. Η χώρα μας είναι πλήρης και ισότιμο μέλος της Ε.Ε. και εν τούτοις προτιμάται η προώθηση των συμφερόντων της Τουρκίας εις βάρος των δικών μας συμφερόντων.

Ουσιαστικά η χώρα μας αποκλείεται από το μηχανισμό άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή -για να το πούμε σωστότερα- καλύπτεται από τις απειλές ή τις επιθέσεις χωρών όπως είναι η Μάλτα, η Μολδαβία, η Ιορδανία κ.α. αλλά όχι από τις πραγματικές απειλές οι οποίες υπάρχουν για τη χώρα μας. Γι αυτό έχουμε πει ότι ουσιαστικά ακυρώνεται η αμυντική αξία της ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μια τελευταία λέξη ήθελα να πω. Παρακολούθησα με ενδια-

φέρον και συμπάθεια την ομιλία του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΠΑΣΟΚ, ο οποίος ρωτώντας τη Νέα Δημοκρατία, ουσιαστικά ρωτούσε με λεπτή ειρωνεία βέβαια την Κυβέρνηση τι έχει κάνει μέχρι τώρα, ποιες πράξεις και ποιες πληροφορίες υπάρχουν, σχετικά με το θέμα αυτό. Γιατί βεβαίως μόνο την Κυβέρνηση μπορεί να ρωτήσει για κάτι για το οποίο εμείς δεν έχουμε καμία ενημέρωση. Δηλαδή και το ΠΑΣΟΚ, με τον λεπτό αυτό τρόπο ρωτάει για ενημέρωση και βεβαίως υπέδειξε και το τι πρέπει να κάνει η Κυβέρνηση στην τελευταία παράγραφο της ομιλίας του.

Βεβαίως έχουμε κι εμείς το ερώτημα: Γνώριζε, δεν γνώριζε, γιατί μας τα μπερδεψε λιγάκι ο κύριος Υπουργός. Παρακολουθούσε δεν παρακολουθούσε τις διαπραγματεύσεις και τι πρόκειται να κάνει, για να υπερασπιστεί τα συμφέροντα της χώρας μας, διότι ήταν εντελώς αόριστος ο κύριος Υπουργός.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Σπηλιωτόπουλος έχει το λόγο.

ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, όπως ο κ. Μολυβιάτης επισήμανε, εκ του αποτελέσματος η Κυβέρνηση κρίνεται ότι έχει αρνητικότερες επιδόσεις σε μείζονα εθνικά θέματα και σ' αυτά τα οποία ανέφερε ο κ. Μολυβιάτης θα ήθελα να προσθέσω κι εγώ άλλη μια περίπτωση, της ΝΑΤΟϊκής άσκησης, της Ντέστιν Γκλόρι, όπου ενώ στο σενάριο της άσκησης είχε συμφωνηθεί από όλα τα μέρη, συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας- ότι θα συμμετέχει και η Λήμνος, μόλις ανέλαβε ΝΑΤΟϊκός διοικητής Τούρκος επιτελής, απαγόρευσε την πτήση πάνω από τη Λήμνο. Με αποτέλεσμα η ελληνική Κυβέρνηση να ψάχνει να εντοπίσει το Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ, τον κ. Ρόμπερτσον, επί μιάμιση μέρα και να μην μπορεί να τον εντοπίσει πουθενά. Το Σάββατο το βράδυ ο Υπουργός Άμυνας κατάφερε να τον εντοπίσει κάπου και αντί να διακόψει την άσκηση, αφού βγήκε η άσκηση μέσα από τα επιχειρησιακά πλαίσια, όπως αφορά τα εθνικά σχέδια, απλούστατα η Ελλάδα αποχώρησε από την άσκηση. Μάλιστα θεωρήθηκε μεγάλο διπλωματικό επίτευγμα του Έλληνα Υπουργού Εθνικής Άμυνας τότε.

Ο Τύπος σήμερα σε πλήρη εναρμόνιση αναφέρει ότι η Ελλάδα είναι μόνη της απέναντι σε όλα τα άλλα κράτη και στο ΝΑΤΟ, όσον αφορά το θέμα το συζητούμενο στην επερώτηση. Είναι ξεκάθαρο το πρόβλημα. Βεβαίως αντιλαμβανόμαστε τη μοναξιά της Κυβέρνησης σ' αυτήν την υπόθεση, αλλά ποιος έφερε την Κυβέρνηση σ' αυτήν την κατάσταση; Έχετε πλήρη ευθύνη, κύριε Υπουργέ, ως Κυβέρνηση, διότι επιδείξατε μία εγκληματική αδιαφορία, όταν επί μήνες συζητείτο το μείζον θέμα της ασφάλειας και της άμυνας του Αιγαίου και της Κύπρου, σε όργανα εξωθεσμικά και δεν παρενέβητε. Και τώρα, εμμέσως πλην σαφώς, αν δεν μπορούσατε να το αποφύγετε, έστω και με διατύπωση τελείως διαφορετική απ' αυτήν που σας έχουν προτείνει, θα αναγκαστείτε να αναγνωρίσετε περιοχές ελληνικής εθνικής κυριαρχίας, ως περιοχές ιδιαίτερου τουρκικού ενδιαφέροντος.

Τέλος, δικαίως και ευλόγως ανησυχούμε για τα αποτελέσματα του Λάακεν, διότι θεωρούμε, κύριε Υπουργέ, ότι απεμπολήσατε κρίσιμα εθνικά συμφέροντα και είσατε υπόλογοι, ως Κυβέρνηση, έναντι του ελληνικού λαού και γι' αυτήν την υπονόμηση των συμφερόντων άμυνας και ασφάλειας της χώρας. Είναι κάτι, το οποίο και αυτό θα καταγραφεί οπωσδήποτε στις αρνητικές επιδόσεις της Κυβέρνησής σας. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ευχαριστούμε τον κ. Σπηλιωτόπουλο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Οργανωτικά θέματα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ρυθμίσεις προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και άλλες διατάξεις».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Ομοίως ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή αίτηση της εισαγγελικής αρχής για την άρση της ασυλίας του Βουλευτή κ. Δημητρίου Κρεμαστινού.

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Επίσης, η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης:

Α) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Τσεχίας, για την οικονομική, βιομηχανική και τεχνολογική συνεργασία».

Β) «Κύρωση της Συμφωνίας-Πλαίσιο για το θεσμικό καθεστώς της δημιουργίας διακρατικών συστημάτων μεταφοράς πετρελαίου και φυσικού αερίου».

Στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας:

Α) «Κύρωση του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ιταλικής Δημοκρατίας, για τη συνεργασία σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης στο Ιόνιο Πέλαγος».

Β) «Κύρωση της 180 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας «για τις ώρες εργασίας των ναυτικών και την επάνδρωση των πλοίων» και του Πρωτοκόλλου 1996 στη Σύμβαση περί ελαχίστων επιπέδων ασφαλείας των εμπορικών πλοίων 1976».

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Οικονομικών:

Α) «Κύρωση της απόφασης 2000/597/Ε.Κ. Ευρατόμ του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

Β) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργικού Συμβουλίου της Ουκρανίας για την αμοιβαία συνεργασία σε τελωνειακά θέματα».

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: «Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και της λειτουργίας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις».

Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω πως τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» για τα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», εξήντα μαθητές και τρεις συνοδοί καθηγητές από το Ε' Λύκειο της Νέας Ιωνίας Αττικής. Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο, για να δευτερολογήσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Βαρβιτσιώτη, πώς το ξέρετε ότι θα χρησιμοποιήσω δύο; Διότι βεβαίως θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω δύο, διότι πολλά από αυτά που λέχθηκαν δεν χρήζουν απαντήσεως. Είναι άνευ νοήματος, άνευ ουσίας και πράγματι ...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Είναι άνευ ουσίας η δήλωση του κ. Παπαντωνίου; Τι λέτε για το συνάδελφό σας;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αρχίσατε πάλι με τη δήλωση του κ. Παπαντωνίου; Δεν χρειαζόταν να μς τη θυμίσετε, την ξέρουμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν την επαναλάβατε σήμερα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν πειράζει. Ήταν σαφές ότι την ξέρατε και δεν θεώρησα ότι έπρεπε να την επαναλάβω. Φαίνεται όμως ότι βάλατε ως σκοπό να με αποτρέψετε να μιλήσω δύο λεπτά, θα κρατήσει περισσότερο η συζήτηση...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Σας φοβούνται, κύριε Υπουργέ!!

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μπορούμε να μετατρέψουμε τη συζήτηση σ' ένα είδος ευχάριστου διαλόγου, αλλά δεν νομίζω ότι είναι ο σκοπός αυτής της συζήτησης εδώ στο Κοινοβούλιο.

Αναφέρθηκε ότι υπάρχει άγχος, πανικός, έλλειψη θάρρους από τον Υπουργό Εξωτερικών για να είναι εδώ στη Βουλή, παρά το γεγονός ότι έχουμε κορυφαία επίσκεψη και παρά το γεγονός ότι στις 11.30' θα άρχιζε η σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, με τον Πρόεδρο της Ρωσίας.

Νομίζω, παρ' όλο που δεν δίδω τόσο μεγάλη σημασία στο θέμα όσο εσείς στην απουσία, διότι η Κυβέρνηση είναι εδώ παρούσα, ότι θα πρέπει να ξέρουμε και να σεβόμαστε την επίσκεψη αυτή και τη σημασία που έχει να παρευρίσκονται στις συζητήσεις με τον Πρωθυπουργό τα στελέχη της Κυβέρνησης, που είναι αναγκαία να παρευρίσκονται σ' αυτήν τη συνάντηση.

Πιστεύω όμως και κάτι άλλο, ότι θέματα άγχους και θέματα ανησυχίας υπάρχουν πίσω απ' αυτήν τη συζήτηση, όχι γι' αυτό καθ' εαυτό το θέμα, αλλά διότι η Αντιπολίτευση διαπιστώνει την εξαιρετικά θετική εξέλιξη που έχουν τα εθνικά θέματα, την εξαιρετικά θετική εξέλιξη που υπάρχει στο θέμα της διεύρυνσης και της προοπτικής της Κύπρου και τις όποιες εκτιμήσεις μπορεί να κάνει κανείς αυτήν τη στιγμή για τις συζητήσεις που θα αρχίσουν -ελπίζουμε σύντομα- στην Κύπρο. Διακατέχει άγχος τι θα γίνει πολιτικά, αν φτάσουμε σε λύσεις κορυφαίων ζητημάτων, ένα από τα οποία έχει δηλωθεί δημόσια και επίσημα από την Ευρωπαϊκή Ένωση από πάρα πολλές φωνές, ότι θα προχωρήσει ανεξάρτητα από τη λύση του προβλήματος. Εκεί νομίζω ότι είναι το άγχος της Αντιπολίτευσης, διότι βεβαίως αυτές οι εξελίξεις βρίσκονται σε πλήρη αντίφαση με όλα όσα ελέγχθησαν περί ήττας, περί υποχώρησης, περί εγκατάλειψης και περί απομόλωσης.

Δηλαδή, τι συζητήσαμε σήμερα; Κάνατε ολόκληρες τοποθετήσεις μεγάλης χρονικής διάρκειας, για ένα χαρτί το οποίο απεικονίζει μια πρόταση της Μεγάλης Βρετανίας η οποία ήλθε σε συνεννόηση με την Τουρκία που δεν είναι γνωστό το περιεχόμενό του δημόσια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το κρύβετε ακόμα;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν το κρύβουμε, κύριε Πρόεδρε. Αφήστε με όμως να ολοκληρώσω. Εσείς όταν συζητείτε και τοποθετείστε, ξέρετε το περιεχόμενό του;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Το είδαμε στην εφημερίδα. Να μας πείτε αν είναι αυτό που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αν κάνατε όλες αυτές τις τοποθετήσεις από μια εφημερίδα, δεν νομίζω ότι μπορούμε να κάνουμε ολόκληρη συζήτηση.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Δεν στηρίχθηκε μόνο στο έγγραφο αυτό η κριτική μας, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Μολυβιάτη, συζητάμε τόση ώρα για ένα χαρτί, που είναι μια πρόταση που δεν έχει έλθει ακόμη, θα έλθει όμως στα όργανα της Κοινότητας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Μα, λέει ότι είναι μια πρόταση η οποία δεν έχει έλθει επισήμως.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Μην αναμειγνύσθε. Ξέρουμε εμείς τι γίνεται.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, για την πολιτική της Κυβέρνησης συζητάμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, συνεχίστε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν είπα ότι δεν έχουμε χαρτί. Είναι ένα χαρτί, το οποίο θα έλθει για συζήτηση, είναι ένα χαρτί για το οποίο θα γίνει διαπραγμάτευση και εκτεταμένη συζήτηση και δεν είναι δυνατόν να προκαταλαμβάνουμε το αποτέλεσμα όπως έχει. Γιατί αυτή η καταστροφολογία ότι θα πάμε στη μια ή στην άλλη καταστροφή, την έχουμε ακούσει πολλές φορές. Και όλες τις φορές που την έχουμε ακούσει από την πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης υπήρξε διάψευση και στα οικονομικά και στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής και όπου αλλού.

Η κα Δαμανάκη, πράγματι έβαλε το θέμα μέσα σε μία πολύ σωστή διάσταση. Είπε ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα γενικό ζήτημα που αφορά τον τρόπο συγκρότησης της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής Άμυνας και Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου υπάρχουν πολλές απόψεις, πολλές αντιλήψεις και ετερόκλητες, αν θέλετε, προτάσεις και τάσεις οι οποίες πρέπει όλες να ισορροπήσουν μέσα στα πλαίσια μιας ομάδας χωρών όπου η συναίνεση είναι αυτή που τελικά θα καθορίσει το αποτέλεσμα.

Έχει να κάνει και με τις σχέσεις Ευρώπης και NATO, πρώτον, διότι πολλοί μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση θέλουν η εξωτερική πολιτική άμυνας να έχει να κάνει με το NATO, όπως και εσείς το αναφέρατε και ούτως ή άλλως ένα σκέλος αυτής της πολιτικής το οποίο στηρίζεται στη χρησιμοποίηση NATOικών υποδομών και εξοπλισμού αναγκαστικά έχει να κάνει με το NATO. Αυτά είναι θέματα τα οποία αποτελούν το γενικότερο πλαίσιο στο οποίο έρχεται να τοποθετηθεί και αυτό. Είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα και βεβαίως μέσα απ' αυτό το πρίσμα πρέπει να δούμε και το πώς τοποθετείται κανείς.

Και αν έκανα όλη αυτήν την αναφορά στην ΚΕΠΑΑ και στο πώς φτάσαμε μέχρι εδώ, δεν την έκανα για να θυμίσω τις εξελίξεις, να κάνω μία ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος αναδρομή, η οποία για ορισμένους ίσως είχε ενδιαφέρον κι αυτό, δεν ήταν όμως αυτός ο στόχος μου, αλλά στόχος μου ήταν κατά πρώτο λόγο να δείξω πώς μέσα απ' αυτήν τη διαδρομή σε ένα πολύ σημαντικό θέμα, μέσα από διαπραγματεύσεις, τοποθετήσεις, πιέσεις, αν θέλετε και υπεράσπιση εθνικών συμφερόντων, φτάνει κανείς να διαμορφώσει μία ισορροπία η οποία είναι σημαντική και για την Ελλάδα η οποία επέμενε σταθερά στα θέματα εξωτερικής πολιτικής, ανάπτυξης, εξωτερικής πολιτικής, ασφάλειας και άμυνας στα πλαίσια της Ένωσης που είναι ένα αποτέλεσμα αν θέλετε πολύ πρόσφατο στην ιστορία της Ένωσης και πώς αυτή η ισορροπία, η διαπραγμάτευση μεταξύ των δεκαπέντε ή των όποιων μπορεί να δώσει αποτελέσματα τα οποία να είναι προς το συμφέρον και για την προοδευτική μετεξέλιξη της Ευρώπης και για την Ελλάδα ειδικότερα.

Στο θέμα του Βέλγου Υπουργού που είπατε θέλω να πω ότι ο Βέλγος Υπουργός αυτό που είπε είναι ότι το κείμενο το οποίο συμφωνήθηκε, ανοίγει το δρόμο για τη σύναψη μιας συμφωνίας συνεργασίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και NATO. Αυτό είπε, ότι ανοίγει το δρόμο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Είπε και άλλα προηγουμένως.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν σημαίνει ότι έχει καταλήξει οτιδήποτε.

Έγινε αναφορά στο τουρκικό Κοινοβούλιο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Είπε όμως και άλλα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Παυλίδη, θα παρακαλέσω να μη με διακόπτετε. Δεν ξέρω αν είναι στα κοινοβουλευτικά έθιμα να διακόπτετε. Εγώ ως εξωκοινοβουλευτικός δεν τα έχω ζήσει. Ξέρω άλλου είδους συζητήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Παρακαλώ, κύριε Παυλίδη, μη διακόπτετε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Διασπρεβλώνετε τα πράγματα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν διέκοψα κανέναν. Ούτε ακόμη όταν λέχθηκαν πράγματα τα οποία δεν ανταποκρίνονταν σε αυτά που είπα. Περιμένα να τελειώσει ο ομιλητής και μετά να αναφερθώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Παρακαλώ, κύριε Παυλίδη.

Να μη γράφεται στο εξής καμία διακοπή του κ. Παυλίδη.

Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αναφερθήκατε και κάνατε συγκρίσεις με το τουρκικό Κοινοβούλιο. Κατ' αρχήν δεν νομίζω ότι τέτοιες συγκρίσεις είναι δεοντολογικά σωστές για το ίδιο το ελληνικό Κοινοβούλιο.

Δεύτερον, θέλω να τονίσω -πράγμα που δείχνει και την αντίφαση στην οποία περιπίπτετε- ότι αν το τουρκικό Κοινοβούλιο -και αυτά τα λέγω διαβάζοντας τι λέγει ο Τύπος- συζήτησε ένα θέμα, το συζήτησε όταν πια η Τουρκία είχε συμφωνήσει ένα κείμενο. Έτσι ενημερώθηκε εκ των υστέρων για ένα κείμενο, το οποίο η τουρκική κυβέρνηση συζητούσε επί μήνες και μήνες. Επομένως, δεν είναι ένα παράδειγμα, το οποίο σας συμφέρει να το επικαλείστε. Εμείς δεν έχουμε αποδεχθεί, δεν έχουμε διαπραγματευθεί ακόμη κανένα κείμενο και η διαπραγμάτευση θα γίνει και θα κρατήσει όσο χρειάζεται για να φτάσουμε σε ένα αποτέλεσμα, το οποίο, όπως είπα, θα είναι σύμφωνο με τα συμφέροντά μας. Τα συμφέροντά μας δε έχουν προσδιορισθεί στο πλαίσιο της Νίκαιας και αυτή είναι η βασική αναφορά μας. Στη Νίκαια η Κυβέρνηση συμφώνησε σε επίπεδο Συμβουλίου Κορυ-

φής και δεν υπάρχει τίποτε άλλο.

Εκφράσεις του τύπου «πώς φτάσαμε σε αυτήν την κατάσταση», λες και φτάσαμε κάπου το οποίο προκαταλαμβάνετε, ανήκει καθαρά στη σφαίρα της φαντασίας και της φαντασμακτικής εκτίμησης επιπτώσεων που αυτήν τη στιγμή είναι ανύπαρκτες.

Και μπορεί βέβαια κανείς να εκτείνει την κριτική του σε φαντασμακτικές επιπτώσεις και τελικά κείμενα όσο θέλει. Γιατί μέσα σε μία διαπραγμάτευση μπορεί να προχωρήσετε ακόμα περισσότερο την κριτική σας ότι θα έλθει να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο το κείμενο και να πείτε ότι η Κυβέρνηση θα υποχωρήσει και θα κάνει και θα δείξει και όλα αυτά να τα εκτείνετε στο άπειρο, πλην όμως δεν έχουν καμία αξία. Και δεν έχουν καμία αξία, αν θέλετε, γιατί και όλο το ιστορικό και όπως σας είπα και στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής και σε άλλα πεδία, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ κατάφερε όλα αυτά τα χρόνια να φέρει την Ελλάδα πάρα πολύ μπροστά και να διαμορφώσει μία εξωτερική πολιτική με αποτελέσματα τα οποία είναι πρωτόγνωρα για τα ελληνικά συμφέροντα.

Θέλω να κλείσω λέγοντας ότι τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής δεν προσφέρονται για οποιουδήποτε είδους συζήτηση. Συμφωνούμε και δεν νομίζω ότι διαφωνούμε ότι σε κρίσιμα θέματα της εξωτερικής πολιτικής πρέπει να υπάρχει μια προσέγγιση με εθνική διάσταση. Θέλω να ελπίζω ότι υπάρχει. Θέλουμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και πιστεύω ότι και αυτή η συζήτηση, παρ' όλη την κριτική διάσταση που θέλετε να δώσετε, πιστεύω ότι έχει σημασία και από πλευράς ενημέρωσης ατελούς ή όχι, σύμφωνα με την αντίληψη τη δική σας, αλλά και για την Κυβέρνηση.

Θα κλείσω λέγοντας, μη βιάζεσθε. Μη βιάζεσθε να προκαταλάβετε αποφάσεις, θέσεις και αποτελέσματα για την εξωτερική πολιτική και τη θέση της Ελλάδας σε πάρα πολύ σημαντικά θέματα. Και μια διαπραγμάτευση δεν γίνεται με τρόπους οι οποίοι δεν ενδείκνυνται για το είδος του θέματος το οποίο καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε ως χώρα και ως Κυβέρνηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ορίστε, κυρία Μπακογιάννη, έχετε το λόγο για δέκα λεπτά για να δευτερολογήσετε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Κύριε Πρόεδρε, με εξέπληξε, ομολογώ, ο κύριος Υπουργός. Θα περίμενα από τον κύριο Υπουργό κάποια πολύ συγκεκριμένη απάντηση στα ερωτήματα τα οποία θέσαμε.

Άκουσα να επαναλαμβάνει ότι μιλάμε για ένα χαρτί που απεικονίζει μια πρόταση η οποία δεν είναι γνωστή δημόσια, πλην όμως τη γνωρίζει η Κυβέρνηση, γιατί θα τη διαπραγματευτεί. Δεν δικαιούται η ελληνική Βουλή να την πληροφορηθεί διότι, λέει, τα θέματα εξωτερικής πολιτικής -και μιλάω ακριβώς όπως του είπατε- δεν προσφέρονται για συζήτηση. Γιατί, κύριε Υπουργέ, δεν προσφέρονται για συζήτηση; Αυτό είπατε, θα το δείτε και στα Πρακτικά. Από πού ως πού δεν προσφέρονται για συζήτηση;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Δεν είπα αυτό, κυρία Μπακογιάννη. Είπα ότι έχουμε να κάνουμε μια διαπραγμάτευση, η οποία διαπραγμάτευση δεν σημαίνει ότι μπορεί να γίνει σε όρους συζήτησης, όπως τη θέλει κανείς. Έχει και αυτή τους δικούς της κανόνες. Ούτε είπα ότι τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής δεν προσφέρονται για συζήτηση. Αλίμονο, αν είχα πει κάτι τέτοιο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Καλώς, κύριε Υπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Χαίρομαι που ακούω ότι δεν είναι τα θέματα εξωτερικής πολιτικής που δεν προσφέρονται για συζήτηση. Ίσως το είπατε εν τη ρύμη του λόγου σας. Η ουσία είναι γιατί δεν απαντήσατε. Ποιος είναι ο λόγος για τον οποίο δεν δικαιούται η Εθνική Αντιπροσωπεία να πληροφορηθεί το περιεχόμενο αυτού του κειμένου. Δεν έχετε πείσει κανέναν, κύριε Υπουργέ. Αντίθετα δημιουργήσατε ακόμα περισσότερα ερωτηματικά. Διακρίνω μια πολύ μεγάλη αισιοδοξία, αν σας κατάλαβα καλά. Μας είπατε να μη βιαστούμε, να μην προβλέψουμε τίποτα το κακό. Δεν το κάνουμε. Ποιος σας είπε εσάς, ότι εμείς εδώ μέσα -οι οποίοι, εν πάση περιπτώσει, έχουμε εκλεγεί

τριακόσιοι άνθρωποι- έχουμε σαν στόχο να μειωθούν τα εθνικά συμφέροντα; Λάθος κάνετε. Αγωνία καταγράφουμε, προβληματισμό καταγράφουμε. Και θα μας επιτρέψετε να προσθέσουμε ότι η μέχρι τώρα πορεία σας, την οποία εσείς επικαλείσθε, ως μέγιστη επιτυχία, δεν έχει πείσει εμάς. Διότι σας ανέφερε ο κ. Μολυβιάτης μία σειρά «επιτυχιών» της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Από τα Ίμια στις γκριζες ζώνες, στον Οτσαλάν και επικαλείσθε τώρα ότι η επίλυση του Κυπριακού θα είναι μεγάλη επιτυχία. Μα, το ευχόμαστε διακαώς. Εδώ, σ' αυτήν την Αίθουσα ο κ. Καραμανλής προχθές είπε στον κ. Σημίτη ότι η Νέα Δημοκρατία πιστεύει βασίμως ότι επί της Ελληνικής Προεδρίας η Κύπρος θα ενταχθεί μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτή ήταν μία πολιτική, την οποίαν εμείς ξεκινήσαμε το 1990, εμείς προσπαθήσαμε, έφυγε η Κυβέρνηση το 1990, τη συνεχίσατε το 1993 και από εκεί και πέρα αυτή είναι η πολιτική, η οποία ακολουθείται από όλους και τη συμμαρτυρεί όλη η Εθνική Αντιπροσωπεία. Μην το επικαλείσθε ως μεγάλη επιτυχία. Θα μου επιτρέψετε εδώ να σας πω κιόλας ότι χάρη στην επιμονή και της κυπριακής πολιτικής ηγεσίας, η οποία έχει ένα στόχο και δρα μακρόπνοα.

Και αυτή ακριβώς είναι η πολιτική που λείπει από την Κυβέρνησή σας, κύριε Υπουργέ. Είστε μονίμως επιμηθείς. Δεν υπήρξατε ποτέ προμηθείς. Δεν ήλθατε ποτέ να χτίσετε μία ολόκληρη διαπραγμάτευση σωστά. Περνάτε τον καιρό σας λέγοντας στην ελληνική Αντιπολίτευση να μην ανησυχεί ότι όλα θα πάνε καλά ότι θα βάλουμε βέτο ότι θα σκίσουμε τη γάτα κλπ. Τα έχουμε κάνει όλα αυτά και έχουμε φθάσει σε ένα σημείο, στο οποίο ουσιαστικά βρισκόμαστε κολλημένοι στον τοίχο. Διότι εάν, κύριε Υπουργέ, δεν είχατε τέτοιο πρόβλημα, δεν θα είχατε κανένα πρόβλημα να μας μοιράσετε ένα κείμενο. Εδώ οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ αυτό επιθυμούσαν, την ενημέρωση. Δεν την δώσατε. Δεν την κάνατε.

Σας ευχόμαστε ειλικρινώς έστω και στο παραπάνω να πετύχετε σ' αυτήν τη διαπραγμάτευση, διότι δεν είναι αστέιο για το μέλλον ούτε της Ελλάδας ούτε για το μέλλον της Ευρώπης. Διότι ορθώς είπε πριν η κα Δαμανάκη, θα πρέπει να αποφασίσουμε σε τι Ευρώπη θέλουμε να ζήσουμε. Θέλουμε μια Ευρώπη με Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Άμυνα; Ναι. Θέλουμε μια ευρωπαϊκή άμυνα, η οποία θα στηρίζεται βασικά πάνω στις δικές της δυνάμεις; Θα χρησιμοποιούμε πράγματι και ΝΑΤΟϊκές υποδομές όταν τις χρειαζόμαστε; Αλλά η πολιτική σύλληψη της ευρωπαϊκής άμυνας είναι δυνατόν να εξαιρεί τα οποιαδήποτε θέματα που μπορεί να προκύψουν με χώρες του ΝΑΤΟ; Τότε ουσιαστικά αρνούμαστε εαυτών και δεν έχει κανένα νόημα να συνεχίσουμε να μιλάμε για την ευρωπαϊκή άμυνα.

Αυτό είναι ένα επιχείρημα, το οποίο δεν σας το λέω εσάς για πρώτη φορά. Διότι εμείς, οι Νεοδημοκράτες που σας κατηγορούμε, τα έχουμε πει αυτά στη Γενική Συνέλευση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης μπροστά σε όλους τους υπόλοιπους. Εμείς είχαμε το θάρρος ανοιχτά να υπερασπιστούμε αυτήν τη θέση, όχι στο ελληνικό Κοινοβούλιο όπου βεβαίως είναι δημοφιλής, αλλά εκεί που δεν ήταν ιδιαίτερος δημοφιλής. Αναρωτιόμαστε αν εσείς έχετε πράξει το αυτό. Και για να είμαι και τελειώς ειλικρινής δεν το πιστεύω. Δεν είδα πουθενά κανένα δείγμα ή κανένα δημοσίευμα, το οποίο να λέει ότι ο Υπουργός Εξωτερικών, όχι εντός Ελλάδος, εκτός Ελλάδος, έδωσε κάποια συγκεκριμένη μάχη για το θέμα αυτό. Και ποιος είναι ο λόγος να έχουμε μυστικοπάθεια δηλαδή; Γιατί ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών βρισκόμενος στις Βρυξέλες, βρισκόμενος στο Παρίσι, βρισκόμενος στην Αμερική, δεν μπορεί να τα πει αυτά με το όνομά τους; Πού το βρήκαμε γραμμένο ότι οτιδήποτε ενοχλεί κάποιους γύρω μας θα πρέπει να είναι ταμπού και δεν θα πρέπει να το συζητάμε και δεν θα πρέπει να το μιλάμε;

Κύριε Υπουργέ, εγώ δεν συμμαρτυρώ την αισιοδοξία σας ούτε κανέναν από τη Νέα Δημοκρατία. Και αυτά δεν είναι κραυγές αγωνίας. Κραυγές δεν είναι καθόλου, αλλά είναι βαθύτατη ανησυχία και βαθύτατος προβληματισμός. Και είσατε υποχρεωμένοι κάποτε να απαντήσετε και να εξηγήσετε και τη θέση σας. Δεν είναι δυνατόν η ελληνική εξωτερική πολιτική να γίνεται κατά τον τρόπο με τον οποίο γίνεται. Δεν μπορεί να έρχεστε εδώ πέρα στη Βουλή και να λέτε ότι θέλετε να ενημερώνετε τα

κόμματα. Διότι τα ενημερώσατε τα κόμματα και ξέρετε πάρα πολύ καλά και το γνωρίζετε κάλλιστα ότι η Νέα Δημοκρατία δεν επέτρεψε στον εαυτό της ούτε δημαγωγία ούτε λαϊκισμούς στα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Ποτέ. Σε αντίθεση με την πάγια τακτική του κόμματός σας ή του κόμματος, το οποίο σήμερα υπηρετείτε εν πάση περιπτώσει.

Αυτή είναι η πραγματικότητα. Εμείς δεν μιλήσαμε ποτέ για την Κυβέρνηση της Μακεδονίας ούτε κάναμε ποτέ αυτές τις διάφορες τοποθετήσεις, οι οποίες γίνοντουσαν όταν εμείς ήμασταν Κυβέρνηση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι έχετε το άλλοθι να προχωρείτε με τον τρόπο που προχωρείτε και να μην έχετε καλά αποτελέσματα στην υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων. Και δεν τα έχετε. Πώς να το κάνουμε;

Δεν είναι δυνατόν να θεωρείτε ότι όλα αυτά, τα οποία σας είπαμε είναι ανάξια λόγου. Αυτό μόνο ένας Υπουργός, ο οποίος δεν έχει καμία επαφή με το περιβάλλον μπορεί να το ισχυρίζεται. Είναι άξια λόγου, κύριε Υπουργέ. Και είναι άξια λόγου διότι..

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κυρία Μπακογιάννη, σε αστειώμως συναδέλφου σας μπορώ κι εγώ να απαντήσω με τον ίδιο τρόπο.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Εσείς το είπατε το «ανάξια λόγου», δεν το είπα εγώ. Δική σας φράση είναι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Πιστεύω ότι καταλάβατε τι εννοώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Χαίρομαι, κύριε Υπουργέ, αν τα θεωρείτε άξια λόγου, εν πάση περιπτώσει και θα συμφωνήσουμε διότι η πρόθεσή μας αυτήν τη στιγμή δεν είναι να διαφωνήσουμε. Η πρόθεσή μας είναι να σας ευαισθητοποιήσουμε και έστω την ύστατη ώρα να αντιληφθεί η Κυβέρνηση το μέγεθος της σοβαρότητας του προβλήματος αυτού. Και οφείλει να το αντιληφθεί.

Και οφείλει να συνειδητοποιήσει επίσης ότι η Αντιπολίτευση όταν προσέρχεται για θέματα εξωτερικής πολιτικής, δεν προσέρχεται για να περάσει την ώρα της, ούτε για να περάσει την Παρασκευή της. Έχουμε πολύ καλύτερα πράγματα να κάνουμε.

Θα ήθελα, όμως, να πω –και το λέω τελειώς ειλικρινώς– προσθέτοντας σε αυτά τα οποία είπατε πριν ο Πρόεδρος κ. Μητσοτάκης, τα εξής:

Κύριε Υπουργέ, δεν έχουν έρθει πολλές φορές επερωτήσεις για θέματα εξωτερικής πολιτικής στη Βουλή. Και δεν είναι τυχαίο. Δεν το έχουμε κάνει διότι προσπαθούμε εμείς, σε αντίθεση με εσάς -επειδή είναι πρακτική της Νέας Δημοκρατίας εδώ και καιρό- να πετύχουμε αυτήν την εθνική συμφωνία στα θέματα εξωτερικής πολιτικής -γι' αυτό προτείναμε και το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, γι' αυτό κυνηγάμε και οποιοδήποτε θεσμικό μέτρο μπορεί να υπάρξει- για να μπορούμε από κοινού να υπερασπιζόμεθα τα συμφέροντα της Ελλάδος. Είναι, όμως, δυνατόν να μας λέτε εδώ σοβαρά ότι η παρουσία του κ. Παπανδρέου σήμερα δίπλα στον κ. Σημίτη, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων με τον κ. Πούτιν, είναι τόσο καθοριστικής σημασίας ώστε να μην έρχεται στη Βουλή να απαντήσει; Δεν θα ήσασταν λαμπρός εσείς, που γνωρίζετε και τα οικονομικά θέματα σε βάθος, δίπλα στον κ. Σημίτη να του «σφυρίζετε» οτιδήποτε χρειαστεί εάν υπάρχει ένα θέμα και να έρθει ο αρμόδιος Υπουργός, που το έχει χειριστεί τόσο καιρό, στη Βουλή των Ελλήνων; Εγώ δε νομίζω πως υπάρχει κανένα θέμα.

Η πραγματικότητα, κύριε Υπουργέ, είναι ότι δεν ήθελε να έρθει ο κ. Παπανδρέου, όπως δεν ήθελε να έρθει και ο κ. Παπαντωνίου. Και αυτός δεν είναι ο τρόπος με τον οποίο θα πετύχεται την ουσιαστική συμβολή όλων των κομμάτων στην προσπάθεια την εθνική. Αυτό οδηγεί ακριβώς στα αντίθετα αποτελέσματα και λυπάμαι βαθύτατα γι αυτό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για πέντε λεπτά για να κλείσει τη συνεδρίαση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι την κατανόηση περί της συμβολής της Αντιπολίτευσης στα θέματα τα εθνικά την ανέφερα και την ανέδειξα κι εγώ ο ίδιος. Πιστεύω –και δε

νομίζω ότι μας χωρίζει εδώ τίποτα- ότι γύρω από αυτό το ζήτημα έχουμε τις ίδιες αγωνίες, τις ίδιες ανησυχίες και τους ίδιους προβληματισμούς. Άρα, γι' αυτήν την επανειλημμένη αναφορά νομίζω ότι δεν υπάρχει λόγος δεδομένου ότι υπάρχει μια κοινή αντίληψη γύρω από αυτό το ζήτημα.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ για την προσπάθειά σας να μας ευαισθητοποιήσετε σε αυτό το πράγματι σοβαρό πρόβλημα. Η Κυβέρνηση, όμως, από μόνη της έχει τους προβληματισμούς της και τις ευαισθησίες της. Το έχει αποδείξει πάρα πολλές φορές. Και ανεξάρτητα από τη θετική σημασία που έχει μια τέτοια προσπάθεια της Αντιπολίτευσης, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η Κυβέρνηση θα λειτουργήσει έτσι όπως πρέπει.

Σας είπα από την αρχή και το έκανα απολύτως σαφές, ότι η δημοσιοποίηση ενός άτυπου κειμένου το οποίο δεν έχει πάρει και καμία εντολή να βγει και δεν έχει καμία επίσημη υπόσταση από πλευράς θεσμικής των οργάνων, των φορέων, των σχημάτων στα οποία συμμετέχουμε, θα του έδινε μια διάσταση αυτήν τη στιγμή και θα το αναδείκνυε σε ένα κείμενο το οποίο πιθανότατα θα δημιουργούσε άλλο βάρος σε αυτό το ίδιο το κείμενο. Και όταν εσείς χωρίς να το γνωρίζετε ή λέγοντας ότι δεν το γνωρίζετε, στήνεται μια ολόκληρη κριτική γύρω από αυτό -για ένα κείμενο που υπόκειται σε διαπραγμάτευση, συζήτηση και αλλαγές- και το να του δώσουμε κίολας αυτήν τη βαρύτητα, θα ήταν μια αντίφαση από μόνο του.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ : Μου επιτρέπετε;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Όχι, δεν σας επιτρέπω. Συγγνώμη. Εκτός και αν πρόκειται για κάτι που λέω λάθος, όπως διέκοψα και εγώ πριν.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Νομίζω ναι. Και θα σας πω ποιο είναι.

Εάν αυτό, κύριε Υπουργέ, είναι το στάτους του εγγράφου το οποίο γράφετε, άτυπο, δηλαδή, και μη δεσμευτικό, τότε θα είναι πολύ μεγάλες οι ευθύνες σας αν δεν το αλλάξετε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Όπως είπατε εσείς ο ίδιος από την αρχή -και το θεωρώ απόλυτα σωστό- όλη αυτή η ιστορία και η οποιαδήποτε ιστορία διαπραγμάτευσης κρίνεται εκ του αποτελέσματος. Δεν κρίνεται ούτε από το ποια λέξη ή φράση ή θέση έχει ένα χαρτί, μια τοποθέτηση ή οτιδήποτε η οποία ξεκινάει κάποια στιγμή.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Είμαστε σύμφωνοι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Πολύ καλά. Θα κριθεί, λοιπόν, εκ του αποτελέσματος.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Καταγράψαμε την αισιοδοξία

σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Μα, εκ των πραγμάτων δεν είναι θέμα αισιοδοξίας ή όχι, κυρία Μπακογιάννη. Εκ των πραγμάτων η Κυβέρνηση θα κριθεί εκ του αποτελέσματος.

Ας αφήσουμε, λοιπόν, αυτό το αποτέλεσμα να έρθει και ας σταματήσει όλη αυτή η συζήτηση η οποία είναι κυριολεκτικά στον αέρα. Δεν έχει κανένα νόημα όλο αυτό το πράγμα. Ζητήσατε ενημέρωση, ζητήσατε να δημοσιοποιηθεί αυτό το κείμενο.

Σας εξήγησα τους λόγους για τους οποίους η δημοσιοποίηση αυτού του κειμένου δεν είναι σκόπιμο να γίνει. Σας εξήγησα ότι αυτό ήταν μία πρωτοβουλία η οποία λήφθηκε από μία χώρα με μία άλλη χώρα χωρίς καμία εντολή από πουθενά. Ουδείς γνώριζε κανένα κείμενο όλο αυτό το διάστημα.

Το ότι υπάρχει το λεγόμενο χαρτί της Κωνσταντινούπολης, αυτό είναι γνωστό εδώ και πάρα πολύ καιρό, αλλά το τι έχει αυτό το χαρτί δεν είναι γνωστό.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ: Μας το φέρατε το χαρτί της Κωνσταντινούπολης. Το έχουμε. Το άλλο δεν έχουμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Το τι είχε αυτό το χαρτί δεν ήταν γνωστό.

Η κατάληξη της συνεννόησης που υπάρχει μεταξύ Αγγλίας και Τουρκίας θα έρθει, όπως είπα, προς διαπραγμάτευση. Και πάνω εκεί θα δούμε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα και θα το δείτε και σεις.

Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι δεν πρόκειται να συμβεί τίποτα από όλα αυτά τα οποία εσείς φοβάστε. Καλώς κάνετε και τα σημειώνετε. Η Κυβέρνηση τα καταγράφει και θα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε και κατόπιν εορτής. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της υπ' αριθμ. 26/4/28-11-2001 επίκαιρης επερωτήσεως Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τους Υπουργούς Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας, σχετικά με την αμυντική οργάνωση της Ευρώπης.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.33', λύεται η συνεδρίαση για τη Δευτέρα 10 Δεκεμβρίου 2001 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επερώτησης σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που θα διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ